

BALANCEREN TUSSEN TRADITIE EN TOEKOMST

China

融 昇
古 彩
銖 紛
今 呈

Door het oude te integreren en het nieuwe te verlichten,
wordt een schitterende en diverse vertoning gepresenteerd.

CHINEES SPREEKWOORD

TEKSTEN

Ziou Gao

Eva Lo

FOTO'S

Annemie Demeulemeester

Ziou Gao

Eva Lo

REISTEAM

Frederiek Ampe

Annemie Demeulemeester

Ziou Gao

Eva Lo

Bart Mahieu

GRAFISCH ONTWERP

Ronny Duquenne

MET DANK AAN ONZE SPONSORS

vola®

Wienerberger

niko
illuminating ideas.

Vlaanderen
verbeelding werkt

VOORWOORD		3
ALGEMEEN		9
BEIJING	北京	53
SUZHOU	苏州	83
SHANGHAI	上海	103
NINGBO	宁波	149
HANGZHOU	杭州	167
JINGDEZHEN	景德镇	191
SHENZHEN	深圳	207
HONG KONG	香港	239
BIOGRAFIEËN		253

子行
好行

甲辰之夏
家

Balanceren tussen traditie en toekomst

**“Elke reis van duizend mijl
begint met een eerste stap”**

Lao-tse (rond 6e eeuw v. Christus)

(千里之行, 始於足下 Qiānlǐ zhī xíng, shǐyú zú xià.)

Naar China in zes stappen...

Mijn eerste stap in 1993 zette de toon voor een blijvende fascinatie voor China.

Het was een toevallige reis met een vriend voor onderhandelingen met de University of Railways, rond digitale controle voor het toenmalig enig groeiend spoorwegnet. Dit netwerk, dat nu steden met een ongekende snelheid verbindt (waar Europa een voorbeeld aan kan nemen!) is een tastbaar symbool van de technologische duurzame vooruitgang en de ambitie van China om voorop te lopen in de wereld. Destijds bleven de Chinezen echter op hun hoede voor de door Mao geïndoctrineerde vooroordelen over het ‘vrije’ (lees: perverse) Westen. Deze gedreven ondernemende Chinezen vormden nochtans de kern van het centraal bestuurd (kapitalistisch) communisme.

Een tweede stap volgde toen ik via Frederiek Ampe, collega aan Sint-Lucas en via de architectuurbiën-

nale in Venetië, aan een ontdekkingsreis door de hedendaagse Chinese kunst en architectuur begon. Hierin speelden Ai Wei Wei en Wang Shu, sleutelfiguren van een nieuwe generatie Chinese architecten, een cruciale rol. Deze architectuur, waarin traditionele Chinese technieken zich in moderne vormen integreren, symboliseert de voortdurende zoektocht van China naar een balans tussen erfgoed en vooruitgang. Mao was radicaal tegen de oude cultuur, waarbij hij een ongekeerde vervolging van intellectuelen en vernietiging van het erfgoed oplegde. Hoe kan een zoekende natie, dat zijn communistische ideologie verloren heeft, en een andere ideologische basis zoekt, een brug slaan naar het verleden?

De derde stap was het diepgaand duiken in de cultuur en architectuur van het land om er een reis voor Archipel uit te destilleren. De dynamische Eva Lo sprong op de kar en heeft een essentiële rol in de organisatie! Het team werd aangevuld met Bart Mahieu en Ziou Gao, onmisbare schakels met China!

Een immersie in de overvloed van literatuur, die de liefde voor het land alleen maar deed aanwakkeren. De complexiteit van duizenden jaren geschiedenis ontrafelde een aantal geheimen maar liet ons ook voelen dat de verwevenheid bijzonder gelaagd is en niet zomaar te vatten is.

De vierde stap werd de prospectiereis. Met een kritische ingesteldheid zochten we naar een schat aan moderne architectonische wonderen die de creativiteit en visie van hedendaagse architecten

weerspiegelen. China's architecturale geschiedenis is rijk en complex, met wortels die duizenden jaren teruggaan in de tijd. Van de imposante muren van de Verboden Stad tot de elegante tuinen van Suzhou, elke structuur vertelt een verhaal van een beschaving die altijd een balans zocht tussen het aardse en het hemelse, tussen mens en natuur. Deze historische architectuur weerspiegelt principes zoals het gebruik van symmetrie, de nadruk op hiërarchie en de harmonieuze relatie tussen gebouwen en hun natuurlijke omgeving.

We begonnen de Chinese mentaliteit en tradities steeds beter te begrijpen. In China is de gemeenschap traditioneel belangrijker dan het individu, en dit collectivistische denken weerspiegelt zich in zowel sociale structuren als in de architectuur. China is een land in constante evolutie. Het balanceert tussen Westerse invloeden en diepge wortelde tradities.

De vijfde stap betreft alle voorbereidingen, het lezen en samenstellen van de reisgids, het leggen van alle contacten, het organiseren van een China-dag, het uitkijken naar een avontuur. We mobiliseren meerdere specialisten die ons een socio-maatschappelijk facet van China kunnen belichten: historiek, politiek, cultuur, kunst en architectuur, (wereld)economie, internationalisering, ... Zowel Chinese als Europese architecten onthullen een fascinerend inzicht, waarin de architectuur fungeert als een microkosmos van de diepere spanningen en synergiën tussen twee werelden.

De zesde stap, wordt de totale immersie van de reis zelf: 2000 mijl door China, een noord-zuid-langssnede langs de oostkust, van Beijing tot in Hongkong. We reizen onder goed gesternte: “6” ‘Liù’ is een Chinees geluksgetal want het staat voor “souplesse”, een kwaliteit in China! We reizen met een open blik door een land met een oppervlakte groter dan die van Europa en de Russische Federatie samen en waar 1,4 miljard mensen wonen, vanop afstand is het heel moeilijk om deze schaal te vatten!

Dertig jaar na de eerste stap met de grijsbruine herinneringen aan een vervuild maar authentiek Beijing, waar de dagelijkse smog van bruinkoolkachels en industriële metallurgie het beeld bepaalden, is het land onherkenbaar veranderd. Van dofgrijze en blauwe Mao-pakken naar felle levendige kleuren, van armoedige hutong-wijken naar een “moderne” samenleving en de skyline van vandaag, van fietsen met enorme bellen op aparte verkeerspleinen naar een digitaal gestructureerde en gedomineerde maatschappij.

Op deze reis nemen we je mee door een land dat altijd in beweging is, waar de erfenis van Mao’s repressie en de afsluiting van het buitenland nog voelbaar zijn, maar waar ook een immense vitaliteit en een verlangen naar vooruitgang en ontdekking aanwezig zijn.

Annemie Demeulemeester,

werkte samen met Frederiek Ampe, Ziou Gao, Eva Lo en Bart Mahieu aan de samenstelling van de reis,

met dank aan Bruno Vanbesien en Dirk De Meyer

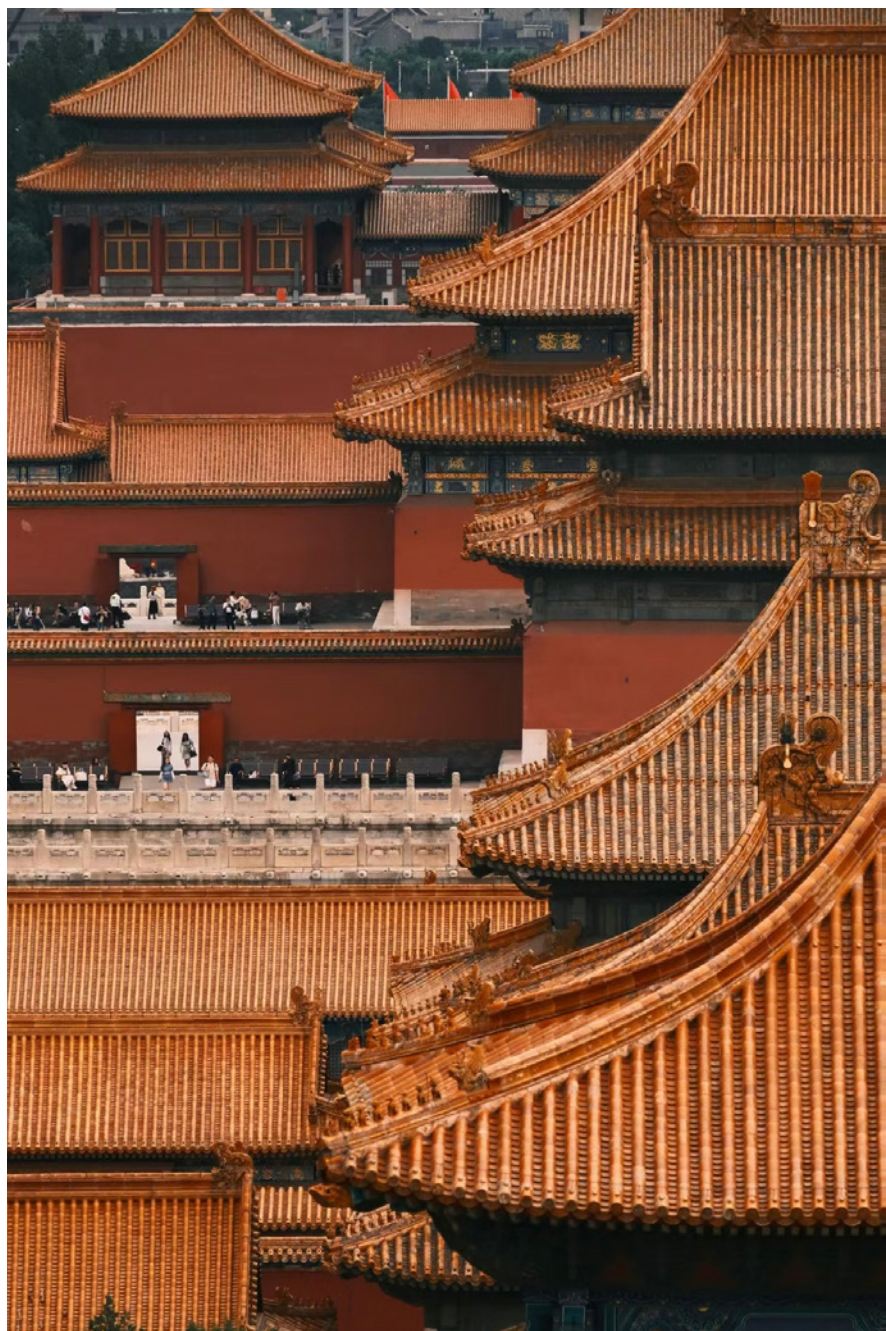

ALGEMEEN

Algemeen

China, officieel de Volksrepubliek China, strekt zich uit over meer dan 4.000 kilometer, met een oppervlakte van 9,707 miljoen km², aan de oostelijke kant van continentaal Azië. De geschiedenis van China is een opmerkelijk verhaal van menselijk uithoudingsvermogen, innovatie en culturele rijkdom en beslaat meer dan 5000 jaar. Als een van 's werelds oudste ononderbroken beschavingen is de historische evolutie van China, een bewijs van zijn diepgaande veerkracht en aanpassingsvermogen. De lange levensduur van de Chinese beschaving wordt onderstreept door haar bijdrage aan de menselijke kennis en cultuur. Innovaties zoals het maken van papier, buskruit, het kompas en de boekdrukkunst zorgden niet alleen voor een revolutie in de Chinese samenleving, maar hebben ook een permanente stempel op de hele wereld gedrukt.

Wanneer men spreekt over “China” en “architectuur”, visualiseert bijna iedereen zonder aarzeling een gebouw uit de Verboden Stad. Het paleizencomplex voor meer dan 400 jaar is wereldwijd het karakteristieke icoon van China en de Chinese architectuur, niet alleen omdat het zo'n duidelijk beeld presenteert – hoog marmeren platform, vermiljoen houten kolommen, ingewikkelde dakverbindingen en een dakafwerking van gouden keramische tegels – maar ook omdat talloze andere gebouwen in China er zoveel gemeen mee hebben. Hout vormt al gedurende de vijf millennia het overheersende bouw materiaal in de Chinese architec-

tuur en werd voor het grootste deel van die geschiedenis ook op dezelfde manier gehanteerd.

Houtverbindingen en het bewerken van hout in het algemeen zijn unieke aspecten van Chinese architectuur. Het Chinese systeem gaat veel verder dan het frame. Het in elkaar grijpende netwerk van verticale, horizontale en soms diagonale of gebogen houten onderdelen waardoor een structuur wordt ondersteund, is het resultaat van een modulair systeem waarbij de maat van bijna elk onderdeel kan worden berekend vanuit de afmetingen van een ander onderdeel. Modulaire constructie op een grotere schaal betekent dat van individuele componenten zoals pilaren tot volledige vlakke secties van een gebouw, alles kan worden gerepliceerd, vergroot, verkleind, verplaatst of geëlimineerd om een tempel in een paleis te veranderen, een heiligdom in een huis, of een bescheiden woning in een weelderig familiecomplex, en vice versa. Het gebruik van een modulair systeem gebaseerd op de rang van een gebouw en de eenvoud waarmee houten onderdelen opnieuw kunnen worden gemaakt, vervangen of verplaatst, zijn misschien wel de belangrijkste redenen waarom het vergankelijke houten frame zo lang heeft standgehouden als het primaire structurele type in China.

In elke configuratie verdelen de houten onderdelen van een standaard Chinees gebouw zich in drie lagen. De plint wordt gevormd door een grid van kolommen die de verdere structuur ondersteunen. Deze pilaren vormen de omtrek van het gebouw. De tweede houten laag, verbonden met de bovenste delen van kolommen of met balken die de kolommen kruisen, is de console-laag. Ten slotte

is er het dakframe, het deel van het gebouw dat spanten en dakpannen ondersteunt.

De herkenbare architecturale typologie is onlosmakelijk verbonden met China, het is een bijkomend voordeel dat de draagbare houten stukken gemakkelijk te transporteren zijn. En al vele eeuwen roept het gevoelens van bewondering en ontzag op. Zo is er het voorbeeld van de Japanse keizer die in de 8e eeuw zijn land (en toenmalige hoofdstad Nara) wilde modelleren naar Tang China, maar er zijn ook genoeg Europese voorbeelden waarin met Chinese elementen aan de slag ging om bijvoorbeeld het Chinees paviljoen te ontwerpen in de tuinen van Laken (opdracht van Koning Leopold II) of het Chinesisch Haus in het Sanssouci park (opdracht van Frederik II Van Pruisen).

De eenvoud en helderheid van het model hebben ervoor gezorgd dat China dit diepgaande embleem van zijn beschaving heeft kunnen behouden over meer dan 5000 jaar.

Pre-imperialistische periode

ca. 2200 v.Chr. – 221 v. Chr.

Pre-imperialistisch China beslaat de periode vóór de vereniging van China in 221 v. Chr en betekent ook de bronstijd in de Chinese geschiedenis. Deze periode begint bij de eerste historische dynastie in de Chinese geschiedenis, de Xia-dynastie. De Xia-dynastie (ca. 2200-1600 v.Chr.) wordt traditioneel gezien als het begin van de Chinese beschaving, met vroege vormen van bestuur, kennis van brongieten en irrigatie-landbouw.

De Shang-dynastie die volgt (ca. 1600-1050 v.Chr.) is de eerste dynastie waarvoor concrete historische bewijzen bestaan, waaronder het oudste schrift en bronzen artefacten. De bronstechnologie van de Shang kon vergeleken worden met die van gelijktijdige beschavingen in de Indusvallei, Mesopotamië, Egypte, Nigeria, Meso-Amerika en de Andes.

Het hoogtepunt van het bronzen tijdperk in China is de Zhou-dynastie (1046-256 v. Chr.).

De Zhou-heersers introduceerden het concept van het “Mandaat van de Hemel,” dat hun heerschappij rechtvaardigde als door de hemel gezeegend. De Zhou decentraliseerden het bestuur en creëerden een feodaal systeem waarin regionale heren macht hadden.

Maar het feodale systeem leidde uiteindelijk ook tot politieke fragmentatie en conflicten tussen lokale heersers. De late Zhou-dynastie wordt ook verdeeld onder de Spring and Autumn periode en de Warring States periode. Het was een tijdperk van oorlog, onrust en verdeeldheid, maar ook een bloeiende tijdperk voor innovatie op vlak van politiek, oorlogsvoering, filosofie, kunst en literatuur, ook vaak de “Honderd Scholen van Denken” genoemd.

Het midden van het millennium was het tijdperk van Confucius (551-479 v. Chr.), Lao Tzu (Taoïsme) en Sun Tzu (The Art of War), en het tijdperk van de klassieke Chinese filosofische geschriften, waaronder de Shujing (Boek der Documenten), Shijing (Boek der Oden) en Yijing (Boek der Veranderingen), allemaal geschreven vóór de vereniging van China in 221 v. Chr. door de Qin.

De architectuur van de Shang- en Zhou-dynastiën legden de basisprincipes voor de Chinese architectuur, waarbij de nadruk lag op rituelen, orde en hiërarchie, die door de hele Chinese geschiedenis heen bleven bestaan. Het gebruik van hout als primair bouw materiaal komt dan ook voort uit deze periode.

Vergeleken met andere perioden, plaatste de architectuur uit deze periode vooral nadruk op ceremoniële structuren, offeraltaren en religieuze rituelen. Dit door grote invloeden van Confucianistische en Taoïstische principes rond de voorouderverering. De gebouwen hielden zich aan strikte voorschriften wat betreft hun indeling, structuur en plaatsing.

Het belang van koningen en hun steden zou in het eerste millennium voor Christus voortdurend groeien, met een concept van een ideale stad aan het begin en een verenigd rijk aan het einde. Uit deze eenheid vloeide de ideologie dat steden en hun belangrijkste architectuur eruit bestond om de staat te dienen. Deze focus op de keizer en het rijk zou resulteren in een uniformiteit in de bouw die het grootste deel van de Chinese architectuur gedurende de premoderne tijd zou definiëren en onderscheiden.

De Qin-Han periode

221 v. Chr – 220 n. Chr.

Qin Shi Huang, de eerste keizer, verenigde China voor het eerst onder één heerser in 221 v.Chr. Hoewel de Qin-dynastie kort was, speelde ze

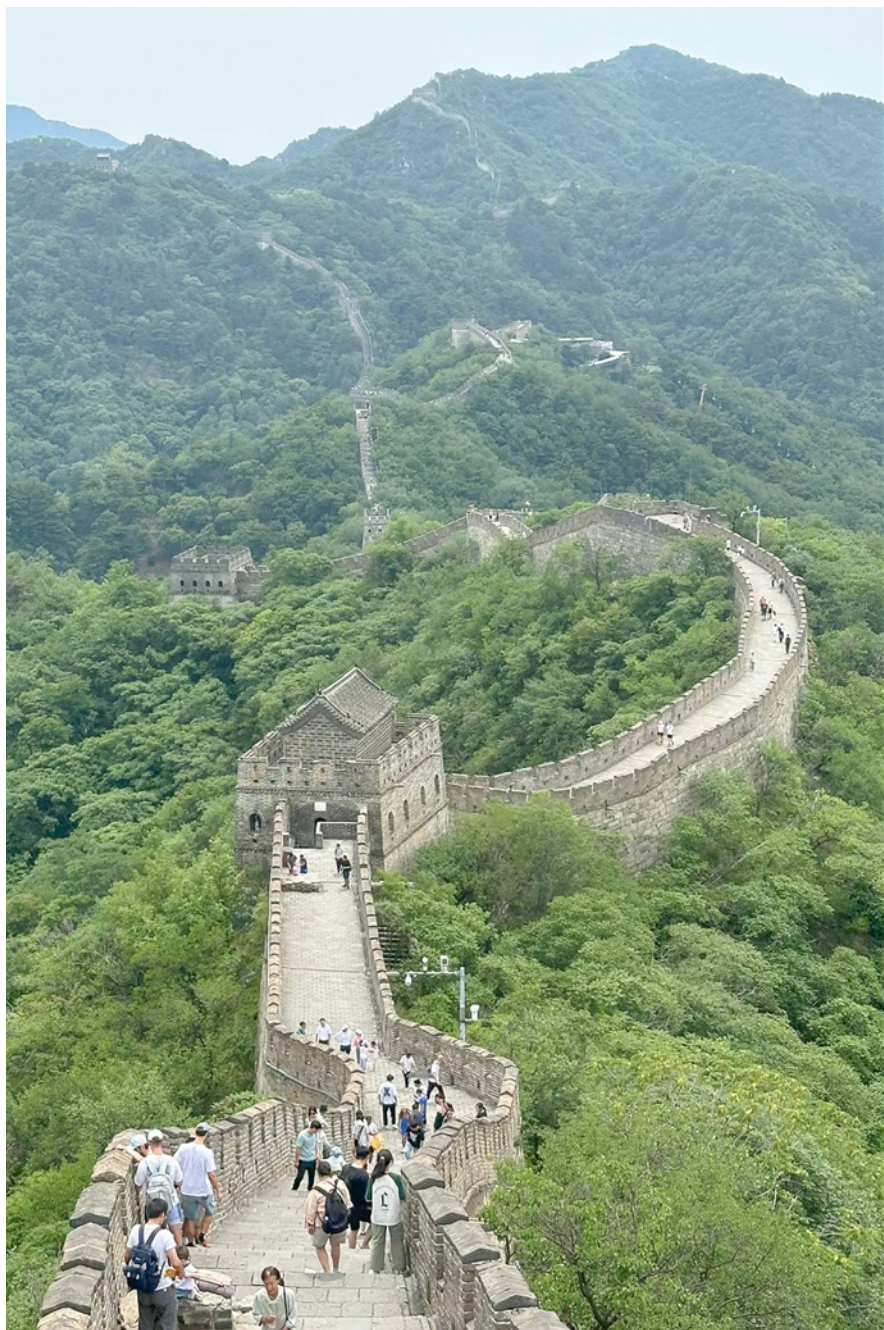
een cruciale rol in het vestigen van een gecentraliseerd keizerlijk systeem en een verenigd China dat tot op heden is blijven bestaan. Qin Shi Huang voerde standaardisaties in gewichten, maten en het schrift in, die het bestuur en de handel door zijn uitgestrekte rijk mogelijk maakten. Zijn ambitieuze bouwprojecten, de Chinese Muur en zijn mausoleum met het Terracottaleger, toonden de organisatorische en technische vaardigheden van de dynastie. Deze projecten verenigden China niet alleen fysiek, maar ook cultureel en economisch.

De Chinese Muur, aanvankelijk gebouwd om het rijk te beschermen tegen noordelijke invallen, stelt de capaciteiten van de Qin-dynastie tentoon. De muur, gebouwd uit aangestampte aarde en later bakstenen, strekt zich uit over 21.000 kilometer en blijft een van de meest iconische symbolen van China's architecturale erfgoed.

Het mausoleum van Qin Shi Huang, waarvan het terracottaleger deel van uitmaakt, nabij de Qin-hoofdstad Xi'an, is een ander architecturaal wereldwonder. De 7.000 levensgrote terracotta-soldaten werden in 1976 in ondergrondse heuvels ontdekt, en stelden de wereld versteld in zijn omvang en verfijndheid. Op heden is een ondergronds mausoleum van ca. 6.50 × 3.87 km blootgelegd, waar naar schatting 700.000 dwangarbeiders aan gewerkt hebben, maar de opgravingen hebben nog steeds hun einde niet bereikt.

Architectuur was cruciaal voor Qin Shi Huang's visie op het rijk, maar zijn vijftien jaar durende regeerperiode was veel te kort om dit te verwezenlijken. De belangrijkste periode voor deze

implementatie zou de volgende tweehonderd jaar in beslag nemen, de periode bekend als de Westelijke Han-dynastie (206 v.Chr.–9 n.Chr.). Het doel van een hoofdstad, de rol van het paleis en de ontwerpen van rituele architectuur en graven die in de eerste twee Han-eeuwen werden gebouwd, zouden dan worden voortgezet voor de rest van de Chinese keizerlijke geschiedenis.

De Han-dynastie volgt de Qin-dynastie op in 206 v. Chr. De Han-dynastie wordt vaak beschouwd als een gouden eeuw in de Chinese geschiedenis, gekenmerkt door enorme culturele, wetenschappelijke en politieke vooruitgangen. De vestiging van de Zijderoute, een netwerk van handelsroutes dat China verbond met het Romeinse Rijk en andere regio's in de wereld, faciliteerde ongekennde niveaus van handel en culturele uitwisseling.

De Han-dynastie kende ook belangrijke vooruitgangen in wetenschap, technologie en literatuur. De uitvinding van papier revolutioneerde communicatie en administratie. De ontwikkeling van het ambtenarenstelsel, gebaseerd op Confuciaanse principes, creëerde een meritocratische bureaucratie die invloed had op het bestuur in zowel China als het westen. De aanleg van uitgebreide wegen-netwerken en waterbeheersystemen tijdens de Han-dynastie bevorderde handel en landbouwproductie, wat de economie stimuleerde en bevolkingsgroei ondersteunde.

Gedurende de Han-dynastie was de ideologische wereld van de Chinese heersers geworteld in inheemse Chinese overtuigingen, soms met bronnen in klassieke teksten. De belangrijkste driedimensionale realisatie van een keizerlijke orde was de centrale positie van de heerser in

het universum, vertegenwoordigd door de stad Chang'an (huidige Xi'an) en zijn architectuur in vier richtingen daarbuiten. De Han-dynastie is de vroegste periode waar van elke zes typologieën uit de Chinese architectuur een voorbeeld bewaard is gebleven: stad, paleis, keizerlijke rituele ruimte, graf, rotsstructuren en tuin.

Han-architectuur bleef de nadruk leggen op houten constructies, maar met toenemende verfijning. De ontwikkeling van het Dougong-systeem (consolesetlaag) maakte meer uitgebreide dakstructuren en overhangen mogelijk, het meest kenmerkende element van de traditionele Chinese architectuur. Het is helaas dan ook niet verwonderlijk dat de enige bovengrondse architectuur die de twee millennia sinds de Han-dynastie heeft doorstaan, gebouwd is van baksteen of steen, in de vorm van vrijstaande poorttorens en offertempels.

Aan het einde van de Han-dynastie kwam het boeddhisme de Chinese wereldorde binnen. Het zou zich laten voelen, want in tegenstelling tot de keizerlijke architectuur, werden de boeddhistische tempels ook op het platteland opgetrokken. Het stedelijk leven van de Han in provincies zoals Sichuan en Shandong, waar elite families graven en offertempels bouwden te midden van een bloeiende markteconomie, zou instorten samen met de opperste positie van de centrale hoofdstad in een verenigd China. Religieuze architectuur van vrome bevolkingsgroepen die begrip zochten in een wereld met weinig orde, zou het embleem zijn van de volgende vier eeuwen van China.

De val van de Han-dynastie markeerde een periode van verdeeldheid en onrust, waarin

verschillende koninkrijken vchten voor het Hemelse Mandaat. Dit is, naast andere dynastieën, de periode van de ‘Three Kingdoms’. Dit is ook de periode van enorme expansie van het boeddhisme doorheen het land en zijn invloed op de Chinese cultuur. De constructie van pagodes, tempels en rotstempels waarin enorme Bas-reliëfs werden gehouden, bloeide tijdens deze tumultueuze eeuwen. Stabiliteit in het land werd pas bijna 400 jaar later hersteld, tijdens de Sui- en Tang-dynastieën.

De Sui-Tang periode

618–907

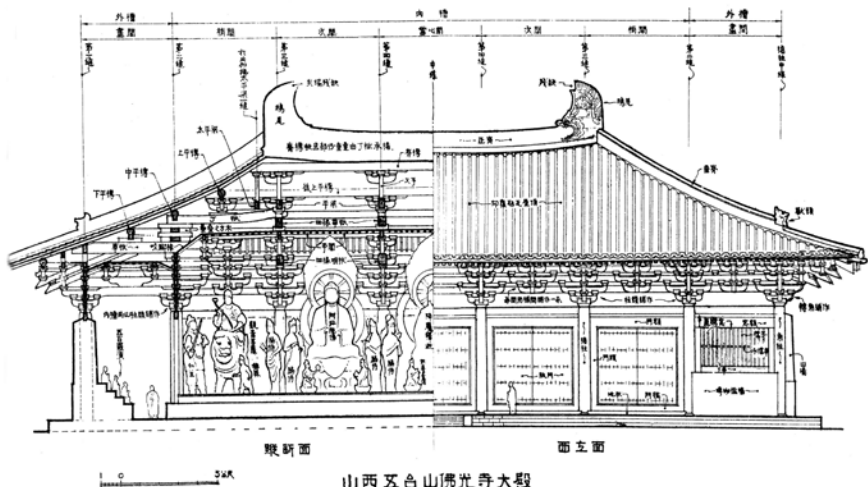
De Sui-Tang periode wordt vaak beschreven als een tijdperk van kosmopolitisme en wordt algemeen beschouwd als één van de hoogtepunten van de Chinese beschaving, onder andere op vlak van architectuur. Van het einde van de zesde eeuw tot het einde van de negende eeuw reisden Chinezen door heel Azië en emigreerden mensen uit alle delen van de wereld naar Chinese steden. Koninkrijken buiten China keken naar de Chinese steden en hun politieke, religieuze en culturele instellingen als modellen voor hun eigen rijken, devotie en smaak. Mercantilisme, een andere passende beschrijving voor dit tijdperk, bracht buitenlanders en hun goederen over land en zee naar China.

Ze kwamen naar de hoofdstad Chang’an (nu Xi’an), en van daaruit naar de tweede hoofdstad Luoyang via de Zijderoutes. Ze kwamen naar de zuidoostelijke zeehavens van China, met name

Kanton (Guangzhou), en verder naar Yangzhou, het economisch centrum van Tang China, dat verbonden was met het Noorden en de Gele Rivier door het Grote Kanaal. Het kanaal werd gebouwd in de 6e eeuw en verbond Beijing, Xi'an en Hangzhou over 1.800km, de belangrijkste technische prestatie van Sui-China. Een uiterst belangrijke transportroute die tot op heden nog in gebruik is. In de 7e eeuw kwamen de meeste buitenlanders naar China niet om te veroveren, maar om eerbetoon te brengen, handel te drijven of te werken.

De korte Sui- en de lange Tang-dynastie waren beide tijdperken van heersers met grootse visies. In deze twee dynastieën vestigden de hoofdsteden van China zich terug naar hun originele locaties van de Zhou- en Han-dynastiën. Chang'an had in die tijd bijna twee miljoen inwoners. De stad was destijds de grootste en meest diverse stad ter wereld. Luoyang was de op een na de grootste stad van China met een bevolking die naar schatting één miljoen bereikte.

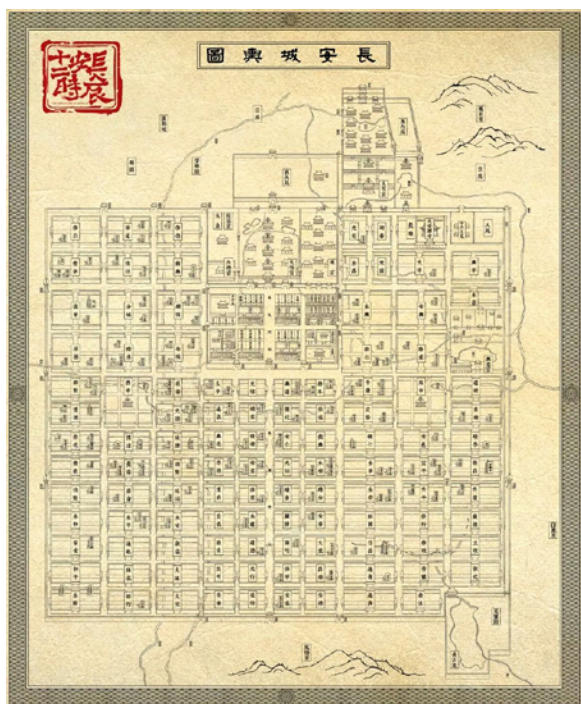
In 635 gaf de Tang-keizer opdracht voor de bouw van het grote Daming Paleis in Chang'an dat 220 jaar diende als het keizerlijke paleis en algemeen als de grootste architectonische prestatie van de Tang-dynastie wordt beschouwd. Een paleizencomplex van ca. 3,7 vierkante kilometer is blootgelegd: 4,5 keer zo groot als de Verboden Stad, 3 keer zo groot als Versailles en even groot als Central Park in New York. In zijn gloriedagen en zelfs vandaag de dag is het een van de meest indrukwekkende paleiscomplexen ooit gebouwd.

山西五台山佛光寺大殿

中國營造學社測繪

第一卷
Tekening Foguang tempel door Liang Sicheng, 1985

Kaart Chang'an (Xi'an) onder de Tang-dynastie

Hoewel veel van de oorspronkelijke structuur niet meer te zien is, hebben archeologische vondsten van het voormalig paleis de verfijnde technische en artistieke prestaties van de Tang-dynastie ontrafeld. Nog complexer en grootser dan de Verboden Stad, met als hoofdzaal de Hanyuan (Hal. Staande op een 15,6 meter marmeren plint, leidden versierde stenen trappen naar de enorme hal van 76 × 41 meter in oppervlakte en meer dan 40 meter hoog. De houten structuur overspande tot wel 30 meter en was geschilderd in vermiljoenrood, de ramen waren groen en de dakpannen waren groen geglazuurd. De Hanyuan Hal symboliseerde de opperste macht en autoriteit van de Tang-keizers. De extreme schaal en weelderige decoraties weer-spiegelden de macht en welvaart van het rijk.

Slechts vier gebouwen uit deze periode zijn nu nog te bezichtigen, waarvan de Foguang tempel uit 857 het meest belangrijke en representatieve voor houten structuren uit de Tang dynastie.

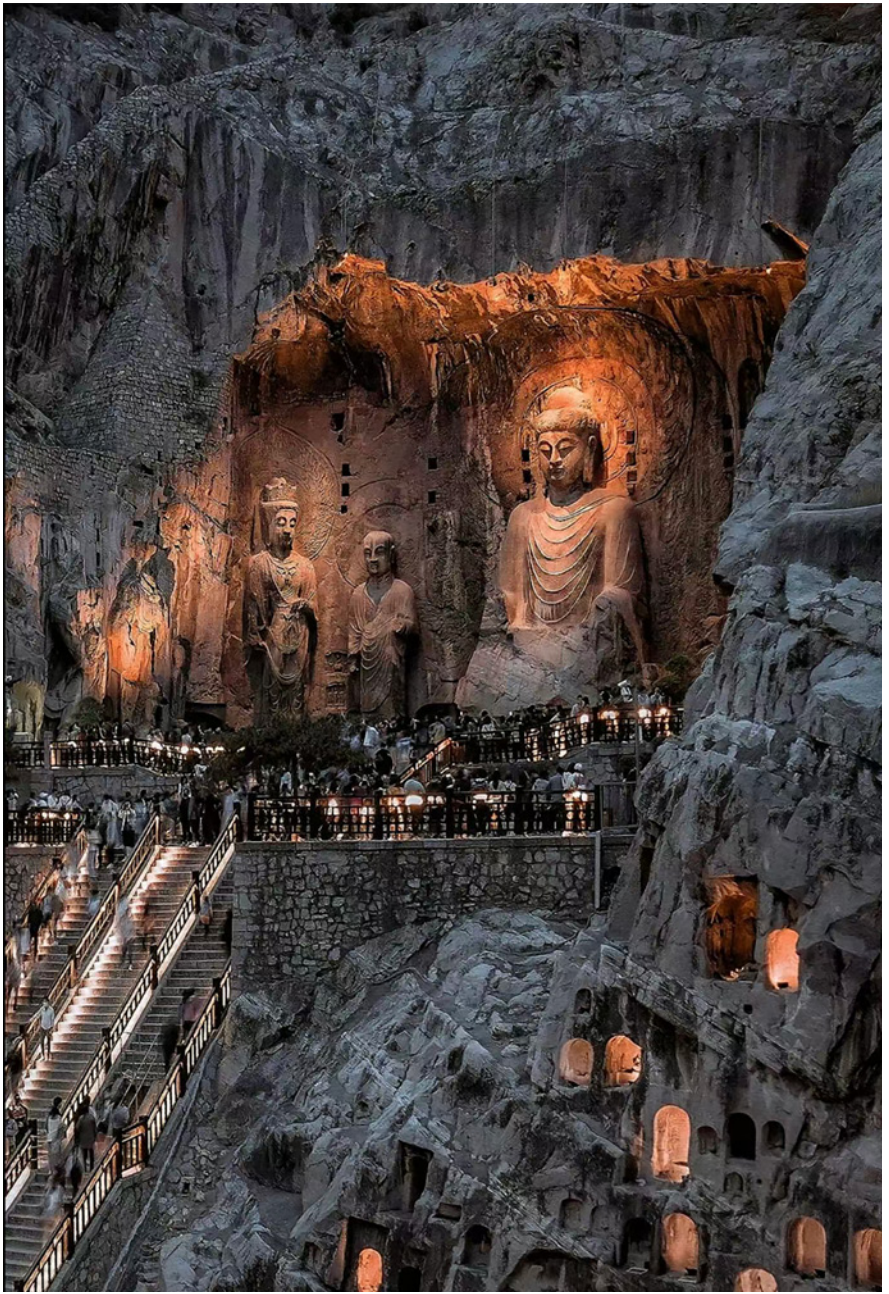
De Tang-dynastie illustreerde de verspreiding van het boeddhisme, dat van India naar China, Korea, Japan en verder westwaarts reisde. Tang-poëzie, schilderkunst en keramiek beïnvloedden artistieke tradities in naburige regio's en wekten later de interesse van westerse verzamelaars en geleerden. De culturele prestaties van de Tang-dynastie, inclusief de werken van China's meest gerenommeerde dichters zoals Li Bai en Du Fu, hadden een blijvende impact op de Chinese literatuur en inspireerden vele latere generaties schrijvers en kunstenaars. De verspreiding van het Boeddhisme doorheen het rijk uitte zich in de alsmaar grotere pagodes en rotstempels, mogelijk gemaakt

door de technische vooruitgangen in houtstructuur tijdens de periode. De belangrijkste overgebleven boedhistische gebouwen uit deze periode zijn de Giant Wild Goose Pagode en Small Goose Pagode in Xi'An, en de Longmen en Yungang rotstempels.

Op zijn grootst strekte het Tang-rijk zich uit van de huidige Xinjiang Oeigoerse regio in het westen tot Korea in het oosten. In de zevende, achtste en negende eeuw werd de architectuur in Oost-Azië gedomineerd door Chinese vormen. Iedereen aan de grenzen van China keek naar China voor modellen van stedenbouw en architectuur. De meest uitgebreide Chinese geïnspireerde overblijfselen buiten China bevinden zich in Japan. Japan imiteerde bewust Chinese architecturale modellen. Het intensieve gebruik van Chinese stadsplannen, paleizen en kloosters zou in de tiende eeuw beginnen afnemen, ook toen China opnieuw uit elkaar aan het vallen was. Japan was natuurlijk nooit onderdeel van een Chinees rijk, maar er was voortdurend uitwisseling tussen China en Japan in de zesde tot negende eeuw.

Het zou tot de dertiende eeuw duren vooraleer een rijk in China opnieuw in die mate dominant wordt. De Sui-Tang dynastie laten China's oudste overgebleven houten architectuur na, een geplande stad ontworpen voor een miljoen inwoners, het ontstaan van de paleisstad als iets anders dan een keizerlijke stad, constructieve innovaties die door-gang over en langs waterwegen mogelijk maakten. Deze laatste innovatie zal in de komende 600 jaar nergens anders in de wereld te vinden zijn.

Rotstempel van Longmen in Luoyang, Henan

De Song-Dynastie

960-1279

De term “architect” is tot nu in deze inleiding nog niet gebruikt en het is eigenlijk niet passend om de term te gebruiken met betrekking tot China tot in de twintigste eeuw. Voor het grootste deel van de Chinese keizerlijke geschiedenis waren de mensen die geassocieerd werden met grote bouwprojecten vaak leden van het Ministerie van Constructie, en altijd mensen met hoge functies. Tot de negentiende eeuw werden gebouwen in China enkel uitgevoerd door timmerlieden, steenhouwers, metselaars, metaalbewerkers, schilders en andere ambachtlieden volgens opgelegde regels en voorschriften. Het was de verantwoordelijkheid van de functionaris om het bouwproces te leiden en de juiste regels toe te passen. Van een architect die een gebouw ontwierp, zoals dat in Europa gebeurde, was er geen sprake.

Die regels en voorschriften werden uiteengezet in de Yingzao fashi. “Bouwstandaarden” is een veelgebruikte vertaling van deze titel van China’s beroemdste architecturale verhandeling van het Song-hof. Het boek dat men nu kent is origineel geschreven door Li Jie in 1103, maar waarschijnlijk bestonden er al versies eerder dan dit. De Yingzao fashi schreef de grote en kleine details van de bouw van allerlei gebouwen van de Song-dynastie voor. Yingzao fashi is de basis voor het begrijpen van het Chinese bouwsysteem van de negende tot de veertiende eeuw en eigenlijk ook nog tot de twintigste eeuw. Het boek werd ook intensief bestudeerd door Liang en Lin toen zij de geschiedenis van de

Chinese architectuur probeerden te analyseren.

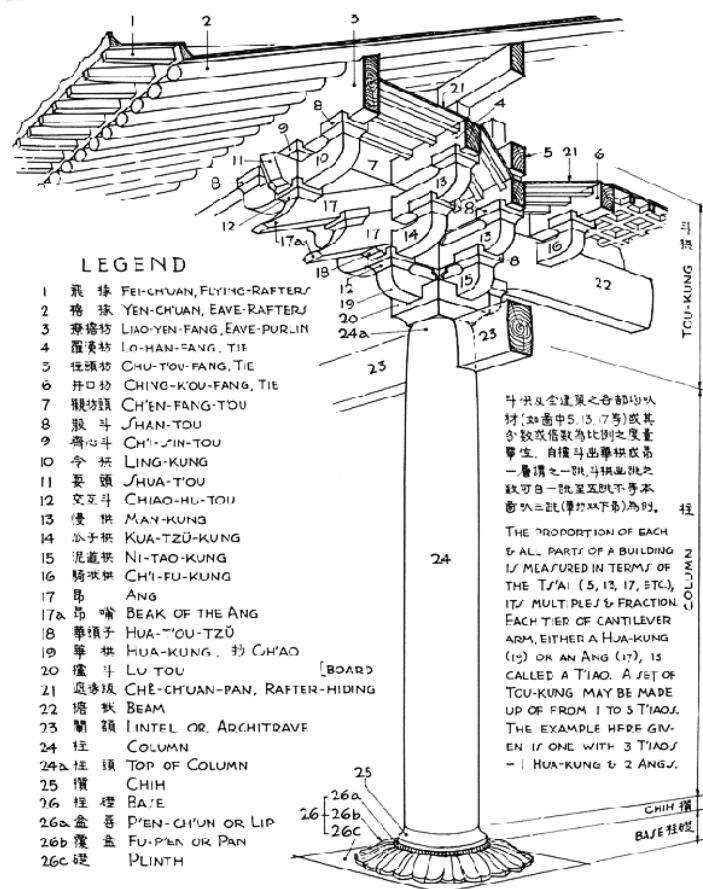
Chinese gebouwen delen algemene kenmerken zoals verhoging op platforms, ondersteuning door kolommen, houten consolesets en keramische dakpannen. Zelfs structuren die houten structuren nabootsen met metselwerk. Chinese gebouwen zijn samengesteld uit gestandaardiseerde onderdelen. De onderliggende elementen van het archetype, de indeling van Chinese gebouwen, functies, bouwmethoden en de modulaire basis, werden allemaal uitgelegd en vastgelegd in Yingzao fashi.

Een fundamenteel principe van de Chinese architectuur is het feit dat het systeem een rangschikking heeft. De rang of status van een gebouw is duidelijker dan de leeftijd. Dit betekent dat gebouwen van dezelfde status uit verschillende periodes meer op elkaar zullen lijken dan die uit dezelfde periode maar van een verschillend rang.

De basismodule voor een Song-gebouw is de dwarsdoorsnede van de balk. De module staat bekend als cai, een houten profiel met een hoogte-breedteverhouding van 3:2. Volgens de Yingzao fashi is “van alle voorschriften in houten constructie, de cai het allerbelangrijkste.” Een vijftiende van de hoogte van de cai is een modulaire eenheid van lengte genaamd fen. De fen wordt vervolgens gebruikt om afmetingen en verhoudingen voor andere constructie-elementen uit te drukken, wat consistentie en schaalbaarheid garandeert.

Consolesets (dougong) en daken zijn externe kenmerken die de structurele rang bepalen. Hoe meer consolesets, hoe hoger en groter het gebouw, hoe hoger de status van het gebouw. Consolesets zijn vaak het meest kenmerkende bouwelement van

een Chinees gebouw dat een Westerse waarnemer het meest intrigeert. Maar eigenlijk bestaat de set, ondanks zijn schijnbare complexiteit, slechts uit twee hoofdelementen: dou (blok) en gong (arm). Het consoleset-systeem laat toe om grote overspanningen te kunnen bereiken met relatief kleine modulaire houten elementen. Consolesets bevinden zich zowel buiten als binnen gebouwen.

中國建築之“ORDER”. 斗拱, 檼, 柱, 柱礎 THE CHINESE “ORDER”

Tekening consoleset door Liang Sicheng, 1985

Ze komen voor voor in hoeken, bovenop kolommen, en tussen kolommen op architraven, een systeem van balken en kolommen die op de kolommen afstemmen. Over het algemeen zijn consolesets aan de buitenkant van een gebouw ingewikkelder dan die binnenin, die op de hoeken ingewikkelder dan andere consolesets, en die bovenop kolommen ingewikkelder dan tussen kolommen.

In tegenstelling tot consolesets heeft het meest prominente daktype niet het grootste aantal onderdelen. Het meest eenvoudige gebogen zadeldak wordt voorgeschreven aan de meest belangrijke gebouwen, zoals de hoofdzaal in de Verboden Stad. Andere typen daken van een lagere rang hebben schild- en geveluiteinden, overhangende zadeldaken, vlakke zadeldaken en puntdaken. Het terugkerende thema van Yingzao fashi is dat Chinese architectuur modulair is. Het draagbare handboekje maakte het mogelijk om de officiële Chinese bouwtraditie over enorme afstanden en ook in latere eeuwen te blijven handhaven, en om efficiënt componenten te vervangen zonder grotere delen van gebouwen af te moeten breken. Het modulaire systeem en de proportionele relaties bepaalden en beïnvloedden de architectuur vóór en na de Song-periode.

De Song-dynastie (960-1279) was een periode in de Chinese geschiedenis van verfijning van cultuur, wetenschap en technologie. De Song-dynastie wordt onderverdeeld in twee periodes: de Noordelijke Song (960-1127) en de Zuidelijke Song (1127-1279). De hoofdsteden van de Noordelijke en Zuidelijke Song-dynastieën waren in hun tijd de meest bevolkte steden ter wereld. Kaifeng, de

hoofdstad van de Noordelijke Song, bereikte een bevolking van meer dan 1,5 miljoen inwoners, en idem voor Hangzhou als hoofdstad van de Zuidelijke Song. Op zijn machtigst bevatte de Song dynastie naar schatting bijna 80% van het BBP van de wereld.

Song China wordt vaak omschreven als een samenleving met een bloeiende elitecultuur, vertegenwoordigd door enkele van China's beroemdste geleerden, dichters, schilders en schrijvers. Het was het tijdperk van de opkomst van monumentale monochrome inktlandschapschilderingen; en een periode die culmineerde in de codificatie van kunst, architectuur en ideeën door middel van encyclopedische boeken zoals *Yingzao fashi*.

Het was ook een tijdperk van kosmopolitisme, niet zozeer in de zin van Tang Chang'an, dat een multiculturele, multi-etnische stad was, maar eerder in termen van steden van handel en burgers met verheven intellectuele ambities wiens geletterde interesses zich ver en breed uitstrekten. Het verfijnde leven van de Song-dynastie zorgde ervoor dat een verschuiving plaatsvond van keizerlijke en religieuze architectuur naar een focus op het private en residentiële architectuur. Het was ook tijdens de Song-dynastie dat de eerste klassieke tuinen werden aangelegd, nabij Suzhou. De Master of the Nets-tuin die we zullen bezoeken, werd tijdens deze periode gebouwd in 1140, en werd later gerenoveerd en herbouwd in de negentiende eeuw.

De Yuan-dynastie

1271–1368

De Yuan-dynastie, opgericht door Kublai Khan, kleinzoon van Genghis Khan, bracht China dichterbij Europa. De reizen van Marco Polo, die het Yuan-hof bezocht, gaven Europeanen één van de vroegste gedetailleerde verslagen van China, wat interesse en nieuwsgierigheid naar het verre rijk opwekte.

Het Mongoolse rijk was uniek in de Chinese, in de Aziatische en in de wereldgeschiedenis. Voor het eerst werd heel China bestuurd door een buitenlandse dynastie, en China was slechts een deel van het rijk dat die dynastie omvatte. De Mongolen hadden een directe impact niet alleen op continentaal Azië, maar tot in Japan in het oosten en tot in Europa in het westen. Koningen in Europa, de paus, sultans in Egypte en de keizer van Japan bepaalden hun buitenlands beleid op basis van hun kennis en verwachtingen van oorlogen met de Mongolen. Gezanten, ambtenaren, militaire leiders en ambachtslieden uit elk deel van het rijk en daarbuiten kwamen naar China, het politieke centrum van het Mongoolse rijk. Marco Polo's verslagen, gedocumenteerd in "De reizen van Marco Polo", boden Europeanen een glimp achter de sluier van de rijkdom en verfijning van de Chinese beschaving. In feite is de Yuan-dynastie de eerste dynastie waarvan betrouwbare beschrijvingen van Chinese architectuur door Europeanen zijn geschreven.

De Mongolen werden gezien als vernietigers van steden. Belegeringen en massale vernietiging in Centraal- en West-Azië hadden hun deze reputatie

gegeven. Toch waren de Mongolen ook stedenbouwers. Hun grootste stad, Dadu, letterlijk “grote stad”, het huidige Beijing, was een van de vier hoofdsteden die werden gebouwd tijdens de Yuan dynastie. Het was de Yuan-dynastie die de centrale regeringszetel van de Chinese keizer en de hoofdstad van het rijk voor het eerst naar Beijing bracht, terwijl ze voorheen rond Xi’An, Kaifeng of Hangzhou lagen.

Men zou verwachten dat, als er ooit een tijd was waarin de Chinese architectuur door buitenlandse invloeden zou zijn veranderd, het tijdens dit pan-Aziatische rijk zou zijn geweest, zelfs al was het gecentreerd in China. Zoals het geval was met stedenbouw, weken gebouwen slechts zelden af van de eeuwenoude Chinese normen. Architectuur van de islam en Tibetaans boeddhisme verscheen in het Chinese landschap, maar deze aanwezigheid is eerder opmerkelijk aangezien de overgrote meerderheid van de Yuan-gebouwen, inclusief moskeeën, bijna puur Chinees van ontwerp zijn. Net als bij stedenbouw, namen de Mongolen de Chinese architectuur over in hun processen van confederatie en imperiumvorming.

Er is zoveel architectuur uit de Yuan-periode bewaard gebleven dat er voldoende bewijs is om een duidelijke hiërarchie in de bouw aan te tonen, van keizerlijke architectuur en gebouwen voor de hoogste lagen van de samenleving, tot religieuze architectuur gebouwd door welgestelde beschermheren, maar in steden en dorpen, tot gebouwen voor aanbidding, residentie en vermaak van de bevolking. Eén van de belangrijkste overgebleven gebouwen is onder andere de White Pagoda in Beijing, gebouwd in 1279. De Yuan-periode is de vroegste periode waarin men kan spreken van *vernacular architecture*.

De impact van de Mongoolse heerschappij op China was dramatisch, maar de impact op de Chinese architectuur was veel minder. China zou terugkeren naar de inheemse heerschappij onder de Ming-dynastie, dat een aanzienlijk kleiner rijk was dan het Yuan-rijk. Tibetaanse architectuur zou bloeien als een distinctieve maar ondergeschikte vorm naast boeddhistische kloosters van sekten met langere geschiedenissen in China, confucianistische en Taoïstische architectuur, en moskeeën die zich presenteerden als boeddhistische of Taoïstische tempelcomplexen. Beijing, waar Kublai Kahn zijn grote hoofdstad had gevestigd, zou het primaire politieke centrum van China blijven tot op de dag van vandaag. De enige andere stad die nog (kort) in aanmerking zou komen als hoofdstad is Nanjing, letterlijk zuidelijke hoofdstad.

De Ming-dynastie

1368–1644

Beijing werd ooit de beste stad ter wereld en de belangrijkste stad van China genoemd. Deze beweringen weerspiegelen de bijna universele erkenning van de stad sinds de tijd van Marco Polo en het feit dat er meer over Beijing is geschreven dan over enige andere Chinese stad. Het was tijdens de Ming-dynastie dat Beijing tot een wereldstad uitgroeide en zijn wegenstructuur, muren en paleizen, zoals vandaag de dag nog te zien zijn, kreeg.

Maar vóór Beijing (Noordelijke Hoofdstad) was er Nanjing (Zuidelijke Hoofdstad), waar de Ming-dynastie zijn hoofdstad stichtte. Na de val van

de Yuan-dynastie was Beijing gedurende dertig jaar geen hoofdstad meer. Het plan van de eerste Ming-keizer, keizer Hongwu, was ambitieus. Een muur van ongeveer 37 kilometer omsloot zijn nieuwe stad, met de structuren van voormalige dynastieën die ook hun hoofdstad gevestigd hadden in Nanjing binnen die muren. Delen van deze eeuwenoude muren zijn bewaard gebleven en geïntegreerd in Nanjing van vandaag. Deze capaciteit om oude architectuur op te nemen te midden van modernisering zou Nanjings relatie met zijn verleden in de twintigste en eenentwintigste eeuw kenmerken. En zoals we zullen zien, kon Beijing dit niet.

De derde Ming-keizer, keizer Yongle, verhuisde de hoofdstad van Nanjing terug naar Beijing in 1403 en begon daar de wederopbouw en uitbreiding van de stad. Beijing is een stad die bekend staat om, gedefinieerd wordt door, en geïdentificeerd wordt met zijn muren en de Verboden Stad, en die intens verbonden is met politiek gedurende een groot deel van zijn geschiedenis. De Verboden Stad werd gebouwd onder keizer Yongle. Gebouwd tussen 1406 en 1420, representeerde het paleis het hoogtepunt van Ming-architectuur. Het complex bestaat uit bijna 1.000 gebouwen die in een precieze, symmetrische lay-out zijn gerangschikt. Het gebruik van axiale uitlijning, omsloten binnenplaatsen en uitgebreide decoratieve elementen weerspiegelden de nadruk van de Ming-dynastie op orde en hiërarchie.

De Ming-dynastie zag ook het herstel en de uitbreiding van de Grote Muur en het Grote Kanaal. De bakstenen en stenen constructie van de muur, samen met de toevoeging van wachttorens en

Kaart Beijing in 1914 met de Central As van Beijing

forten, verbeterden de verdedigingscapaciteiten. De Ming-muur, zoals die tegenwoordig bekend staat, staat als een testament voor de technische prestaties van de dynastie. Een ander keizerlijk complex zijn de Ming-graven, zo'n 50 km ten noordwesten van de Verboden Stad. Dertien Ming-keizers en drieëntwintig keizerinnen of concubines zijn daar begraven, met het mausoleum van keizer Yongle als belangrijkste. Het is de eerste Chinese keizerlijke necropolis sinds de koninklijke begraafplaats van de Westelijke Han die slechts één benadering voor alle graven heeft.

Ming-architectuur beïnvloedde niet alleen China, maar ook de omliggende regio's. De ontwerpprincipes van Ming-paleizen en tempels, gekenmerkt door hun grootsheid en symmetrie, werden bijvoorbeeld overgenomen door Korea. Het koninklijk paleis in Seoul is bijvoorbeeld bijna een letterlijke kopie van de Verboden Stad in zijn lay-out en decoratieve details.

De Ming-dynastie staat ook bekend om zijn maritieme verkenningen en uitbreiding van de Maritieme Zijde Route, met name de reizen van admiraal Zheng He. Tussen 1405 en 1433 leidde Zheng He zeven expedities naar Zuidoost-Azië, Zuid-Azië, het Midden-Oosten en de Oost-Afrikaanse kust en misschien zelfs de Amerikaanse kust. De uitwisselingen van goederen, technologieën en ideeën tijdens deze expedities hadden een aanzienlijke impact op de door Zheng He bezochte regio's.

Cultureel gezien zag de Ming-dynastie een bloei van literatuur en kunst. De Ming-romans, geïllustreerd door canonieke werken zoals "Journey to the West" en "Water Margin", werd een prominente

literaire vorm. De ontwikkeling van de boekdrukkunst maakte de massaproductie van boeken mogelijk, waardoor literatuur ook toegankelijker werd voor het algemene publiek. Ming porselein (blauw-wit porselein) werd door de Nederlandse VOC naar Europa gebracht en werd al snel een begeerd luxeartikel in Europa. Dat leidde uiteindelijk ook tot de ontwikkeling van het Delfts blauw, als imitatie op het verfijnde Ming-porselein.

Het officiële einde van de Ming-dynastie werd veroorzaakt door een grote tactische fout. Op zoek naar hulp om een volksofstand neer te slaan, wendde de Ming-generaal Wu Sangui zich tot de Manchus in het noorden, die al zo'n twintig jaar grensgevechten aan de Chinese muur met de Ming voerden. De Manchus, onder leiding van Nurhaci, grepen hun kans en eens binnen China, vielen zij Beijing binnen, brachten ze het verzwakte Ming-regime ten val en stichtten in 1644 de Mantsjoe-dynastie Qing in de Verboden Stad.

De Qing-dynastie

1644 – 1912

De Qing-dynastie, de laatste keizerlijke dynastie van China, zag een aanzienlijke territoriale uitbreiding en bevolkingsgroei. De late Qing-periode kende echter ook toenemende spanningen en conflicten met westerse landen. De vroege Qing-keizers stonden voor de formidabele taak om de macht te consolideren en legitimiteit te vestigen over een uitgestrekt en divers rijk.

Een reeks machtige en succesvolle keizers zoals Kangxi, Yongzheng en Qianlong zagen hun dynastie eerst uitbreiden om Mongolië, Tibet, Taiwan en zelfs delen van Centraal-Azië en Vietnam te omvatten. Keizer Kangxi, die voor 61 jaar regeerde tussen 1661 en 1722, breidde het territorium van China aanzienlijk uit met de veroveringen van Taiwan, Mongolië, Tibet en delen van huidig Rusland en staat bekend als een van de belangrijkste keizers in de Chinese geschiedenis. Het was ook aan diens hof waar de West-Vlaamse missionaris Ferdinand Verbiest als hofastronoom werd aangesteld in 1660. Het Qing keizerrijk onder keizer Qianlong, die ook 61 jaar regeerde (1735 – 1796), betekende het hoogtepunt van de macht en territoriale omvang van de Qing-dynastie.

Tijdens de Qing-dynastie breidde de stad Beijing enorm uit, mede door verdere constructies verschillende mausolea en keizerlijke tuinen, zoals de nieuwe en oude zomerpaleizen, waarvan de laatste in 1860 door Britten en Fransen werd vernietigd en afgebrand. Het meeste van wat we nu in Beijing kunnen zien is door de Qin-keizers gebouwd of gerenoveerd. Landschapsarchitectuur bereikte ongekende hoogten in de eerste helft van de Qing-dynastie, vooral tijdens de regeerperiodes van Kangxi en Qianlong. Als Beijing zijn reputatie als de grootste stad ter wereld verdient, is dat vanwege zijn keizerlijke monumenten, waarvan het belangrijkste de Verboden Stad, maar meer nog omdat altaren en graven die reputatie versterken. Opmerkelijk is dat deze glorie werd bereikt door gebouwen van eenvoudige houten constructie die volgens strikte modules en voorschriften werden gebouwd die eeuwen voordien werden ontwikkeld.

Yiheyan Zomerpaleis in Beijing, 1764

Ondanks zijn bijdragen aan cultuur en expansie werden Qianlong's latere jaren overschaduwd door corruptie en wanbestuur. Deze problemen zaaiden de kiemen voor de uiteindelijke neergang van de dynastie. De negentiende eeuw bracht aanzienlijke uitdagingen voor de Qing-dynastie. Interne tumult, zoals het beleid van keizerin-weduwe Cixi en de Taiping-opstand (1850–1864), verzwakten de staat en de positie van de keizer ernstig. Extern stonden de Qing onder toenemende druk van westerse mogendheden, wat leidde tot de Opiumoorlogen (1839–1842, 1856–1860) en de kolonisatie van delen van China, zoals Shanghai of Hong Kong door verschillende Westerse landen, zoals de Fransen, Britten en Amerikanen.

De Opiumoorlogen (1839–1842, 1856–1860) markeerden een keerpunt in de Chinees-westerse relaties. De Opiumoorlogen werden veroorzaakt door een handelsonevenwicht tussen Groot-Brittannië en China en de Britse smokkel van opium in China om dit te compenseren. De Chinese pogingen om de opiumhandel te stoppen, leidden tot conflicten. Als gevolg van de oorlogen moest China meerdere havens openen voor buitenlandse handel, Hong Kong aan Groot-Brittannië afstaan, en grote schadevergoedingen betalen. Dit markeerde het begin van de “Eeuw van Vernedering,” veroorzaakte interne onrust, droeg bij aan de val van de Qing-dynastie en creëerde een blijvende wrok tegen westerse machten in China.

De instroom van westerse ideeën en technologie tijdens deze periode beïnvloedde de Chinese samenleving en droeg bij aan interne hervormingen en moderniseringsinspanningen. Gedurende deze

periode werden de zogenaamde concessies opgericht langs havensteden in China, zoals Shanghai, en hadden ze een belangrijke invloed op het uiterlijk van deze steden en de ontwikkeling van een westerse architectuurstijl in combinatie met traditionele architectuur. Andere concessies waren bijvoorbeeld Hong Kong dat aan de Britten werd afgestaan, en Macau aan de Portugezen. Westerse architectuur was echter beperkt tot plaatsen waar westerlingen werkten, woonden en geld uitgaven, en had verbazend genoeg geen invloed op het verloop van de traditionele Chinese architectuur en de modernisering ervan.

Ook Leopold II wilde destijds een stukje van de taart. Hoewel de concessie niets voorstelde, wist diplomaat Maurice baron Joostens een kleine Belgische concessie in Tianjin te bemachtigen van 1900 tot 1931. De relatie tussen België in China lag vooral in de aanleg van spoorweg- en tramlijnen. De eerste tramlijn in China werd door Belgen aangelegd in Tianjin in 1906. Ook de bouw van het belangrijke spoorlijn tussen Beijing-Hankou (Wuhan) van 1321 km werd gesuperviseerd door de Belgen van 1898 tot 1904.

De laatste Qing-keizer, Puyi, besteeg de troon in 1908 als 2-jarig kind. Maar de Xinhai-revolutie van 1911, geleid door Sun Yat-sen, de grondlegger van het moderne China, resulteerde in de troonsafstand van Puyi in 1912. Hiermee kwam een einde aan meer dan twee millennia van keizerlijk heerschappij in China. Het markeerde de overgang van een eeuwenoud keizerlijk systeem naar een moderne natiestaat.

Modern China

Na de val van de Qing-dynastie in 1912 volgde een periode van politieke instabiliteit en sociaal-economische veranderingen, waarin China zich heroriënteerde op de moderniteit. De oprichting van de Republiek China markeerde een nieuwe fase in de Chinese geschiedenis. Sun Yat-sen leidde de weg naar een meer egalitaire samenleving, maar zijn nalatenschap werd al snel opgevolgd door interne strijd tussen rivaliserende warlords, het corrupte bewind onder de Kuomintang en uiteindelijk de Chinese Burgeroorlog tussen de nationalisten (Kuomintang) en de communisten onder leiding van Mao Zedong.

In 1949 riep Mao de oprichting van de Volksrepubliek China uit, wat het einde van de burgeroorlog markeerde en het begin voor communistisch China. Mao's beleid markeerde een periode van vrede en rust en een schijnbaar egalitaire samenleving, maar helaas niet voor lang. De Grote Sprong Voorwaarts (1958–1962) en de Culturele Revolutie (1966–1976) waren pogingen van Mao om de Chinese economie te industrialiseren en de traditionele cultuur te transformeren. De intensieve sociale en politieke hervormingen leidden echter tot grote economische mislukkingen en sociale ontwrichtingen dat het leven heeft gekost van miljoenen mensen.

Na Mao's dood in 1976 begon China onder de leiding van Deng Xiaoping aan een reeks hervormingen die de basis vormden voor de moderne economische ontwikkeling. De introductie van marktelementen in de economie en de openstelling

voor buitenlandse investeringen in de jaren 1980 en 1990 zorgden voor een explosieve groei. China transformeerde van een arme agrarische samenleving naar de op één na grootste economie ter wereld.

Qua architectuur markeerde de overgang naar modern China niet alleen een technologische revolutie, maar ook een poging om traditionele Chinese bouwstijlen te herwaarderen en te integreren in moderne constructies. Twee van de meest invloedrijke figuren in deze beweging waren Liang Sicheng en Lin Huiyin, het echtpaar dat bekendstaat als de grondleggers van de moderne Chinese architectuurgeschiedenis.

Liang en Lin speelden een sleutelrol in het documenteren en behouden van de traditionele Chinese architectuur, op een moment dat veel historische gebouwen met verval werden bedreigd. Hun inspanningen vormden de basis van moderne architecturale studies in China en waren essentieel in de restauratie van historische structuren zoals de Verboden Stad en de Grote Muur. Het was bijvoorbeeld ook Liang en Lin en hun team dat de Foguang tempel uit de Tang-dynastie herontdekt en gedocumenteerd hebben eind jaren dertig. Liang en Lin streefden er ook naar om de architecturale principes van het traditionele China te vertalen naar moderne bouwtechnieken. In hun visie werd de schoonheid van traditionele houten constructies gecombineerd met nieuwe, moderne materialen zoals beton en staal. Door te pleiten voor het behoud van de consoleset-systemen en de verfijnde dakstructuren van klassieke Chinese architectuur, speelden ze een belangrijke rol in het waarborgen

van de continuïteit van de Chinese architectonische identiteit, zelfs in moderne gebouwen. Liang en Lin ware betrokken bij de planning van moderne steden zoals Beijing, het bouwen van nationale monumenten en probeerde een evenwicht te vinden tussen stedelijke modernisering en behoud van cultureel erfgoed.

De Culturele Revolutie, met als doel de radicale breuk met de traditionele samenleving, heeft echter ook geleid tot een massale verwoesting van cultureel erfgoed doorheen het land. Architectuur uit het keizerlijke tijdperk, maar ook religieuze structuren zoals tempels, pagodes, en boeddhistische monumenten, werden gezien als een overblijfsel van het “oude denken” dat moest worden vernietigd om ruimte te maken voor de nieuwe socialistische orde. De Culturele Revolutie was niet alleen gericht op de fysieke vernietiging van monumenten, maar ook op het elimineren van de filosofische basis van traditionele architectuur. Het concept van ruimtelijke hiërarchie, harmonie en symmetrie, die kernprincipes zijn in de Chinese bouwkunst, werd verworpen als bourgeois en irrelevant voor de revolutionaire samenleving. Architectuur uit deze periode stond in het teken van functionele eenvoud, met een nadruk op grootschalige projecten zoals fabrieken, kantoorgebouwen en eenvoudige woningen voor arbeiders. Hoewel de Culturele Revolutie een verwoestende impact had op veel historische en culturele sites, waren er ook voorbeelden van verzet tegen deze vernietiging. Veel geleerden en architecten, zoals Liang en Lin hebben met hun inzet ook veel cultureel erfgoed kunnen beschermen.

Het herwaarderen, beschermen en beheren van cultureel erfgoed kwam pas langzaam terug

na de Culturele Revolutie. De revolutie liet echter een blijvende houding achter voor ten opzichte van nieuwe en oude structuren. Nieuw wordt tot nu toe nog altijd met vooruitgang geassocieerd. De extreme groei van de samenleving heeft ook geleid tot spanningen tussen behoud van het verleden en de eisen van een snel moderniserend land. De economische hervormingen in de jaren negentig vormden het begin van een nieuwe golf van bouwactiviteiten, met een interesse in de Westerse architectuur, zoals die van OMA, SOM, Zaha Hadid of Herzog & de Meuron, waarbij wolkenkrabbers en megasteden zoals Shanghai en Shenzhen de skyline van vandaag definiëren.

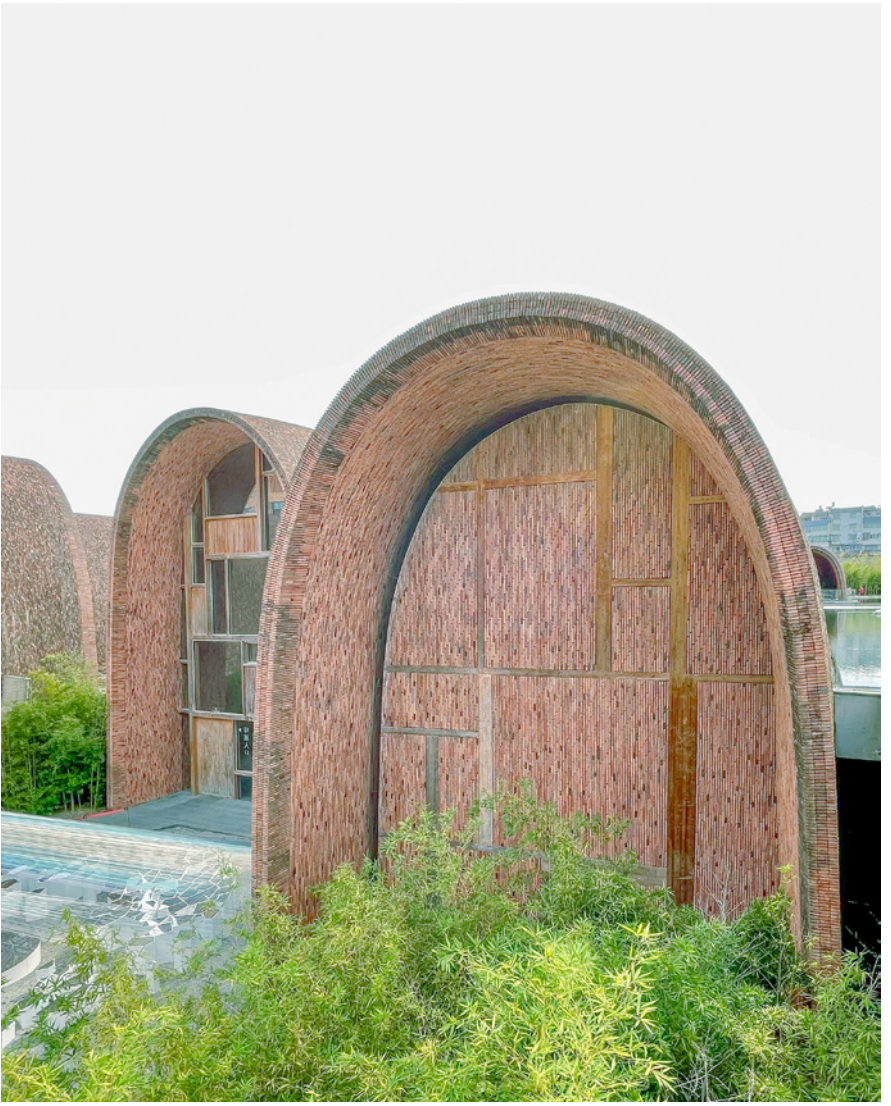
Conclusie

De geschiedenis van China is een verhaal van voortdurende evolutie en aanpassingsvermogen. Vanaf zijn bronzen oorsprong tot aan zijn hypermoderne metropolen heeft China een diepgaand stempel gedrukt op de wereldgeschiedenis, van zijn architectonische meesterwerken tot zijn filosofische en wetenschappelijke bijdragen. Terwijl het land doorgaat met zijn transformatie, blijft het verleden een leidraad voor de toekomst, waarin traditie en moderniteit verweven blijven in de complexe maar boeiende identiteit van dit oude, doch immer vernieuwende rijk.

De economische en maatschappelijke transformatie van China in de afgelopen drie decennia is gepaard gegaan met een bouw golf die van het land de grootste bouwwerf in de geschiedenis van de mensheid heeft gemaakt.

Na jarenlange focus op stedelijke megaprojecten en spectaculaire architecturale bouwwerken, waarvan vele ontworpen zijn door Westerse architecten, is er een heroverweging begonnen door een jongere generatie architecten die onafhankelijk werken van de staatsgeleide ontwerpinstellingen. Gezamenlijk delen deze architecten een benadering van het ontwerpen van de gebouwde omgeving die gekenmerkt wordt door een algemene scepsis tegenover de tabula rasa-aanpak, die het stadsweefsel van het land drastisch heeft veranderd en het dagelijks leven van miljoenen mensen heeft beïnvloed. In plaats daarvan richten veel leden van deze generatie zich op relatief kleinschalige ingrepen die proberen op een betekenisvolle manier in te spelen op de bestaande gebouwde omgeving en gevestigde sociale structuren. Dit is dan ook de focus van deze ontdekkingsreis dwars door China. De architecten en projecten die we zullen bezoeken laten zien wat het betekent om vandaag de dag in China te bouwen en onderzoeken hoe moderne architectuur stevig verankerd kan worden in de unieke culturele context van het land. Een begin van een nieuw hoofdstuk.

Ziou Gao

Imperial Kiln Museum in Jingdezhen, ontworpen door Studio Zhupei, 2021

Historische tijdlijn van China

Xia-dynastie (ca. 2200 - ca.1600 v. Chr.)

Eerste historische semi-legendarische dynastie
Ontwikkeling centraal bestuur en controle overstromingen langs Gele Rivier

Zhou-dynastie (1046 - 221 v. Chr.)

Mandaat van de Hemel: rechtvaardiging van het heerschappij
Begin van het feudale systeem
Ontwikkeling Chinese filosofie

Stichting Rome 753 v.C.

Bouw Akropolis (5e eeuw v. Chr.)

Socrates - Plato - Aristoteles (470 v.C. - 322 v.C.)

Alexander de Grote (356 v.C. - 323 v.C.)

Qin-dynastie (221-206 v. Chr.)

Stichting eerste keizerrijk en vereniging van China na de Warring States, onder keizer Qin Shihuang
Invoering centraal bureaucraatistisch systeem en standaardisatie van schrift, muntenheden, gewichten en maten
Bouw van de Chinese muur en het Terracotta Leger

Romeinse Keizerrijk onder keizer Augustus (27 v.C. - 14 n.C.)

Bouw Colosseum (70 - 80)

Zes-dynastien (220 - 589)

Periode van tumult en politieke fragmentatie
Periode van de Three Kingdoms (220 - 280)
Verspreiding van Boeddhisme en begin van constructie van pagodes, tempels en rotstelels

Tang-dynastie (618 - 906)

Gouden Tijdperk onder Tang keizers
Tijdperk van kosmopolitisme en enorme culturele en economische bloei.
Xi'an en Luoyang als hoofdsteden met meer dan twee miljoen inwoners
Bouw Daming Paleis in Xi'an, het grootste paleis ooit gebouwd (635)
Hoogtepunt van Boeddhisme in China
Xi'an als hoofdstad met meer dan miljoen inwoners
Oudst nog bestaande houten structuren in China, o.a. Foguing Tempel (857)
Hoogtepunt van poëzie, kunst en literatuur, met dichters als Li Bai en Du Fu
Expansie naar het Westen, tot Kazachistan en Afghanistan
Keizerin Wu Zetian: eerste en enigste keizerin in de Chinese geschiedenis

Shang-dynastie (ca. 1600 - 1050 v. Chr.)

Eerste archeologisch bevestigde dynastie van China
Gelegen in stroomgebied van de Gele Rivier
Vroegste vondsten van Chinese schrift
Geavanceerde brons-technologie

Spring Autumn and Warring States periode

(770 - 221 v. Chr.)

Leo Tzu (Taoisme) 570 v. Chr. - 470 v. Chr.

Confucius 551 - 479 v. Chr.

Sun Tzu, The Art of War (6e eeuw v. Chr.)

Han-dynastie (206 v. Chr. - 220 n. Chr.)

Eerste Gouden Tijdperk in Chinese geschiedenis
Vestiging Zijde Route, van Xi'an tot in Rome
Confucianisme als staatsgodsdienst
Keizerrijk breidde uit tot Vietnam en Korea
Uitvinding papierproductie (105)

Val van het West Romeinse Rijk (476)

Sui-dynastie (581 - 618)

Hereniging van China in 581
Aanleg Groot Kanaal tussen Beijing, Xi'an en Hangzhou

Karel de Grote (747 - 814)

Vijf Dynastien en Tien Koninkrijken (907 - 960)

Noord-Song-dynastie (960 - 1127)

- Culturele, economische en technologische bloei en hoogtepunt door handel langs landelijke en maritieme zijde route
- Vroegst bestaande versie van 'Book of Building' (Ying Zao Fa Shi) uit 1103
- Periode van verfijning van cultuur, wetenschap en technologie.
- Opkomst verfijnde stedelijke cultuur en ontwikkeling Chinese landschapskunst
- Bouw klassieke tuinen in Suzhou, o.a. Master of the Nets-tuin (1140)
- Uitvinding van kompas, boekdrukkunst en buskrut
- Keizerlijke hoofdstad in Kaifeng en Hangzhou

Yuan-dynastie (1279 - 1368)

- Keizerrijk onder Mongoolse heerschappij, eerste keizer Kublai Khan, kleinzoon van Genghis Khan
- Keizerlijke hoofdstad verplaatst naar Beijing
- Bouw White Pagoda in Beijing (1422)
- Reizen van Marco Polo tot het Yuan keizerlijk hof (1271 - 1295)
- Uitvinding van boekdrukkunst door Gutenberg, 1440
- Val van het Oost Romeinse Rijk, 1453
- Bouw van Sint Pietersbasiliek, 1506 - 1626

Qing Dynastie (1644 - 1912)

- Keizerrijk onder bewind van Manchus uit noorden
- Keizer Kangxi, Yongzheng en Qianlong (1654-1799): breidden het rijk uit tot zijn grootste territoriale omvang en culturele bloei en brachten de Qing Dynastie tot zijn hoogtepunt
- Ferdinand Verbiest (1623-1688) als hofastronoom aan hof van Kangxi
- Bouw Zomerpaleizen (ca. 1750)
- Opiumoorlogen (1839-42, 1856-60)
- Franso-Portugees Opiumverdrag (1842)
- Oprichting concessies in China na Opiumoorlog, zoals Hong Kong en Fransch Concessie in Shanghai.
- Empress Dowager Cixi (1835-1908)

Volksrepubliek China (1949 - heden)

- Oprichting Volksrepubliek China op 1 oktober 1949, door Mao Zedong
- De Grote Sprong Voorwaarts (1958-1961)
- De Culturele Revolutie (1966-1976)
- Erkenning VN (1971)
- De economische reformatie onder Deng Xiaoping (1978)
- Opening eerste McDonalds (1991)
- Olympische Spelen in Beijing (2008)
- China wordt tweede grootste economie ter wereld (2010)

Zuid-Song-dynastie (1127 - 1279)

Ming-dynastie (1368 - 1644)

- Herstel Chinese cultuur en economische macht
- Laatste dynastie onder Han-Chinezen
- Bouw van Verboden Stad onder keizer Yongle (1406-1420)
- Uitbreiding Maritieme Zijde Route door Admiraal Zhenghe naar Zuid-oost Azië en Oost-Afrika
- Uitbreiding Chinese Muur en Grote Kanaal tot hedendaagse toestand
- Verfijning van Chinese tuinarchitectuur in de klassieke tuinen van Suzhou

Bouw Versailles, 1655-1684

Industriële revolutie, 1760

Franso-Portugees Opiumverdrag, 1842

Aanleg spoorlijn Beijing-Hankou van 1321km o.l.v. Belgisch Consortium (1898-1904)

Republiek China (1912 - 1949)

- Oprichting Republiek van China door Sun Yat-Sen in 1911, Afzetting laatste Qing keizer Puyi in 1912
- Republiek van China onder Kuomintang (Nationalistische partij) (1912-1928)
- Tweede Sino-Japanse oorlog (1937-1945)
- Chinese Burgeroorlog (1927-1949) tussen communisten en nationalististen

Chinareis Archipel (2024)

0 100 200 300 km

CHINA

- 01 BEIJING
北京
- 02 SUZHOU
苏州
- 03 SHANGHAI
上海
- 04 NINGBO
宁波
- 05 HANGZHOU
杭州
- 06 JINGDEZHEN
景德镇
- 07 SHENZHEN
深圳
- 08 HONG KONG
香港

BEIJING

北京

Beijing

Beijing, de hoofdstad van de Volksrepubliek China, fungeert niet alleen als het politieke centrum van China, maar is ook een culturele hub die jaarlijks miljoenen bezoekers aantrekt. Met een geschiedenis die meer dan 3 millennia overspant, pronkt Beijing met zijn rijke erfenis van keizerlijke grandeur, zichtbaar in zijn indrukwekkende oude monumenten zoals de Verboden Stad, de Tempel van de Hemel en het Zomerpaleis. De naam in het Chinees betekent “Noordelijke Hoofdstad”.

De geschiedenis van de stad gaat tot 3.000 jaar terug. Maar het was pas vanaf de 13e eeuw, tijdens de Yuan-dynastie (1271-1368), dat Kublai Khan Beijing formeel aanwees als de nationale hoofdstad, wat het begin markeerde van zijn rol als hoofdstad gedurende de laatste drie dynastieën van China. De Ming-dynastie (1368-1644) vertegenwoordigt een cruciale periode in de stedelijke geschiedenis van Beijing. De voltooiing van de Verboden Stad tijdens deze tijd verstevigde zijn status als het symbolische centrum van keizerlijke macht. De Verboden Stad staat tot op de dag van vandaag bekend als het grootste paleiscomplex ter wereld. Nadat het kort zijn status als hoofdstad verloor na de Qing-dynastie, werd Beijing heropgericht als de hoofdstad met de oprichting van de Volksrepubliek China in 1949, wat leidde tot uitgebreide modernisering en groei tot vandaag.

De stedelijke indeling van Beijing is een zorgvuldig ontworpen structuur die oude kosmologische principes weerspiegelt en de opperste macht van de keizer symboliseert. Gebaseerd op oude

teksten over bouwvoorschriften uit de 5e eeuw voor Christus, was de indeling gebaseerd op een vierkant ontwerp met zijden van 9 li (elke li is ongeveer 500 m), met aan elke zijde drie poorten. De stad was verdeeld door negen lanen die van noord naar zuid en van oost naar west liepen, elk breed genoeg om negen strijdwapens te accommoderen. Drie poorten aan elke kant van de stadsmuren stonden voor de drie elementen van het universum – hemel, aarde en mens – het totaal komt overeen met de twaalf maanden van het jaar. De indeling omvatte een verdeling in negen sectoren, elk een van de provincies van het rijk symboliserend. De stadspoorten hadden specifieke functies die economische en sociale activiteiten beïnvloedden. In het hart van deze stedelijke kosmografie bevond de keizer zich in het midden van het Middenrijk: degene die macht had over de stad en de staat, had bij uitbreiding controle over de hele schepping.

Op vandaag beslaat Beijing meer dan 16.000 km² en telt het meer dan 20 miljoen inwoners. Het moderne Beijing wordt gekenmerkt door zijn uitstralende stedelijke indeling en ringwegen. De theoretische Eerste Ringweg volgt het pad van de oude stadsmuren, terwijl de Tweede Ringweg de oude muren van de Ming- en Qing-dynastieën volgt, waarbij vaak zware verkeersdruk wordt ervaren. De overige zijn allemaal gebouwd in de 20e eeuw, waarbij de laatste, de zevende, in 2018 werd gebouwd.

Beijing heeft een rijk en divers cultureel erfgoed dat duizenden jaren geschiedenis en traditie omvat. De stad heeft zeven UNESCO Werelderfgoedlocaties, waaronder de Verboden

Stad, de Tempel van de Hemel en delen van de Grote Muur, die de schoonheid van oude Chinese architectuur en vakmanschap tonen.

De traditionele hutongs, de oude stadsdelen, bieden een kijkje in de traditionele levenswijze en sociale structuur van Beijing. Hutongs zijn steegjes, opgericht tijdens de Yuan-dynastie, die de historische stedelijke indeling van de stad weer spiegelen met namen die vaak hun historische functies, beroemde bewoners of fysieke vormen onthullen. Ondanks enkele moderne renovaties zijn veel hutongs bewaard gebleven en behouden ze de rijke stedelijke geschiedenis van Beijing. Ze geven een beeld van de verschillende districten waarbij we algemeen het rijkere oostelijke district, het edele westelijke district, het armere zuidelijke en eerder vervallen noordelijke district kunnen onderscheiden.

De meeste woningen in de hutongs zijn Siheyuan, of binnenplaatswoningen. Deze huizen zijn ontworpen met naar binnen gerichte woonruimten aan vier zijden, omgeven door muren, wat privacy en veiligheid biedt. Hun grootte en complexiteit variëren en geven de sociale status van de bewoners aan. Historisch gezien werden ze gebruikt voor residenties, paleizen, tempels en overheidsgebouwen. Vele siheyuan staan er nog steeds, wat de feodale architectuurnormen en sociale hiërarchieën van Beijing weergeeft.

Dankzij musea, tempels en volksactiviteiten is Beijing niet alleen het politieke centrum van het moderne China, maar belichaamt het ook nadrukkelijk de Chinese geschiedenis en beschaving.

BEIJING

- 01 Red Brick Art Museum
- 02 Yuecheng Kindergarten
- 03 National Stadium of China
- 04 Verboden Stad
- 05 Three Shadows Museum
- 06 798 Art Zone
- 06.1 798CUBE Art Museum
- 06.2 Minsheng Museum for Contemporary Art
- 06.3 UCCA
- 06.4 M Woods
- 07 CCTV
- 08 Linked Hybrid
- 09 Baiziwan Social Housing

De Red Brick Art museum werd in 2014 opgericht door kunstverzamelaars Yan Shijie en Cao Mei in het Chaoyang-district en onderscheidt zich door zijn uniek architectuur- en tuinontwerp, ontworpen door architect en professor Dong Yugan.

Het gebouw, met twee bovengrondse en een benedenverdieping, huisvest negen tentoonstellingsruimtes, publieke tuinen en diverse andere faciliteiten op een oppervlakte van 20.000 vierkante meter.

Met baksteen als meest kenmerkende materiaal drukt Dong Yugan zich uit in een eigenzinnige architectonische taal die de integriteit van elke baksteen benadrukt. De muren zijn opgebouwd uit wevende baksteenpatronen, prachtige vensterdetails en elegante bogen. Door de integratie van dakramen, geometrische perforaties en smalle ramen worden het licht en de sfeer in de ruimtes van het museum zorgvuldig gecureerd. Een centrale waterpartij doet de bezoeker even stilstaan in een moment van contemplatie.

De tuin, een structureel onderdeel van het museumontwerp, weerspiegelt een hedendaagse interpretatie van traditionele Chinese tuinprincipes. De architect brengt de bezoekerservaring tot buiten de muren van het museum en creëert een serene omgeving die contrasteert met de stedelijke omgeving. Het tuinontwerp gebruikt contrasterende donkere baksteen voor paden, muren en zitplaatsen, als aanvulling op de architectuur van het museum en integreert de binnen- en buitenruimtes. De tuin is niet alleen een ruimte voor ontspanning en contemplatie, maar belichaamt ook de toewijding van het museum om hedendaags design te combineren met cultureel erfgoed.

De kleuterschool is een unieke samensmelting van een traditionele Chinese typologie met een hedendaagse interventie. Het project omvat een 18e-eeuwse Siheyuan 四合院 – Een Siheyuan is een karakteristieke indeling van een woning met een binnenplaats omringd door gebouwen aan vier zijden, van oudsher gebruikt voor woningen, maar ook voor paleizen, tempels en kloosters.

Het conglomeraat van gebouwen, beslaat 9.275 m² en biedt plaats aan 390 kinderen met een leeftijd van 1,5 tot 6 jaar, maar huisvest ook initiatieven zoals de voorschoolse opvoeding en ouderenzorg. MAD Architects koos ervoor om de verbouwing van de binnenplaats uit de jaren '90 te vervangen door een nieuwe constructie, complementair aan de historische Siheyuan, waardoor een dialoog tussen het architectonische verleden en het heden ontstaat.

Eén van de onderscheidende kenmerken van het project is het “zwevende dak”, dat verschillende ruimtes met elkaar verbindt en als verhoogde speelruimte voor kinderen dient, geïnspireerd op een lokaal gezegde dat exploratie en interactie aanmoedigt. De drie patio's zijn rond oude bomen ingeplant en hebben organische vormen. Ze vertolken niet alleen de lay-out van Siheyuan maar zorgen er ook voor dat de binnenruimtes voldoende natuurlijk licht en ventilatie ontvangen. Deze binnenplaatsen zijn verbonden met het zwevende dak om een ononderbroken interactieve leeromgeving te vormen.

Het interieurontwerp wordt gekenmerkt door een open lay-out, een fijnmazig plafond en een lichte kleur, wat bijdraagt aan een gevoel van warmte en geborgenheid. Glazen wanden over de volle hoogte zorgen voor een continue visuele verbinding met de historische binnenplaats, waardoor er interessante doorzichten mogelijk zijn..

Ontwerpbeslissingen, van het gebruik van materialen tot de ruimtelijke configuratie, spelen in op de schaal en het comfort van kinderen, met als doel een omgeving van vrijheid en ontdekking te bevorderen. Het project is een moderne interpretatie van de Siheyuan en biedt een ruimte waar geschiedenis en hedendaags design samengaan, waardoor de gebruikers een uniek inzicht krijgen in de evolutie van het architecturale landschap van Beijing.

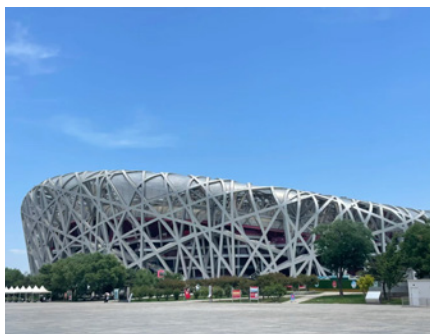
National Stadium of China

2008

Het Nationaal Stadion van China, bekend als het “Vogelnest”, is een symbool van China’s opkomst op het wereldtoneel en haar aspiraties om traditie en moderniteit te verweven. Het is ontworpen door Herzog & de Meuron, Arup, Ai Weiwei en de China Architecture Design and Research Group voor de Olympische Spelen van 2008. Vroeg in het ontwerpproces kreeg het stadion al de bijnaam “Vogelnest” vanwege de ingewikkelde, webachtige staalstructuur.

De ruimtelijke impact van het stadion is vernieuwend en radicaal, en toch eenvoudig en bijna archaisch. De verschijning is puur structuur. Vanuit de verte lijkt het stadion een gigantische collectieve vorm, als een vat waarvan de golvende rand de op- en neergaande hellingen voor de toeschouwers in het stadion weerspiegelt. Vanuit dit perspectief op afstand is niet alleen de ronde vorm van het gebouw duidelijk te zien, maar ook het raster van de dragende structuur die het gebouw omsluit. Wat van veraf als een geometrisch helder en rationeel lijnenspel wordt gezien, vervaagt naarmate je dichterbij komt, en splitst zich uiteindelijk op in enorme afzonderlijke componenten. Deze componenten lijken op een chaotisch collectie van kolommen, balken en trappen, bijna als een kunstmatig bos.

Met een afmeting van 333 bij 294 meter, en een hoogte van 69,2 meter, biedt het stadion plaats aan 92.000 zitplaatsen. De structuur bestaat uit 42.000 ton staal, met 36 kilometer aan stalen balken die in elkaar gevlochten zijn om het iconische nestachtige uiterlijk te creëren. De 24 gebogen hoofdbalken en 24 ondersteunende kolommen, die door willekeurige diagonalen met elkaar verbonden zijn, weerspiegelen de balans tussen orde en chaos, een concept dat diep geworteld is in de Chinese cultuur. Voor China symboliseert het Vogelnest meer dan alleen een olympisch stadion; het vertegenwoordigt de transformatie van het land en zijn groeiende invloed op het wereldtoneel. Net zoals Japan in 1964 en Duitsland in 1972, gebruikte China de Olympische Spelen van 2008 als een debuut om haar modernisering en culturele trots te tonen. Het stadion was bedoeld om te blijven voortleven als een nationaal icoon dat China’s ambities belichaamt en zijn plaats in de wereldgemeenschap aangeeft.

Wanneer de twee woorden “Chinees” en “architectuur” samen worden gebruikt, is de architectuur van de Verboden Stad een bijna vanzelfsprekend beeld. De Verboden Stad is een iconisch symbool van de Chinese keizerlijke macht en cultureel erfgoed. Meest bekend is de Hall of Supreme Harmony waar de keizer van China hof hield van 1420 tot 1912. De site staat in schril contrast met het moderne landschap van het hedendaagse Beijing errond. Het paleis staat op de Werelderfgoedlijst van UNESCO en is het grootste paleizencomplex ter wereld. Sinds de val van het keizerrijk in 1912 dient het complex als museum voor de geschiedenis van China. Gugong, letterlijk “voormalig paleis”, is sinds 1912 de Chinese naam van de hele Verboden Stad.

Historisch gezien was Beijing een belangrijk machtscentrum voor verschillende heersende entiteiten in het noorden van China. De naam van de stad betekent “Noordelijke Hoofdstad”, wat de strategische positie benadrukt. De stad kreeg bekendheid als hoofdstad tijdens het bewind van de Yuan-dynastie in de 13e eeuw. De bouw van de Verboden Stad begon onder de Yongle-keizer van de Ming-dynastie in 1406 en weerspiegelt een cruciaal tijdperk gekenmerkt door militaire veroveringen, culturele hervormingen en opmerkelijke bouwprojecten.

Het architectonische ontwerp van de Verboden Stad volgt de traditionele Chinese Confucianistische principes die dicteren dat een goed ontworpen paleis architectuur zou gebruiken om de perfecte harmonie tussen mens en aarde te illustreren, stabiliteit te bevorderen en economische welvaart te stimuleren. Het complex is 961 m lang en 753 m breed en wordt van de rest van de hoofdstad gescheiden door een 10 m hoge muur en een 52 m brede gracht. Het volgt de centrale Noord-zuidas die door de stad loopt (recent ook opgenomen op UNESCO werelderfgoedlijst) en bestaat uit verschillende secties zoals het Buitenhof, het Binnenhof en de Keizerlijke Tuin, die elk specifieke ceremoniële en administratieve functies hebben.

Net zoals de Hal van Opperste Harmonie de archetypische individuele structuur is, is de Verboden Stad, waarin het centraal staat, het archetypische bouwcomplex. De acht fundamentele kenmerken van Chinese ruimtelijke ordening zijn daar aanwezig.

Ten eerste is er de horizontale as. De primaire as is meestal noord-zuid, en de belangrijkste gebouwen zijn daarop gepositioneerd. Ruimtelijke omvang wordt uitgedrukt door langere en langere lijnen langs horizontale vlakken, niet verticaal, want ruimte vereist eigendom

van land, zodat iemand met rijkdom die rijkdom kan tentoonstellen door meer en meer eenlaagse gebouwen.

Het tweede kenmerk van de Chinese architectuur is de mensenschaal. Dimensies van bouwelementen en gebouwen zijn gebaseerd op de mens. De hoogte van de kolommen over de voorgevel van de Hall of Supreme Harmony is bijvoorbeeld 8.43meter, ongeveer 5 keer de hoogte van een persoon.

De binnenplaats is het derde fundamentele kenmerk van de Chinese ruimte. In deze ruimtelijke wereld die wordt gedomineerd door vierzijdige omsluitingen, is het zuiden, de oriëntatie van de Verboden Stad, de hoofdrichting. Soms staan gebouwen aan vier zijden van een binnenplaats, soms aan drie; maar de vierde zijde is altijd aanwezig. In deze binnenplaatsen omsloten door muren of overdekte gangen, worden de belangrijkste gebouwen vaak gerangschikt in een hoofdletter-I-vormige formatie, bekend als het gong-plan, genoemd naar het Chinese karakter gong 工. Het is gereserveerd voor de meest vooraanstaande architectuur in China sinds het tweede millennium v.Chr.

Ten vierde heeft elk Chinees bouwcomplex één centraal gebouw, maar geen enkel gebouw staat geïsoleerd. Impliciet in de naam van een gebouwtype, zoals paleis (gong), is dat het deel uitmaakt van een architecturaal complex van onderling verbonden gebouwen, binnenplaatsen en omsluitende arcades.

Poorten zijn het vijfde kenmerk. Ze zijn fundamentele structuren van elk Chinees bouwcomplex – paleisachtig, religieus, funerair of volks. Poorten kunnen vrijstaand zijn of aan muren bevestigd. Ze zijn psychologisch net zo goed als fysieke structuren. Net zoals de omsluitende ruimten waaraan ze kunnen aansluiten, markeren poorten de grens tussen meer heilige of keizerlijke ruimte erachter en de profane wereld ervoor of buiten.

Het zesde kenmerk is modulariteit, net zo belangrijk in bouwcomplexen als in individuele gebouwen. Terwijl een onderdeel van een consoleset of de afmetingen van een kolom of travee de rest van de afmetingen in een gebouw kunnen sturen, is in de Verboden Stad de breedte van de achterhallen achter het cluster van de Hall of Supreme Harmony de helft van de breedte van de drie grote fronthallen. Bijna alle keizerlijke bouwcomplexen in Beijing zijn gebaseerd op modulaire afmetingen. Het laatste kenmerk van de Chinese ruimte is privacy. Het wordt bereikt door vierzijdige omsluitingen en door poorten. De privéruimte, soms een tuin, is waar men een paviljoen of andere structuur kan vinden die buiten het gestandaardiseerde, modulaire systeem valt. Privéruimte en de architectuur ervan zijn alleen zichtbaar voor een select, persoonlijk publiek. Plaatsing, soms aangeduid als Chinese geomantie, een vertaling van fengshui, kan ook worden beschouwd als een kenmerk van de Chinese ruimte. Het moeilijkst te verwoorden,

impliciet in de initiële selectie van een bouwplaats, is dat deze in overeenstemming is met de natuurlijke krachten, specifiek bergen en water. Vaak zijn beschermende bergen, soms slechts kunstmatige heuvels, achter keizerlijke constructies, en vaak is er een waterbron ervoor of stroomt erdoorheen.

De drie fronthallen, van zuid naar noord, De Hall of Supreme Harmony, Middle Harmony en Preserving Harmony, samen verhoogd op het 8,13 meter hoge, drie verdiepingen tellende marmeren platform, vormen het middelpunt van zowel het regeringshof als de Verboden Stad. De Hall of Supreme Harmony, genaamd Fengtian (offers aan de hemel) Hall onder Yongle, is door de geschiedenis heen het belangrijkste gebouw in de Verboden Stad geweest en een van de grootste in China. Vierentwintig keizers regeerde China vanuit de troon in dit gebouw. Elf traveën aan de voorkant en vijf diep, tegenwoordig heeft het een vloeroppervlak van 2.377 vierkante meter, ongeveer tweederde van de vroegere grootte, maar nog steeds het grootste houten gebouw in China. Het is zeven keer herbouwd, voor het laatst tussen 1695 en 1697. De Hall of Supreme Harmony wordt ondersteund door tweeëntwintig pilaren, twaalf aan de voorkant en zes in de diepte. De centrale traveeën aan de voorkant en de centrale drie in de diepte zijn verbreed om ruimte te maken voor het altaar en de keizerlijke troon. De houten kolommen zijn 12,77 meter hoog en hebben een diameter van 1,06 meter. Elke kolom heeft dezelfde hoogte. Het principe van geleidelijk verhogen, dat we associeerden met gebouwen van Tang tot en met Yuan komt niet voor in de laat-imperiale constructie.

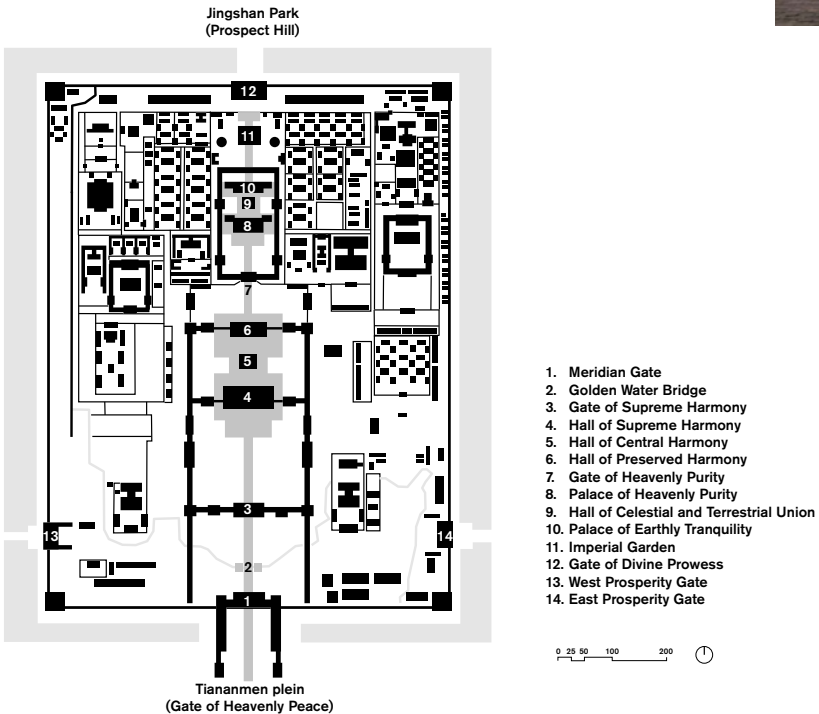
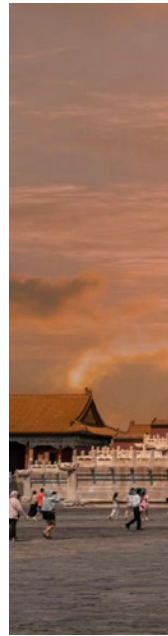
De ontwerpfilosofie bewaart een evenwicht tussen esthetische aantrekkingskracht en functionele symboliek. De ingewikkelde dakvormen, met heup- en puntgevels, geven het belang en de hiërarchie aan van de verschillende gebouwen binnen het complex. Dierenmotieven, zoals draken, leeuwen en mythische wezens, sieren poorten en daken en staan voor keizerlijk gezag en bescherming.

Het kleurenschema heeft een diepe culturele betekenis. Geel, dat aarde symboliseert en enkel door de keizer mag gebruikt worden, domineert de daken en binnendecoraties van belangrijke gebouwen. Rood, dat staat voor macht en geluk, wordt prominent gebruikt op poorten, deuren en decoratieve elementen. Groen en zwart geven extra betekenis aan groei, een lang leven en bescherming.

Numerologie speelt ook een belangrijke rol, met het gebruik van oneven en even getallen die concepten van evenwicht en harmonie weerspiegelen. Het getal negen, dat als zeer gunstig wordt beschouwd, komt overal terug in de lay-out en decoratieve elementen van het paleis en symboliseert eeuwigheid en keizerlijke macht.

De Tiananmen (Poort van de Hemelse Vrede) met het torenhoge portret van Mao Zedong dient als ingang van de Verboden Stad. Het tonen van zijn portret op deze locatie betekende het einde van het traditionele, keizerlijke systeem en het begin van een nieuw tijdperk voor China.

Het Tiananmenplein dat voor de Verboden Stad staat is een 880 bij 500 meter grote open ruimte en heeft een enorme historische en politieke betekenis. Omringende gebouwen zijn onder andere de Great Hall of the People (het national congres van de communistische partij), het Nationaal Museum van China en het mausoleum van Mao Zedong. Na de communistische revolutie in 1949 bleven de Verboden Stad en het Tiananmenplein een symbool van China's blijvende culturele en nationale identiteit. De overgang van koninklijk paleis naar openbaar museum weerspiegelt tegelijkertijd ook China's evolutie en wereldwijde betrokkenheid.

Het Three Shadows fotografiemuseum is een ontwerp van de architectuurstudio van kunstenaar Ai Weiwei, "Fake Cultural Development Inc". Het centrum zelf werd in 2000 opgericht door de Chinees-Japanse fotografenduo RongRong & Inri en is China's eerste onafhankelijke centrum gewijd aan hedendaagse fotografie.

In het Caochangdi Art District, waar het museum is gevestigd, stond ooit een cluster van negen gebouwen, waaronder de studio en het huis van de kunstenaar. Deze werd afgebroken door de autoriteiten tijdens zijn gevangenschap in 2018.

Een 'S'-vormige structuur met grijze baksteen weerspiegelt traditionele Chinese materialen, vertaald in een hedendaagse esthetiek. Bijzondere zenitale openingen laten het natuurlijke licht op een dynamische manier de binnenruimtes verlichten, wat de tentoonstelling van fotografische werken ten goede komt.

De opvallende driedimensionale textuur op de gevel, via strategische plaatsing van bakstenen, zorgt voor boeiende licht-schaduw-effecten. Deze textuur loopt door tot op de binnenplaats, waar paden en zitgedeeltes het landschapontwerp laten samensmelten met de architectuur van het gebouw.

Latere renovaties, de laatste in 2021, introduceren nieuwe kenmerken zoals volumes in cortenstaal en lensvormige openingen, gericht op elementen van het landschap. Ze verdiepen de interactie tussen het interieur en de omgeving.

06 798 Art Zone

De 798 Art Zone is een kunstenaarsgemeenschap in het Chaoyang-district in Beijing. Het is gevestigd in een complex van verlaten fabrieksgebouwen die binnen het kader van het “Socialistische Eenmakingsplan” tussen China en Oost-Duitsland werden gebouwd.

Het architectonische ontwerp van de gebouwen was sterk beïnvloed door Bauhaus, met de nadruk op functionaliteit en natuurlijk licht. De fabriek produceerde moderne elektronische onderdelen. Joint Factory 798 werd operationeel in 1957 en verwierf al snel een goede reputatie vanwege de hoge kwaliteit van de productie en de voordelen voor de werknemers. Met de economische hervormingen van de jaren 1980 bleek de fabriek echter niet aangepast aan de nieuwe eisen, wat leidde tot de sluiting en het verlaten van de meeste gebouwen op de site.

Een decennium later werden de verlaten fabrieksruimtes door de kunstgemeenschap van Beijing ingepalmd, als antwoord op hun zoektocht naar nieuwe locaties voor kunstateliers en studio's. Dit markeerde het begin van de heropleving van het gebied. Aan het begin van de jaren 2000 was de 798 Art Zone een knooppunt geworden voor kunstenaars, ontwerpers, galeries en creatieve bedrijven. Gerenoveerde ruimtes in de oude fabrieksgebouwen werden galerijen, studio's en tentoonstellingsruimtes.

Naarmate de populariteit van de kunstwijk groeide, nam ook de bezorgdheid over gentrificatie, stijgende huurprijzen en commercialisering toe. Kunstenaars en activisten waren de eerste pleiters voor het behoud van het unieke karakter van de wijk te midden van de ontwikkelingsdruk. In de loop der jaren is men op zoek gegaan om een evenwicht te vinden tussen herontwikkeling en het behoud van het artistieke erfgoed van de 798 Art Zone. Specifieke aspecten zoals duurzame ontwikkeling, cultureel behoud en betrokkenheid van de gemeenschap kwamen in acties naar voor. Sindsdien is de 798 Art Zone verder geëvolueerd en trekt het nu naast kunstliefhebbers ook toeristen, kunstinstituten en bedrijven aan. Ondanks het ontbreken van een uitgebreid masterplan werd het district uitgebreid met verschillende architectonische en programmatische toevoegingen, wat de organische groei weerspiegelt.

Door zijn belangrijke positie in het culturele landschap van China is het Art District ook getuige van een steeds delictere balans tussen artistieke expressie en politiek toezicht. Een voorbeeld hiervan is de Pace Gallery, die gehuisvest was in het iconische fabrieksgebouw met sheddak naast 798CUBE Art Museum. In 2019 sloot de galerie haar deuren te midden van escalerende spanningen tussen de Verenigde Staten en China.

06.¹ STUDIO ZHU PEI 798CUBE Art Museum

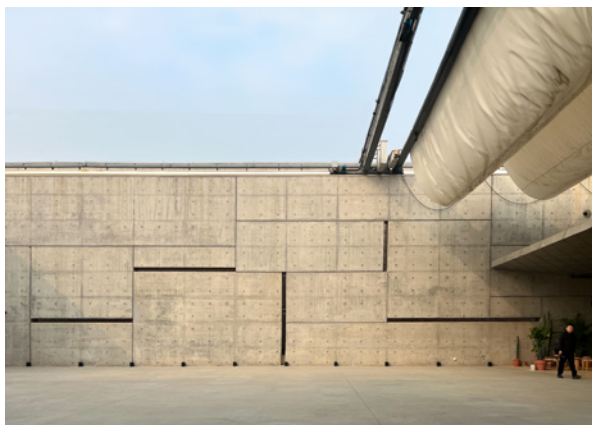
2020

Het 798CUBE Art Museum is het derde museum dat werd ontworpen door Studio Zhu Pei in het 798 Art District; andere projecten zijn het Pace Art Museum (momenteel gesloten) en het Minsheng Museum of Modern Art.

Het ontwerp van het museum is een renovatie en uitbreiding van een bestaand industrieel pand. Door een reeks orthogonaal geplaatste, geometrische vormen te gebruiken, blijft het eerlijk ten opzichte van de vroegere bouwlogica van de site. Deze benadering creëert bovendien een dynamische wisselwerking en meerwaarde tussen oud en nieuw.

Het gebruik van materialen zoals ter plaatse gestort beton en rode baksteen weerspiegelt het industriële karakter van de wijk. De belangrijkste plek in de renovatie is de binnenplaats, die aan drie kanten was afgesloten door fabrieksgebouwen. De binnenplaats heeft een nieuwe begrenzing gekregen door de toevoeging van een imposante vrijstaande muur van beton. Kleine insnijdingen in de muur gunnen toevallige voorbijgangers inkijk op de binnenplaats.

De grote stalen balken die oorspronkelijk als bovenloopkranen werden gebruikt, hebben niet alleen een nieuwe functie gekregen voor het tentoonstellen van kunstinstallaties, maar dragen ook het canvas boven de binnenplaats. Afhankelijk van het weer en de stand van de zon kunnen deze vloeiende bogen worden geopend of gesloten om schaduw of bescherming tegen de regen te bieden, waardoor een royale overdekte ruimte ontstaat. In het restaurant aan de zijkant van het gebouw maakt een 90 graden draaiende muur eveneens een intelligente transformatie mogelijk.

Zhu Pei's ontwerpfilosofie legt de nadruk op het creëren van kolomvrije ruimtes en het gebruik van natuurlijk licht om de ervaring van de bezoeker te versterken. Door licht en schaduw strategisch te integreren ondergaan de interieurs van het museum subtiele transformaties gedurende de dag, wat diepte en karakter toevoegt aan de ervaring.

06.² STUDIO ZHU PEI Minsheng Museum for Contemporary Art

2015

Het museum is een renovatie- en uitbreidingsproject waarbij een verlaten Panasonic-fabriek in het 798 Art District werd omgebouwd tot een ruimte voor hedendaagse kunst.

Het concept achter het Minsheng Museum for Contemporary Art komt voort uit het feit dat de intrinsieke kwaliteiten van het industriële gebouw perfect resoneren met het ethos van de hedendaagse kunst die erin wordt tentoongesteld.

Architecturale elementen zoals een in het oog springende uitbouw en een nieuwe glanzende metalen gevelbekleding markeren de transformatie tot een hedendaagse kunstinstelling. De ontwerp-ingenieurs, waaronder nieuwe ingangen, een uitgestrekte lobby en innovatieve tentoonstellingsruimtes, verbeteren de functionaliteit van het museum terwijl het industriële karakter van de oorspronkelijke structuur zichtbaar blijft.

Een van de onderscheidende kenmerken van het museum is het diverse ruimtelijke ontwerp, dat afwijkt van het conventionele “witte kubus” galerij-formaat. Het biedt ruimtes van verschillende groottes en afmetingen, strategisch georganiseerd rond een centrale ruimte, waardoor een organische stroom en interactie tussen verschillende tentoonstellingen en bezoekers wordt bevorderd.

Ondanks de uitdagingen bij het herbestemmen van zo'n enorme industriële faciliteit, slaagt Studio Zhu Pei's er in om ruimten voor kunst op menselijke schaal te creëren. De ontwikkeling van het gebouw tot museum weerspiegelt een verschuiving in het culturele landschap van China, waarbij het hergebruik van bestaande gebouwen wordt omarmd en een meer breedgedragen en inclusieve benadering van kunstappreciatie wordt gestimuleerd.

UCCA Center for Contemporary Art, opgericht in 2007, is één van de pionierende privémusea voor hedendaagse kunst in China. Het centrum werd opgericht door de Belgische verzamelaars Guy en Myriam Ullens met als hoofddoel het promoten van Chinese kunst op het wereldtoneel. De oprichting van UCCA in 2007 gebeurde tijdens de bloeiperiode van de Chinese economie, wat leidde tot hoge investeringen en internationale erkenning voor het 798 Art District in zijn geheel.

Na een interne herstructurering van de instelling in 2017 renoveerde OMA het project om het publieke imago en de visuele identiteit te versterken. In deze context was de aanpak van OMA om een gevel te creëren die openheid en helderheid symboliseert. Twee fabriekshallen daterend uit de jaren 1950 en het rode gebouw aan de straat, een voormalig administratief gebouw uit de jaren 1970, werden door de architecten aangepakt.

De meest zichtbare transformatie begint in de plint van het hoofdgebouw, waar de kolommen en kernen behouden zijn. Een dunne laag glas die elegant buigt en vouwt laat verschillende 'imperfecties' van glas zien. Deze ontwerpkeuze was bedoeld om de kracht van het

materiaal te benadrukken en visuele illusies te creëren die een boeiend uitzicht geven. Een vergelijkbare, maar eenvoudigere vorm van beglazing werd gebruikt in het Casa da Musica van OMA in Porto. Het gebogen glazen gordijn omhult belangrijke delen zoals de museumwinkel, de grote entreehal en een klein café op de begane grond en biedt een doorkijk naar de tentoonstellingszalen daarachter.

Na de herstructurering werd het UCCA Center for Contemporary Art uitgebreid met twee bijkomende projecten in China; het UCCA Dune in Beidaihe in 2018, ontworpen door OPEN architecture en UCCA Edge in Shanghai in 2021, ontworpen door SO-IL.

06.4 VECTOR ARCHITECTS M Woods

2016

Verzamelaars Lin Wanwan Lei en Michael Xufu Huang richtten in 2014 kunstgalerie M Woods op in een voormalig industrieel pakhuis in 798 Art District. Twee jaar later stelden ze Vector Architects aan om het publieke imago en de bezoekerservaring van het museum te versterken.

De ontwerpkeuzes van de architecten zijn diep geworteld in de context van de snelle, stedelijke ontwikkeling van het land. Deze ontwikkeling heeft vaak geleid tot het verlies van historische elementen en een gebrek aan vertrouwdheid. De aanpak is erop gericht om de bestaande structuur te behouden en tegelijkertijd een doorschijnende laag te introduceren door middel van een gegalvaniseerd ijzerdraadraster. Dit raster voegde niet alleen een dynamisch visueel element toe aan de ingang, maar liet ook een glimp zien van de originele bakstenen gevel en ramen, waardoor oud en nieuw met elkaar in dialoog gaan.

De doorschijnendheid en reflectie van het gaas brengt zonlicht in de diepere ruimtes, waardoor ook de beleving van het interieur vergroot. De revitalisatie gaat verder dan de ingang en omvat bovendien ook een groene gordel aan de overkant van de straat, die tot een openbaar plein werd omgevormd en de verbinding tussen het museum en zijn omgeving verbetert.

Het hoofdkantoor van CCTV streeft naar een alternatief voor de typologie van de wolkenkrabber. In plaats van mee te doen aan de race om de ultieme hoogte en stijl binnen een traditionele tweedimensionale toren die omhoog *'zweeft'*, biedt de CCTV-lus een werkelijk driedimensionale ervaring, met als hoogtepunt een uitkraging van 75 meter.

De vorm van CCTV vergemakkelijkt de combinatie van het hele proces van tv-maken in een lus van onderling verbonden activiteiten. Twee torens rijzen op uit een gemeenschappelijk platform voor de productiestudio, de Plinth. Elke toren heeft een ander karakter: toren 1 dient als montagekamer en kantoren en de lagere toren 2 is gewijd aan nieuwsuitzendingen. Ze zijn verbonden door een uitkragende brug voor administratie, genaamd "de overhang".

De innovatieve structuur van het gebouw is het resultaat van langdurige samenwerking tussen Europese en Chinese ingenieurs om nieuwe mogelijkheden voor de hoogbouw te creëren. De krachten die binnenin de structuur werken, worden zichtbaar gemaakt op de gevel: een web van driehoekige stalen buizen – diagonalen – die, in plaats van een regelmatig patroon van ruiten te vormen, dicht worden op plaatsen met meer spanning en lossen en openen op plaatsen die minder steun nodig hebben. De gevel zelf wordt een visuele manifestatie van de structuur van het gebouw.

Het Linked Hybrid complex in Beijing staat bekend om zijn innovatief masterplan, dat traditionele opvattingen over grootschalige woonprojecten over de hele wereld uitdaagt.

Op een oppervlakte van meer dan 220.000 m² herdefinieert dit complex de stedelijke ruimte door een poreuze omgeving te creëren die van alle kanten tot publieke interactie en betrokkenheid uitnodigt. Het is bedoeld als antwoord op de trend van geprivatiseerde stedelijke ontwikkelingen in Azië, in de hoop een nieuw model voor het stedelijk leven van de eenentwintigste eeuw te creëren.

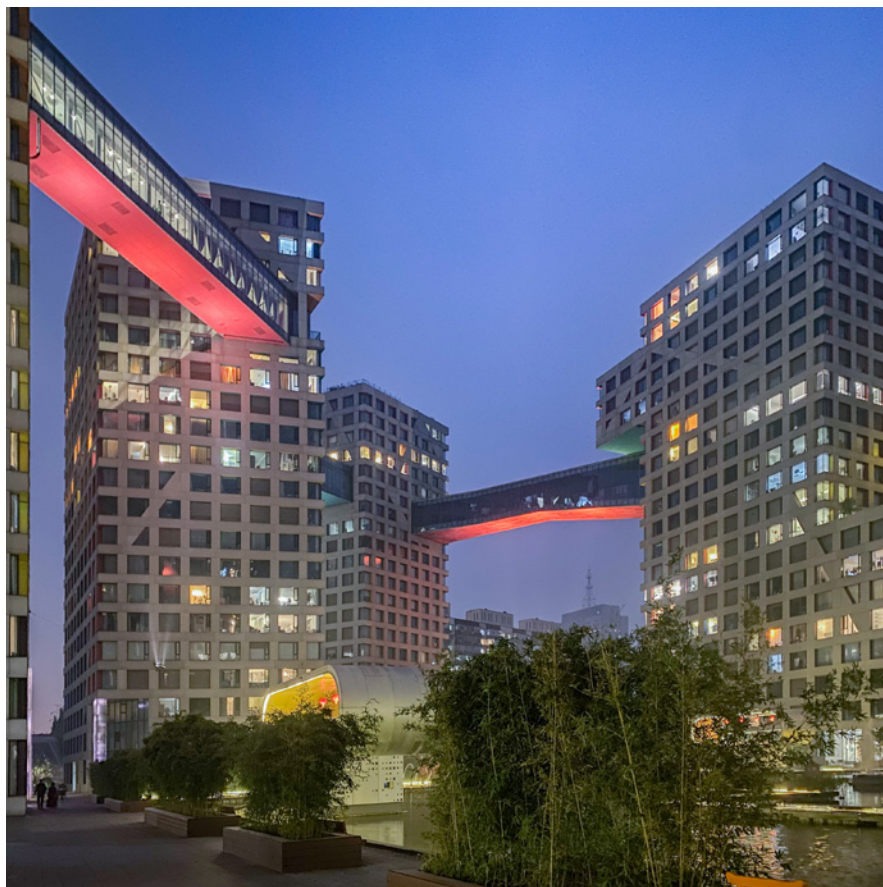
Vertrekkende van het concept “een stad in een stad”, manifesteert Linked Hybrid zich in veelzijdige ruimtelijke lagen die commerciële, residentiële, educatieve en recreatieve ruimtes met elkaar verweven, waardoor een levendige en dynamische omgeving ontstaat. Het complex bestaat uit acht woontorens met 750 appartementen, verbonden door loopbruggen, een hoteltoeren, commerciële ruimten, een bioscoop, een Montessorischool, een kleuterschool en ondergrondse parkeergarages, en voorziet in de uiteenlopende behoeften van de meer dan 2.500 bewoners.

Op de begane grond van het complex bevinden zich open passages en kleinschalige winkels rondom een weerspiegelende vijver, waardoor het landschap wordt geactiveerd. Openbare daktuinen op tussenliggende niveaus bieden rustgevende groene ruimten, terwijl private daktuinen, verbonden met penthouses – bewoners exclusieve recreatiegebieden bieden. De skybridges, het meest karakteristieke element van het project, strekken zich uit van de 12e tot de 18e verdieping en dienen als een alternatieve publieke routing met voorzieningen als een zwembad, fitnessruimte, café en galerie, en bieden een panoramisch uitzicht over het stadslandschap.

Het engagement voor duurzaamheid en verantwoordelijkheid voor het milieu begin jaren 2000 getuigt van een vooruitstrevende visie van de architecten. Het complex maakt gebruik van geothermische energie om te koelen in de zomer en te verwarmen in de winter. Dit innovatieve systeem vermindert het energieverbruik aanzienlijk en maakte Linked Hybrid bij oplevering een van de grootste, groene woonprojecten ter wereld. Daarnaast zorgt het gebruik van verdringingsventilatie en betonkernactivering voor een betere energie-efficiëntie en een comfortabele leefomgeving voor de bewoners.

Voor het gevelontwerp gaat Linked Hybrid verder dan de functionele aspecten. Het ontwerp bevat elementen die geïnspireerd zijn op historische architectuur, met name de polychrome kleuren, gebaseerd

op het *'Boek der Veranderingen'* (I Tjing) met kleuren die in oude tempels te vinden zijn. De integratie van kunstwerken, groenaanleg en waterpartijen op verschillende niveaus verrijkt de stedelijke ervaring en bevordert sociale interacties en de cohesie van de gemeenschap.

Baiziwan Social Housing

2021

Het project ligt in de buurt van het Central Business District van Beijing en omvat twaalf woongebouwen met 4.000 wooneenheden voor mensen met een uitkering en jonge professionals. Dit project van 93.900 m² staat symbool voor de zoektocht van MAD Architects naar de dringende behoefte aan leefbaarheid in sociale woningbouw in China, gezien de immense woondensiteit.

Door de hele ontwikkeling in zes zones te structureren, wordt de site op een slimme manier teruggebracht tot een meer toegankelijke, menselijke schaal. Het integreert winkels, cafés, restaurants en voorzieningen voor ouderenzorg op straatniveau om een levendige stedelijke sfeer te creëren en de verbinding tussen de bewoners en het bredere stedelijke weefsel te verbeteren.

Het architectonische plan volgt een algemene topografie met Y-vormige gebouwen die een bergachtige vorm nabootsen, waardoor halfgesloten ruimtes ontstaan die intimiteit op menselijke schaal bieden. De visuele impact van de eenvoudige witte gevels en de golvende vorm voegt een nieuw herkenbaar element toe aan de skyline van de stad.

Het meest opvallende kenmerk van het project is de “Drijvende Tuin”, een buitenruimte op een hoger gelegen niveau, gereserveerd is voor de bewoners. Dit groene landschap biedt voorzieningen als gymzalen, gemeenschappelijke tuinen en speeltuinen en doet dienst als een groot, verhoogd park. Het belichaamt de visie van MAD om gemeenschap en natuur samen te laten smelten te midden van de beperkingen van stedelijk wonen met een hoge dichtheid.

Elke eenheid is zo ontworpen dat er maximaal zonlicht binnenkomt, waarbij de uitdagingen van de hoge dichtheid worden aangegaan. Een Y-vormige gebouwvorm optimaliseert de oriëntatie, met circulatiegangen op het noorden om te voorkomen dat het directe licht naar de woningen wordt geblokkeerd.

Bovendien benadrukt het project prefabricage en duurzaamheid, met meer dan 80% geprefabriceerde onderdelen op locatie, waaronder twee gebouwen die zijn ontworpen als “passieve woningen” om het energieverbruik drastisch te verlagen.

Baizhuan Social Housing vertegenwoordigt een essentiële stap in het herdefiniëren van de levensstandaard in China. Het confronteert het wijdverbreide probleem van uniformiteit in woningontwerp en de onderwaardering van welzijnsgerichte huisvesting. Via een plint dat een open, inclusieve en levendige leefomgeving stimuleert, zet MAD Architects een nieuwe standaard. Dit project daagt niet alleen de status quo uit, maar baant ook de weg voor een meer humane en geïntegreerde benadering van huisvesting in snel verstedelijkende samenlevingen.

SUZHOU

苏州

**Standbeeld van Fan Zhongyan (989 - 1052) uit Suzhou,
Confuciaanse geleerde, filosoof, poëet, strateeg en politicus uit Song-dynastie**

Suzhou

De stad Suzhou wordt vaak vernoemd als het ‘Venetië van het Oosten’. De stad staat bekend om haar uitgebreide netwerk van kanalen en haar traditionele Chinese tuinen, die op de UNESCO Werelderfgoedlijst staan. Suzhou wordt beschouwd als een historisch en cultureel belangrijke stad in het Jiangnan-delta-gebied (ten zuiden van de Yangtze Rivier), waar ook Shanghai toe behoort.

Met een geschiedenis die meer dan 4.000 jaar omspant, kan Suzhou beschouwd worden de geboorteplaats van de Wu-cultuur. Tijdens de Periode van de Strijdende Staten (770-476 v.Chr.) besliste de staat Wu namelijk om de kleine nederzetting Suzhou als haar hoofdstad in te richten. Het is tengevolge één van de oudste steden in de Yangtze delta. Cultureel gezien werd Suzhou omwille van die reden als een heilig land door oude literati vereerd, het symboliseert het gratie en schoonheid, zoals blijkt uit talloze gedichten en geschriften.

In de 7e eeuw, dankzij de voltooiing van het grootschalige infrastructuurproject het “Grote Kanaal”, ontwikkelde Suzhou zich snel als een commercieel en economisch centrum. Deze aaneenschakeling van kortere kanalen vormde een van de langste verbindingaders ter wereld (1.776 km) en loopt van Beijing tot Hangzhou. Op zijn weg passeert het dwars door Suzhou als een cruciaal punt langs deze route. Het kanaal faciliteerde het transport van graan, zijde en andere goederen en was daarmee een kritische schakel in China’s economische infrastructuur.

Tijdens de Ming- en Qing-dynastieën bereikte Suzhou haar hoogtepunt van welvaart. Vele beroemde privétuinen werden in deze periode aangelegd, met een verfijnde en elegante esthetiek, zeer verschillend van de koninklijke tuinen in Beijing.

Vandaag de dag zijn verschillende klassieke tuinen in Suzhou aangewezen als UNESCO Werelderfgoedlocaties. Deze nauwgezet ontworpen tuinen tonen Suzhou's meesterschap in landschapsarchitectuur en traditioneel tuinontwerp.

Klassieke tuinen

De klassieke tuinen van Suzhou bieden een unieke blik in de essentie van de Chinese filosofische en esthetische principes. Deze oudste tuinen dateren uit de 6e eeuw voor Christus en werden ontworpen toen Suzhou de hoofdstad van de staat Wu was. In de Ming- en Qing-dynastieën bereikten ze hun hoogtepunt en weerspiegelden ze de aspiraties en het intellect van de geleerden die hen ontwierpen maar ook de ambtenaren en kooplieden die harmonie zochten met de natuur te midden van een drukke stedelijke omgeving. Vandaag zijn er nog meer dan vijftig tuinen over, waarvan er negen erkend worden als typische voorbeelden van de Chinese “Berg en Water” tuinkunst.

Deze tuinen hebben uitgebreide wetenschappelijke aandacht gekregen, met nadruk op hun historische ontwikkeling, theoretische onderbouwing en behoud. Ze dienen niet alleen als een bewijs van superieur vakmanschap, maar ook als een canvas

voor de artistieke, elegante en rijke culturele esthetica van het traditionele China.

Ze onderscheiden zich door hun nauwgezette ontwerp, dat water, stenen, planten en paviljoenen samenbrengt om een miniatuur-landschap te creëren dat de uitgestrektheid van de natuurlijke wereld weerspiegelt binnen de grenzen van een stedelijke woning. Ze zijn een instrument voor introspectie en contemplatie en het bevorderen van een diepe band met de natuur. De taoïstische en confucianistische idealen van evenwicht en eenvoud voeden de ontwerpfilosofie, die erop gericht is het oneindige in het eindige op te roepen.

Westerse tuinarchitectuur benadrukt vaak de grootsheid en controle over de natuur en de maatschappij, grootschalige ingrepen, formele geometrieën en dramatische gebaren in een strakke symmetrische opstelling, zijn ontworpen om indruk te maken en macht of rijkdom te etaleren. De tuinen in Suzhou vormen een meeslepende, contemplatieve omgeving, waarbij alle verschillende disciplines op het hoogste niveau van vakmanschap opereerden.

De gebouwen in deze tuinen kaderen de uitzichten en helpen een verhalende reis door het landschap te creëren. Paviljoenen, hallen, gangen en bruggen zijn strategisch geplaatst om wisselende perspectieven te bieden en een gevoel van ontdekking te stimuleren. Elk bouwwerk, met een bijhorende suggestieve naam en ingewikkeld ontwerp, draagt bij aan het verhaal van de tuin en vermengt menselijke kunstzinnigheid met natuurlijke schoonheid.

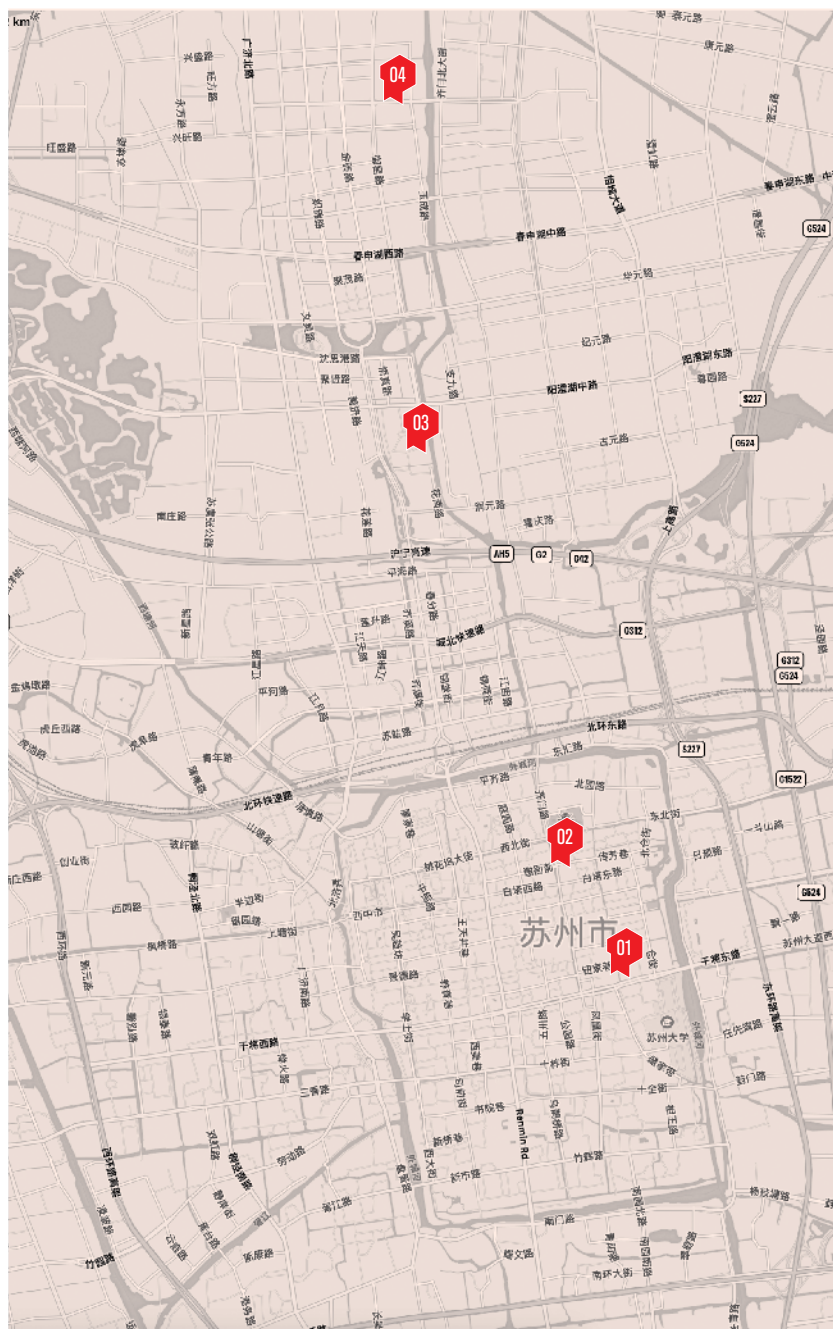
Waterpartijen, zoals vijvers en beekjes, staan centraal in deze tuinen en symboliseren leven en

dynamiek. Ze weerspiegelen de lucht en voegen diepte en vloeibaarheid toe aan de compositie van de tuin, terwijl rotstuinen de ruigheid van bergen weergeven en de uitgestrektheid van de natuur in de stedelijke context brengen. Het gebruik van geleende landschappen (借景, jie-jing) – met uitzichten buiten de grenzen van de tuin – breidt het gevoel van ruimte verder uit en integreert de tuin binnen zijn ruimere omgeving.

De planten in de tuinen van Suzhou worden zorgvuldig geselecteerd en gerangschikt volgens seizoensgebonden interesse, geuren en symbolische betekenissen, waardoor de thema's van de tuin worden versterkt en de esthetische aantrekkingskracht wordt vergroot. Deze weloverwogen mix van elementen creëert een harmonieuze en meeslepende omgeving die uitnodigt tot reflectie en waardering voor de natuurlijke wereld.

De tuinen zijn niet alleen meesterwerken van landschapsarchitectuur, maar ook bewaarplaatsen van culturele, filosofische en artistieke waarden. Ze belichamen het Chinese ideaal van harmonie tussen mens en natuur en bieden inzicht in het geleerde leven en de esthetiek van hun scheppers. Bovendien hebben de tuinen van Suzhou een grote invloed gehad op de landschapsarchitectuur in Oost-Azië en daarbuiten. Hun ontwerpprincipes hebben tuinontwerpen in Japan, Korea en andere delen van de wereld geïnspireerd, wat getuigt van hun universele aantrekkingskracht en blijvende nalatenschap.

SUZHOU

- 01 Master of the Nets
- 02 Suzhou Museum
- 03 Museum of Imperial Kiln Brick
- 04 Mountain Kingston School

De tuin werd aangelegd tijdens de Song-dynastie maar wat vandaag te zien is, dateert voornamelijk van de uitgebreide renovatie in 1785 door Song Zongyuan tijdens de Qing-dynastie. Deze zorgvuldige opknappbeurt gaf de tuin zijn compacte maar ingenieuze ruimtelijke karakter, emblematisch voor de esthetische principes van de Qing-dynastie. De tuin werd in 1997 erkend als UNESCO Werelderfgoed.

De naam van de tuin "Master of the Nets" 网师园, Wang Shi Yuan is geïnspireerd op het streven van de eigenaar om het eenvoudige leven van een visser na te bootsen, vanuit een filosofische minachting voor materialisme. In de loop der eeuwen heeft de tuin verschillende renovaties ondergaan, waarbij telkens lagen aan complexiteit en diepgang aan het ontwerp werden toegevoegd. Hierdoor is het een levend museum geworden van de architectonische evolutie tijdens de Song-, Ming- en Qing-dynastieën.

Het terrein van 6.500 m² is verdeeld in twee hoofdgedeelten: de woonvertrekken en de eigenlijke tuin. Deze verdeling is niet alleen omwille van praktische doeleinden, maar onderstreept ook het filosofische ideaal van harmonieus samenleven met de natuur aangezien beiden schijnbaar grenzenloos in elkaar doorlopen. Het woongedeelte, ontworpen met een reeks binnenplaatsen en zalen, vormt een introductie tot de traditionele Chinese levensstijl en architectonische normen van de Qing-dynastie. De centrale hal, die bekend staat als de "Sedan Chair Hall", werd gebruikt voor het ontvangen van gasten en geeft het belang ervan aan met gedetailleerd houtsnijwerk en uitgebreide decoraties.

De tuin zelf is een meesterwerk van ruimtelijke organisatie, ontworpen om natuurlijke landschappen op miniatuurschaal na te bootsen. Er is een centrale vijver waar de hele tuin omheen is georganiseerd, wat een gevoel van uitgestrektheid en diepte creëert binnen een beperkte ruimte. Deze vijver "Pink Cloud Pond" wordt omzoomd door meesterlijk bewerkte rotspartijen, planten en bomen, ontworpen om grillige berglandschappen en de natuurlijke wereld een microkosmos weer te geven.

Tallose paviljoens zijn in de tuin terug te vinden, zoals het "Washing Ribbon Pavilion", die uitkijkpunten bieden op de landschappen van de tuin. Deze structuren, met hun ingewikkelde vakwerk, dienen niet alleen als schuilplaats maar ook als omlijsting van de schoonheid van de tuin, waardoor de grenzen tussen de bebouwde omgeving en de natuurlijke wereld vervagen. De "Watching Pines and Appreciating Paintings Studio" toont de integratie van kunst,

architectuur en natuur en dient als een ruimte voor contemplatie en artistieke waardering.

De “Peony Hall” is een ander centraal punt, genoemd naar de pioenrozen die er bloeien. Het is een mooi voorbeeld van hoe de tuin binnen- en buitenruimtes mengt, waardoor er een naadloze overgang ontstaat tussen de architectonische omgeving en het natuurlijke landschap. Dit paviljoen, samen met het “Washing Ribbon Pavilion” vat de essentie van het tuinontwerp van Suzhou samen – waar elk element zorgvuldig is geplaatst om wisselende uitzichten en ervaringen te bieden als men zich door de ruimte beweegt.

Een opmerkelijk kenmerk van de “Master of the Nets” is het gebruik van gangen en paden, zoals de “A Branch Beyond Bamboo Viewing Porch” die verschillende delen van de tuin met elkaar verbindt. Deze paden zijn niet alleen functioneel; ze zijn ontworpen met zorgvuldige aandacht voor het perspectief, omkaderen het uitzicht op de tuin en creëren een dynamische ervaring als men de ruimte verkent. Hun gedetailleerde houtsnijwerk en strategische indeling, omlijsten het uitzicht op de tuin en maken van elke stap een ervaring van ontdekking en verwondering. De integratie van kunst en literatuur is overal duidelijk, met inscripties die de filosofische en culturele diepgang van het Chinese tuinontwerp weerspiegelen.

De “Master of the Nets” tuin is een voorbeeld van de verfijning en diepgang van de Chinese tuinarchitectuur. Het vermogen om uitgestrekte natuurlijke landschappen in te passen in een beperkte stedelijke ruimte en de rijke culturele en artistieke referenties maken het tot een uniek en blijvend symbool van het erfgoed van Suzhou. Het is niet alleen een rustig toevluchtsoord uit de stedelijke omgeving, maar ook een bewijs van de blijvende principes van harmonie, evenwicht en schoonheid die het Chinese tuinontwerp definiëren.

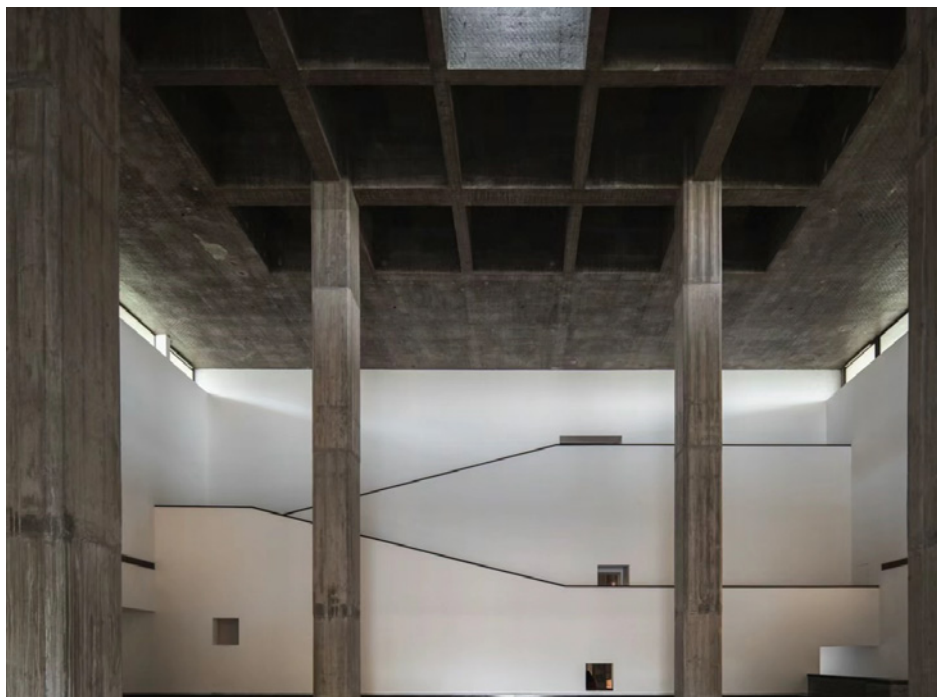
Dit project is Pei's eerbetoon aan zijn familiegeschiedenis en vermengt een moderne esthetiek met de historische achtergrond van de stad. Het museum beslaat 10.700 m² en ligt naast de historische tuin "Humble Administrator's Garden". De collectie dateert uit 1960 en was ondergebracht in een historische villa van een generaal uit de Qing-dynastie.

IM Pei groeide op in Suzhou en vond al op jonge leeftijd inspiratie in de tuinpaviljoenen van Suzhou. Een van de opvallendste kenmerken van het Suzhou Museum is dan ook het gebruik van de vijver, geïnspireerd op klassieke Chinese tuinprincipes. Dit element dient als centraal punt waarrond het museum zich plooit.

Het materialenpalet, waaronder witgekalkte muren en donkergrijze kleitegels, verwijst naar de traditionele architectuur van Suzhou, terwijl de introductie van moderne materialen en geometrische vormen, zoals de kenmerkende piramidevormen, een vertrek naar een nieuwe architecturale taal betekent. Deze dualiteit weerspiegelt de wens van Pei om een dialoog te creëren tussen het verleden en het heden, waarbij het museum stevig verankerd wordt in zijn culturele en historische context en tegelijkertijd een visie op moderniteit uitstraalt. De kenmerkende daken, zijn een herinterpretatie van traditionele Chinese daklijnen en dragen bij aan een uniek silhouet. Deze ontwerpkeuze zorgt ook voor een zachte instroom van noordelijk licht in de galerieruimten, waardoor de kunstwerken optimaal worden verlicht.

De ruimtelijke organisatie in het museum stimuleert een niet-lineaire wandeling en is ontworpen om momenten van verrassing en contemplatie te bevorderen. Openingen en ramen zijn zorgvuldig geplaatst om een goed uitzicht op de tuin te bieden, waardoor de kunst binnen verbonden wordt met het landschap daarbuiten. Een decor dat verandert met de seizoenen en het tijdstip van de dag.

De architectonische aanpak van Pei in het Suzhou Museum getuigt van zijn meesterschap over vorm, licht en ruimte en zijn diepe eerbied voor de Chinese culturele tradities. Door de zorgvuldige synthese van traditionele motieven en hedendaagse ontwerpprincipes is het museum een mijlpaal die niet alleen een eerbetoon is aan het rijke erfgoed van Suzhou, maar ook aan de Chinese identiteit van Pei.

Museum of Imperial Kiln Brick

2016

Het museum gaat in op de geschiedenis van de *'gouden bakstenen'* van de regio, waarbij een historische site wordt gecombineerd met een hedendaags architecturaal en educatief narratief.

Centraal in het tuin staat het nieuwe museum, waarvan de kenmerkende dakranden een herinterpretatie zijn van de Chinese traditionele architectuur in een moderne vorm. Het gebouw is een mix van abstractie en realiteit; het is geen nagebouwde oven, noch een historische villa maar een moderne ruimte die de geest van "gouden bakstenen" omvat.

De gouden bakstenen of "Jin Zhuan 金砖" in het Chinees, werden als exclusieve bestratingsmateriaal voor de keizerlijke paleizen toegepast in de Ming- en Qing-dynastieën. Vervaardigd uit een speciaal type klei uit de grondlagen nabij Suzhou, stonden deze bakstenen bekend om hun fijne textuur, solide structuur en het kenmerkende metalen geluid dat ze produceren bij het aanslaan, wat hun naam associeert met goud. Deze stenen symboliseren het hoogtepunt van vakmanschap en keizerlijke cultuur en plaveien de binnenplaatsen van onder andere de Verboden Stad. Ze worden nu niet meer geproduceerd.

De scenografie is georganiseerd in thematische zones die het verhaal van de gouden bakstenen illustreren, van hun productie en transport tot hun uiteindelijke gebruik in keizerlijke structuren. Deze route wordt uitgedrukt door de ruimtelijke organisatie van het museum, via kronkelende paden en gecontroleerde zichten.

Liu Jiakun is zeer bewust omgegaan met de materialiteit, volledig in lijn met de fijnzinnige manier van de historische baksteenproductie. Het gebruik van met bamboe bekiste betonelementen en de traditionele bakstenen bevordert een textuurrijke architectuur die zowel tactiel als visueel boeiend is.

Het landschapsonwerp van het museum benadrukt de *'wildernis'* van de locatie en behoudt de bestaande keizerlijke ovenruïnes. Ovens in verschillende staten van verval zijn strategisch bewaard doorheen het park en bieden inzichten in het baksteenproductieproces en stellen bezoekers in staat zich het bruisende verleden van de locatie voor te stellen.

Mountain Kingston School

2023

De school biedt onderdak aan 2.500 leerlingen en profileert zich als een brede school. Het ontwerp is geïnspireerd op de serene esthetiek van traditionele Suzhou-tuinen en de tijdloze complexiteit van Chinese schilderijen, met name het concept van de witte of lege ruimte, die symbool staat voor de tijd en het verhaal in de open marge.

De architectonische benadering van de academie wijkt af van conventionele ontwerpen door het programma op te splitsen in vijf afzonderlijke, maar onderling verbonden gebouwen. Deze segmentatie, verbonden door loopbruggen met platte daken, genereert een reeks patios die zich vormen als vier tuinen, waardoor een dynamiek ontstaat tussen de architectonische massa en open ruimtes. Deze strategie bevordert een unieke leeromgeving waar studenten en leden van de gemeenschap het samenspel van licht, schaduw en natuur kunnen ervaren.

In materieel opzicht maakt het project gebruik van een rijk palet, architectonisch wit beton dient als een knipoog naar Suzhou's iconische witte-muur-grijze-tegel volkstaal en biedt een duurzaam, onderhoudsarm oppervlak dat warmte uitstraalt en uitnodigt om aangeraakt te worden. Deze weloverwogen keuze voor materialen strekt zich uit tot de interieurs, waar beton met bamboe patronen en traditioneel metselwerk met elkaar samenspelen en een tactiele en visuele rijkdom creëren.

Gepositioneerd als een naar binnen gericht complex, schermt de academie haar educatieve programma af van de stedelijke wildgroei terwijl het toegankelijk en open blijft voor de omringende gemeenschap. Door deze inclusiviteit wordt het gebruik van de faciliteiten, zoals het theater, het sportcentrum en het zwembad, uitgebreid naar het publiek, vooral tijdens schoolvakanties, waardoor de academie in het weefsel van de buurt wordt geïntegreerd.

Centraal in het ontwerp staat de nadruk op duurzame en comfortabele omgevingen door middel van natuurlijke ventilatie en verlichting, waardoor het energieverbruik op de hele campus aanzienlijk wordt verminderd. Elk gebouw binnen de academie heeft een eigen functie en ontwerp en biedt een unieke ervaring met behoud van een samenhangende esthetiek en functionele synergie.

SHANGHAI

上海

Shanghai

Shanghai staat bekend als één van de grootste en meest ontwikkelde steden van het land. Met meer dan 25 miljoen inwoners is het niet alleen één van de grootste steden, maar ook één van de belangrijkste financiële centra ter wereld. Shanghai wordt gekenmerkt door zijn contrasten. Een stad waar historische elementen met hypermoderne aspecten op een manier vermengd worden die maar weinig andere steden kunnen evenaren. De stad staat symbool voor de exponentiële groei van China in de afgelopen decennia.

De geschiedenis van Shanghai begint relatief recent in de 16e eeuw als een vissersdorpje. In vergelijking met andere Chinese steden is het dus een zeer jonge stad. De moderne opkomst begon na de Eerste Opiumoorlog in de negentiende eeuw. In 1842 werd Shanghai immers aangewezen als een van de Verdragshavens in het Verdrag van Nanking, wat de stad voor buitenlandse invloed en controle openstelde. Dit leidde tot de oprichting van verschillende internationale concessies binnen de stad. Gedurende de laat negentiende en vroege twintigste eeuw werd Shanghai een kosmopolitisch centrum dat zakenlui en avonturiers van over de hele wereld aantrok. De stad werd beroemd om zijn architectuur, handel en enigszins beruchte nachtleven, vaak omschreven als het “Parijs van het Oosten.” Het vooruitstrevende en revolutionaire karakter van Shanghai heeft dan ook in 1921 de oprichting van de Chinese Communistische Partij (CCP) gezien, waar Mao ook deel van uitmaakte. Na de oprichting van de Volksrepubliek China in 1949,

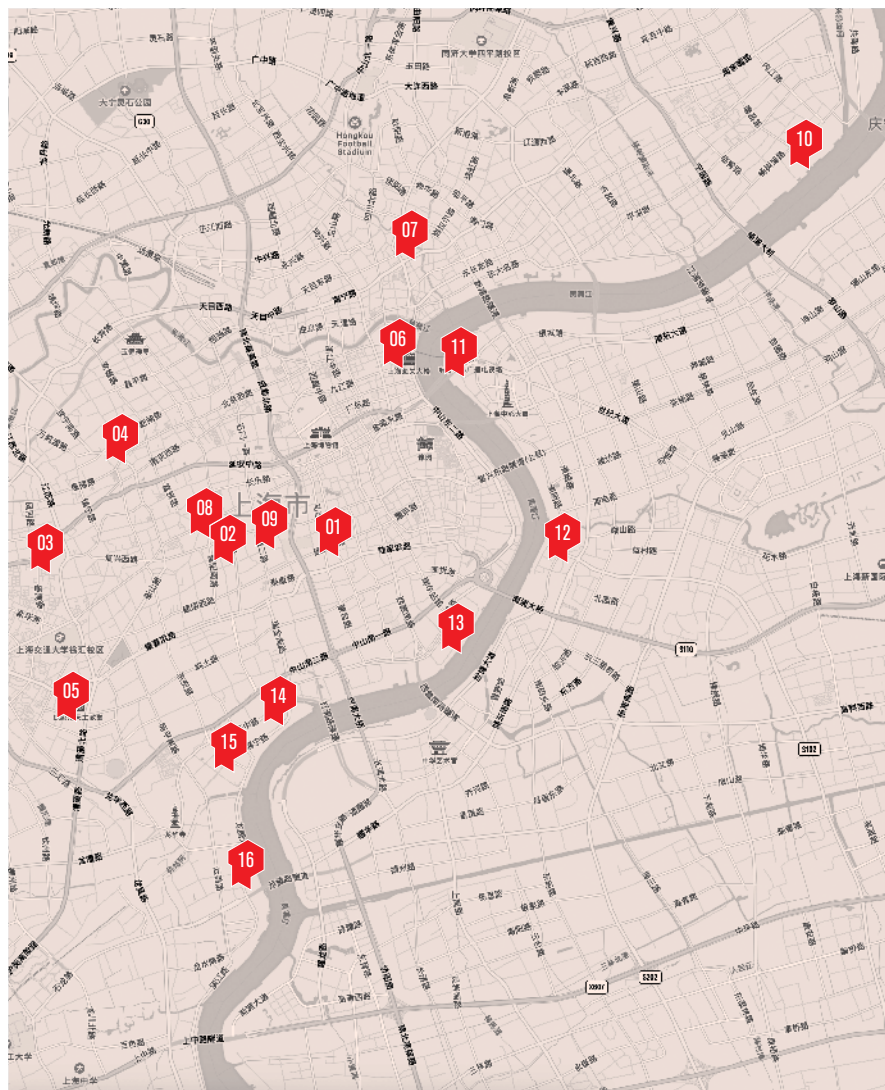
bleef de regering de ontwikkeling van Shanghai als een Speciale Economische Regio bevorderen, wat de economische status van de stad versterkte en een grote instroom van migranten aantrok. Vandaag de dag is Shanghai een hypermoderne metropool met een spectaculaire skyline, levendige, commerciële districten en rijke, culturele bezienswaardigheden.

Eén van de meest iconische architecturale bezienswaardigheden in Shanghai is de Bund. Omzoomd met historische gebouwen die het koloniale verleden van de stad weerspiegelen, toont de Bund een scala aan stijlen van neoklassiek tot Art-Déco, gebouwd tijdens de negentiende en vroeg twintigste eeuw. Een andere belangrijke wijk in Shanghai is de Franse Concessie. Bekend om zijn schilderachtige charme, kenmerkt dit gebied zich door platanen omzoomde lanen en Tudor-huizen, die een inkijk bieden in het koloniale verleden van de stad. De concessies in Shanghai waren aangewezen buitenlandse gebieden binnen de stad, toegekend na de verdragen opgelegd door westerse mogendheden na de Opiumoorlogen. De meest gekende concessies zijn de Britse, Franse en Amerikaanse Concessies, die vandaag de dag nog steeds te vinden zijn in de stad. Deze gebieden werden door verschillende buitenlandse regeringen afzonderlijk beheerd en ontwikkeld, wat een blijvend architecturaal erfgoed heeft achtergelaten. Dit onderscheidt Shanghai duidelijk van andere Chinese steden.

Historisch gezien is Shanghai een van de weinige Chinese steden die de westerse cultuur omarmde. Dit heeft geleid tot de unieke smelt-

kroes die vandaag de dag in elk aspect van de stad zichtbaar is. De instroom van buitenlandse ideeën, goederen en mensen bevorderde een omgeving waarin traditionele Chinese cultuur zich met westerse invloeden vermengde. Deze fusie wordt aangeduid als “Haipai” (letterlijk vertaald als Shanghai-stijl), en is duidelijk zichtbaar in de architectuur, literatuur, muziek, beeldende kunsten, mode, en de algemene samenleving. De term staat symbool voor creativiteit, openheid en moderniteit in de Shanghainese cultuur en haar mensen.

0 1 2 3 km

SHANGHAI

- 01 Henderson Cifi Tiandi
- 02 Pocket Plaza
- 03 Columbia Circle
- 04 XC273
- 05 Zikawei Library
- 06 Rockbund
- 07 1933 Slaughterhouse
- 08 De Franse Concessie
- 09 Shanghai Art-Déco
- 09.1 Wukang Building
- 09.2 Cathay Theatre
- 09.3 JinJiang Hotel
- 09.4 Moller's Mansion
- 09.5 Empire Mansions
- 09.6 Boissezon & Magy Apartments
- 09.7 Cité Bourgogne
- 10 Riverside Passage
- 11 Museum of Art Pudong (MAP)
- 12 YiCang Art Gallery
- 13 Power Station of Art
- 14 Star Museum
- 15 Long Museum
- 16 West Bund Museum

Dit opmerkelijke gebouw ontworpen door Atelier Jean Nouvel staat ook bekend als de Straat van 1000 Rode Kruiken en ligt in de voormalige Franse Concessie van Shanghai. Het weerspiegelt een harmonieuze mix van historische context en hedendaags ontwerp. Dit project resonanceert met het uitgesproken urbanisme van de buurt, gekenmerkt door smalle straatjes en een levendige sfeer op meerdere niveaus.

Het project heeft het doel een stedelijke en commerciële doorgang te creëren die zowel als binnenstraat en als levendige doorgangsweg dient. De buitengevels, in een grijs-beige kleurentint, sluiten naadloos aan bij de omringende architectuur. Twee ingangen bieden een blik in het interieur, waar een fascinerende levendigheid van licht en schaduw, kleuren en vegetatie te zien is. Deze wisselwerking tussen buiten- en binnenruimtes voegt diepte en intrige toe aan het straatbeeld.

Binnen ontvouwt het zich als een dynamische winkelstraat verspreid over meerdere niveaus, onderling verbonden door loopbruggen en passerelles. Het kleurenpalet varieert van bruintinten, amber- tot sinaasappel-keurige roodtinten. Het vult de seizoenswisselingen aan en draagt bij aan de algehele esthetische aantrekkingskracht. Het ontwerp bevat rijen aardewerken potten beplant met verschillende soorten groen en bloemen, waardoor een visueel boeiende en meeslepende omgeving ontstaat. Verstelbare lamellen van jaloezieën en beweegbare lamellen creëren een boeiend schaduwspel in de binnenruimtes.

Het project Pocket Plaza op Yongjia Road, gelegen in de Franse Concessie van Shanghai, werd geïnitieerd door de overheid van het district Xuhui als onderdeel van een renovatie van de oude wijk. Het doel van deze ontwikkeling was om een ruimte die voorheen werd ingenomen door twee rijen vervallen woningen in een openbaar stedelijk plein. De afbraak maakte een terrein van 18 m × 40 m vrij dat aan drie zijden omsloten werd. Het plein ligt een halve meter boven de straat en biedt op die manier een verhoogd uitzicht over de weelderige, groene Yongjia Road.

De vier open portieken zijn in een windmolen-vorm rond de rechthoekige ruimte geplaatst, met een plafondhoogte variërend van 2,1 tot 2,7 m afhankelijk van de naburige gebouwen. Deze galerijen, gebouwd met een hout-staalstructuur bevat draaibare verbindingen om windkrachten te weerstaan.

De materialisatie van het plein bestaat uit rode waterdoorlatende bakstenen, terwijl de houten elementen en banken zijn gemaakt van lichtgekleurd hout. De muren van verweerd staal zijn roestrood geverfd en sluiten goed aan bij het architectonische palet dat typerend is voor deze wijk. De fel groene verf van de stalen kolommen vormt een modern contrast met de warme tinten van het plein.

Het Columbia Circle-project in Shanghai, geleid door OMA in samenwerking met ECADI en West 8, is een uitgebreide herontwikkeling van een historisch terrein langs Yan'an West Road. Oorspronkelijk opgericht als de Columbia Country Club in de jaren twintig, was dit gebied ooit het sociale centrum voor de Amerikaanse gemeenschap in Shanghai. Het terrein omvat erfgoedgebouwen zoals het clubhuis, de gymzaal en het buitenzwembad, ontworpen door de Amerikaanse architect Elliott Hazzard, en een villa van de Hongaarse architect László Hudec, gebouwd voor Sun Ke, de zoon van Sun Yat-sen. Na 1952 nam het Shanghai Institute of Biological Products (SIOBP) het terrein over en veranderde het in een onderzoekscentrum met diverse industriële gebouwen.

Het masterplan van OMA voor Columbia Circle richt zich op het behouden van deze historische elementen, terwijl er nieuwe functionaliteiten worden geïntroduceerd die inspelen op de eisen van het moderne stadsleven. Het voorstel omvat de zorgvuldige transformatie van bestaande monumenten en industriële gebouwen, aangevuld met de introductie van drie nieuwe structuren. Deze nieuwe gebouwen zijn strategisch geplaatst om de connectiviteit en functionaliteit van het terrein te verbeteren, met nieuwe ruimtes voor creatieve kantoren, culturele locaties, winkelgebieden, restaurants en een hotel.

De mix van nieuwe en oude gebouwen resulteert in een diverse verzameling ruimtelijke typologieën die geschikt zijn voor een breed scala aan activiteiten. Het ontwerp van OMA creëert een gelaagde ervaring voor bezoekers, waarbij het historische en het hedendaagse samenkomen in een samenhangende stedelijke omgeving. De toevoeging van buitenruimtes, ontworpen door West 8, verrijkt de wandelervaring verder door een verscheidenheid aan openbare ruimtes te bieden die uitnodigen tot verkenning en interactie.

Een belangrijk aspect van OMA's aanpak is het behoud van de historische integriteit van het terrein. In plaats van zich uitsluitend te richten op de officieel erkende monumenten, respecteert OMA de volledige architecturale palimpsest, waarbij de waarde van de verschillende lagen die zich in de loop van de decennia hebben opgestapeld, wordt erkend. De materialiteit van het project wordt met grote gevoeligheid behandeld. OMA integreert moderne materialen die harmoniëren met het historische weefsel, zoals staal, glas en beton, terwijl ook de originele materialen waar mogelijk worden gerestaureerd. De herontwikkeling respecteert het rijke architecturale erfgoed van het terrein, waardoor een dynamische mix van ruimtes ontstaat die

de evolutie van Shanghai in de twintigste eeuw weerspiegelt, terwijl er nieuwe mogelijkheden worden geïntroduceerd voor de toekomst. Columbia Circle staat op het punt om een belangrijke culturele en sociale hub in Shanghai te worden, waarbij de historische locatie opnieuw wordt verbonden met de moderne stad en haar bewoners.

De renovatie van een verlaten fabriekspand van drie verdiepingen in Shanghai werd omgetoverd tot de winkelruimte XC273, een fusie van mode en lifestyle met de nadruk op “nostalgisch futurisme”. Het project benadrukt een contrast tussen oud en nieuw, waarbij de ruwe, betonnen buitenkant van het gebouw wordt gecombineerd met glanzende afwerkingen zoals marmer en metaal, waardoor een dialoog ontstaat tussen de historische essentie van het gebouw en hedendaagse interventies.

Het ontwerp draait om drie centrale vides die de interne circulatie dicteren, doodlopende punten elimineren en een continue stroom door verschillende paden bevorderen. Deze lay-out maakt een unieke ruimtelijke ervaring mogelijk die wordt gekenmerkt door verrassingen en het geleidelijk ontvouwen van de lagen van het gebouw. Een belangrijk kenmerk is de geluidstunnel op de begane grond, die de café- en winkelruimtes met elkaar verbindt en een unieke muziekervaring biedt.

Het centrale atrium met een reflecterende vijver versterkt het samenspel van licht en reflecties in het gebouw. De omringende kolommen zijn versierd met verschillende materialen zoals steen, hout en metaal. De trappen, verstoken van decoratieve elementen en gepresenteerd in hun pure structurele vorm verbinden de verschillende verdiepingen.

Op de derde verdieping accentueert een witte afwerking de oude houten dakstructuur, terwijl vierkante openingen uitzicht bieden op de stad en de lucht en een schril contrast vormen met de VIP-kamer in donkere tinten. De zwarte afwerking van deze kamer zorgt voor een privé-ervaring die wordt verrijkt door de veranderende seizoenen buiten, en voegt diepte toe aan de verkenning in XC273.

Zikawei Library

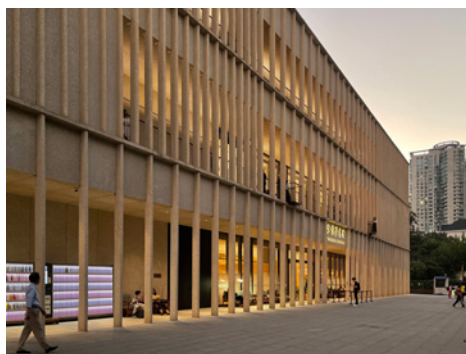
2022

Het gebouw is ontworpen als boekwinkel door David Chipperfield Architects. Helaas kwam het leeg te staan net nadat de gevel en de structuur van het gebouw waren voltooid, een fenomeen dat wel vaker voorkomt in China. Gelukkig werd het niet veel later door Wutopia Lab getransformeerd in een openbare bibliotheek voor de Xujiahui (Zikawei) District.

Het gebouw heeft een duidelijke open gevel in de richting van het plein. De zorgvuldige selectie van materialen, waaronder lichtgekleurd beton met fijne granulaten, contrasteert met de rode baksteen van de naastgelegen Neo-Gotische Sint Ignatiuskathedraal uit 1910.

Het hart van de bibliotheek is een hoog atrium dat een visuele connectie vormt tussen de verschillende verdiepingen. Dit atrium wordt omlijst door boekenplanken die schijnbaar oneindig doorlopen in de functionele rekken van het interieur. Dit concept is geïnspireerd op de traditionele Chinese opbergdozen, waarbij de volumes als matryoshka poppen in elkaar passen. Deze hiërarchische indeling maakt een verscheidenheid aan activiteiten mogelijk, van rustige leesruimtes tot meer openbare en interactieve ruimtes zoals cafés, collegezalen en tentoonstellingsruimtes.

Het gebouw is niet alleen een ruimte voor lezen en onderzoek, maar ook een cultureel centrum. In de bibliotheek worden tentoonstellingen, conferenties en andere evenementen georganiseerd om de intellectuele en artistieke uitwisseling binnen de gemeenschap te bevorderen. Uit het hoge bezoekersaantal blijkt dat de bibliotheek een ware trekpleister in de wijk is geworden. Deze cultuur hotspot is zo een nieuw oriëntatiepunt van Shanghai geworden, waardoor het Xujiahui district weer onder de aandacht van de inwoners en bezoekers is gebracht.

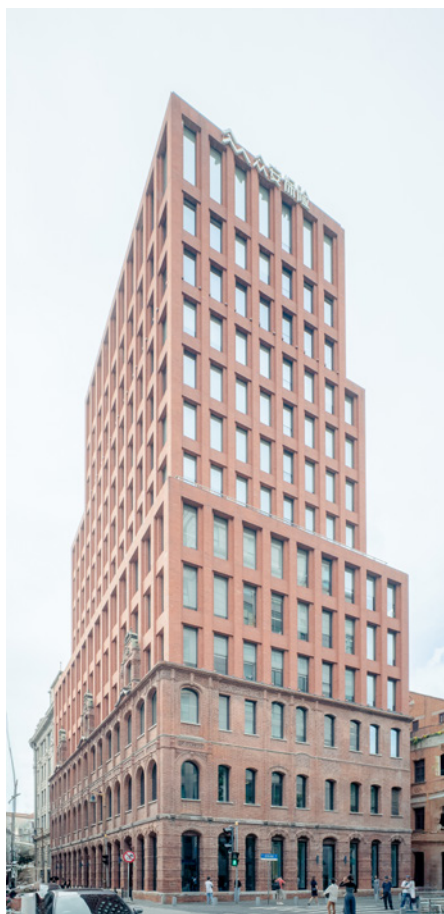
De komst van Europese bedrijven en consulaten bracht een nieuwe architectuurstijl aan het begin van de twintigste eeuw, getypeerd door een unieke Art-Déco stijl met een mix van West en Oost. De basis van het Rockbund project is de restauratie en verbouwing van verschillende Art-Déco gebouwen uit deze periode (1897 – 1932). Na bouwwerkzaamheden die in totaal 17 jaar in beslag namen, werd het volledige Rockbund project voltooid in september 2023.

Het masterplan werd uitgedacht met de doelstelling om respectvol in te grijpen, met een architecturale integriteit en het behoud van de historische waarde van de gebouwen, maar ze tegelijkertijd aanpassen aan eigentijds gebruik. In de loop der tijd hadden de gebouwen talloze aanpassingen ondergaan. De structuren werden dus eerst teruggebracht tot hun oorspronkelijke staat. Gevels werden zorgvuldig gereinigd en hersteld. Het project gaat echter net zo goed over wat er behouden of zorgvuldig gerestaureerd is als over wat er nieuw geïntroduceerd is. Het voorstel richtte zich op een mix van functies, waaronder kantoren, appartementen, cafés, restaurants en winkelruimtes, om opnieuw een levendige stadswijk te creëren en de Rockbund wijk nieuw leven in te blazen.

De openbare ruimte, inclusief smalle steegjes, kregen evenveel aandacht als de gebouwen. De interne pleinen gevormd tussen de historische gebouwen aan de oostkant en de nieuwe woongebouwen aan de westkant, worden door de passages gevoed. De publieke ruimtes is multifunctioneel en kan een breed scala aan activiteiten ondersteunen, van informele bijeenkomsten tot georganiseerde openbare evenementen.

Binnen de Rockbund staan verschillende waardevolle gebouwen op, elk met hun eigen architectonische geschiedenis en unieke kenmerken. In het voormalige gebouw van de Royal Asiatic Society, ooit China's eerste openbare museum, is nu het Rockbund Art Museum gevestigd, met een collectie gericht op hedendaagse kunst. Het gebouw werd in 1932 gebouwd door Britse architect George Leopold Wilson en was ooit de meest invloedrijke plek voor academische uitwisseling en openbaar onderwijs in het Verre Oosten. George Leopold Wilson realiseerde in die periode verschillende gebouwen aan de Bund, waaronder ook het HSBC Building. DCA herstelden de klassieke elementen aan de buitenkant en introduceerden een atrium van drie verdiepingen hoog dat de vierde tot zesde verdieping verbindt met een dakraam, waardoor het eenvoudige, elegante en functionele moderne interieur opnieuw vorm krijgt.

Ze namen ook ook de renovatie en uitbreiding van het gebouw op de hoek van het perceel op zich. Het oorspronkelijke hoekpand dateert uit 1894 naar een ontwerp van de Amerikaanse firma Atkinson & Dallas. Het typeerde zich door het gebruik van rode bakstenen, prachtige bogen en levendige barokke versieringen. In die periode was het kantoorgebouw één van de hoogste gebouwen in de straat. Kantoren van buitenlandse bedrijven, advocaten, vastgoedbedrijven en architectenbureaus en de Chinese “Orde van Architecten” waren hier te vinden. De plek was vroeger een echte ontmoetingsplaats voor de architectuurliefhebbers van Shanghai. Het bestaand gebouw van drie lagen werd uitgebreid met een toren van 11 verdiepingen, waardoor het nieuwe gebouw meer dan 60 meter hoog wordt en een symbool is van het Rockbund restauratieproject.

Twee andere markante gebouwen op de site werden ontworpen door Hongaarse-Slovaakse architect László Hudec, één van de meest prominente architecten in Shanghai uit die periode. Hij kreeg in de jaren dertig de opdracht om het “China Baptist Building” en het “Christian Literature Building” te ontwerpen. De gebouwen zijn als een Art-Déco duo ontworpen, beiden vertonen een sterke verticaliteit en zijn voorzien van een minerale plint in licht gekleurde natuursteen. De rode en bruine bakstenen lopen in elkaar over op de buitenmuur van het China Baptist Building en het dak is versierd met lichtgele puntige haken, als een rij adelaarsbekken die naar de weidse hemel kijken. De grote glazen ramen en de uitstekende muren zijn afwisselend hol en bol. Hudec liet zich destijds inspireren door de historische gebouwen van Hannover en imiteerde de elementen van Gotische spitsbogen en decoratieve kunstpatronen bij het ontwerpen van beide gebouwen.

Dit betonnen gebouw, indertijd één van de grootste slachthuizen van Azië, is een intrigerend studieobject met een bevreemdende schoonheid dat het grafische werk van Escher evoceert. Het gebouw, ook bekend als Old Millfun, werd in het pre-communistische tijdperk ontworpen als een slachthuis met vier verdiepingen door Britse architecten, gebouwd door Chinese aannemers met Brits beton. Vandaag is het gebouw met zijn opvallende Art-Déco aanwezigheid, het laatste overgebleven exemplaar van dit ontwerp ter wereld.

De specifieke typologie – schijnbaar alleen opgebouwd uit circulatie in de vorm van hellingbanen, wenteltrappen en luchtbruggen – is ontstaan uit de hygiënische eis om de circulatie van dieren en arbeiders te scheiden. De centrale kern vergemakkelijkt namelijk de gecontroleerde verplaatsing van slachtdieren naar hun aangewezen zones; de kooien, de slachtzalen en de koelruimten.

De muren zijn 50 cm dik en hol uitgevoerd, om een constante, frisse binnentemperatuur te realiseren, wat cruciaal is voor de preservatie van de goederen. Om uitglijden op natte vloeren te voorkomen, zijn de loopoppervlakten ruw uitgevoerd. Ondanks de uitdaging om deze complexe circulatie in een allesomvattende betonstructuur te gieten, slaagde de oorspronkelijke architecten er in om alsnog decoratieve elementen te integreren, zoals de *'bloeiende zuilen'* en andere Art-Déco elementen. De prachtig bewerkte tralievensters, ontworpen voor maximale luchtcirculatie, hadden ook een decoratieve functie en verzachtten de industriële hardheid van de buitenkant van het gebouw met Art-Déco elegantie. De op het westen gerichte ramen hebben ook een religieuze betekenis doordat ze in de richting van het heilige boeddhistische land wezen.

Na het oorspronkelijke gebruik als slachthuis werd het gebouw omgebouwd tot een commercieel centrum voor creatieve industrieën. Vandaag de dag is het 1933 Shanghai Slaughterhouse een cultureel en architectonisch herkenningspunt dat de historische diepte van Shanghai en de voortdurende stedelijke transformatie weerspiegelt.

De Voormalige Franse Concessie (FFC) in Shanghai is een historisch stadsdeel die een unieke inkijk biedt in het koloniale verleden van de stad en haar complexe interacties met westerse mogendheden. De concessie werd opgericht op 6 april 1849, na China's nederlaag in de Eerste Opiumoorlog en het daaropvolgende Verdrag van Nanjing. Dit verdrag, samen met latere overeenkomsten, dwong China om verschillende havens open te stellen voor buitenlandse handel en onder andere Hong Kong aan de Britten af te staan. Aanvankelijk besloeg de concessie een bescheiden oppervlakte van 986 hectare. Door de jaren heen breidde het gebied zich meerdere keren uit, en tegen 1914 besloeg de concessie 15.150 hectare, van de Huangpu-rivier in het oosten tot Xujiahui in het westen, wat nu de districten Xuhui en Huangpu omvat.

In de beginjaren ontwikkelde de Franse Concessie zich tot een welvarend woongebied, dat een diverse bevolking aantrok, waaronder Franse burgers, Russische emigranten die de Bolsjewistische Revolutie ontvluchtten, en rijke Chinese inwoners. De toestroom van Russische vluchtelingen in de jaren 1920 en 1930 voegde een nieuwe laag culturele diversiteit toe aan de concessie, wat bijdroeg aan haar kosmopolitische karakter. De Franse Concessie groeide uit tot een centrum van culturele en intellectuele activiteit in Shanghai, met talrijke scholen, kerken en ziekenhuizen die door de Fransen en andere buitenlandse bewoners werden opgericht. Het gebied herbergde ook verschillende belangrijke religieuze instellingen, wat de rol van de concessie als centrum van het katholicisme in Shanghai weerspiegelde. De Jezuïeten, die al sinds de 17e eeuw in Shanghai aanwezig waren, speelden een cruciale rol in de ontwikkeling van onderwijs- en medische faciliteiten binnen de concessie. Dit omvatte de oprichting van de Sint-Ignatiuskathedraal in Xujiahui (naast de Zikawei bibliotheek), die vandaag nog steeds een markant punt in het gebied is.

Tijdens de jaren twintig en dertig bereikte de Franse Concessie haar hoogtepunt als het meest prestigieuze woongebied in Shanghai. Het werd synoniem met luxe en verfijning, en huisvestte talrijke expats en welgestelde Chinese families. De wijk trok ook intellectuelen, kunstenaars en revolutionairen aan, die zich aangetrokken voelden tot de relatieve vrijheid en culturele levendigheid van de concessie.

De FFC werd eveneens een centrum voor politieke en revolutionaire activiteiten, vooral tijdens de turbulente jaren aan het begin van de twintigste eeuw. Het was bijvoorbeeld in de Franse Concessie dat de Chinese Communistische Partij in 1921 opgericht werd en haar eerste

nationale congres hield. De relatieve autonomie van de concessie bood een toevluchtsoord voor politieke activisten, die profiteerden van de extraterritoriale status van het gebied om hun activiteiten te organiseren en te plannen.

De Tweede Sino-Japanse Oorlog (1937-1945) betekende het einde van de Franse Concessie. Samen met andere buitenlandse concessies in Shanghai werden ze in 1946 formeel teruggegeven aan de Chinese overheid. Dit betekende het einde van bijna een eeuw van buitenlandse controle in de stad. Desondanks behield de Franse Concessie veel van haar architecturale en culturele erfgoed, wat sindsdien een belangrijk deel van haar identiteit blijft vormen.

Vandaag de dag is de Franse Concessie één van de meest levendige en cultureel rijke wijken van Shanghai. De wijk heeft veel van haar historische charme behouden, met haar met platanen omzoomde straten, Europese architectuur en een unieke sfeer die sterk contrasteert met de omliggende moderne metropool. De wijk wordt gekenmerkt door een mix van architecturale stijlen, waaronder Art-Déco gebouwen, “shikumen” (steen) huizen en grote Tudor-villa’s die de diverse gemeenschap weerspiegelen die er ooit woonde.

Gebouwen in Europese stijl werden ontworpen om de esthetiek van een Franse of Europese stad na te bootsen. Het stedelijke ontwerp van de concessie was zorgvuldig gepland met brede boulevards en openbare pleinen die de charmes van steden, zoals Parijs, weerspiegelden. Shanghai werd destijds ook vaak het “Parijs van het Oosten” genoemd.

De residentiële architectuur in de FFC is ook bijzonder opmerkelijk vanwege haar diversiteit en elegantie. Het gebied herbergt talrijke villa's, vaak gebouwd in Art-Déco, Neo-klassieke en Beaux-Arts stijlen, die populair waren in Europa aan het eind van de negentiende en het begin van de twintigste eeuw. Deze villa's, meestal omgeven door weelderige tuinen en hoge muren, werden ontworpen voor rijke expats en Chinese elites. Hun architectuur kenmerkte zich vaak door sierlijke gevels, grote ramen en verfijnde details, wat de weelde van die tijd weerspiegelt.

Naast de Europese gebouwen, bevat de FFC ook een verscheidenheid aan modernistische en Art-Déco-structuren, die in die jaren vanuit Europe naar Shanghai werd gebracht en zich verder ontwikkelde toen Shanghai zich ontwikkelde tot een internationale metropool.

Het landschap van de FFC draagt ook bij aan de kenmerkende sfeer. De straten van het gebied zijn omzoomd met hoge platanen, oorspronkelijk geïntroduceerd door de Fransen, die in twee zijn gespleten en die een groene luifel over de wegen vormen. Deze bomen, samen met de vele parken en tuinen van de concessie, dragen bij aan de rustige en schilderachtige atmosfeer die het gebied onderscheidt van de dichter bebouwde delen van Shanghai.

Vandaag de dag blijft de architectuur van de Voormalige Franse Concessie een belangrijk aspect van haar identiteit en aantrekkingskracht. Het behoud van haar historische gebouwen en straten heeft het gebied in staat gesteld om veel van haar oorspronkelijke charme te behouden, waardoor het een gegeerde buurt is voor zowel de lokale bevolking als expats. De architectuur van het gebied weerspiegelt niet alleen haar verleden, maar blijft ook een rol spelen in haar functie als een levendig en dynamisch deel van het hedendaagse Shanghai.

09 Shanghai Art-Déco

Shanghai Art-Déco vertegenwoordigt een fascinerende mengeling van westerse architecturale invloeden en oosterse culturele elementen, wat leidde tot een kenmerkende stijl die bloeide aan het begin van de twintigste eeuw. Deze beweging vormde niet alleen de skyline van de stad, maar weerspiegelde ook de sociaal-economische veranderingen die zich voordeden in Shanghai tijdens een periode van snelle modernisering.

Om de betekenis van Shanghai Art-Déco volledig te begrijpen, is het essentieel om de historische context te verkennen, hoe deze stijl zijn intrede deed in Shanghai, hoe ze zich ontwikkelde, welke belangrijke figuren ermee geassocieerd worden, en wat de unieke kenmerken zijn die deze architecturale stijl definiëren.

Shanghai was in het begin van de twintigste eeuw een bruisende metropool met een unieke mengeling van oosterse en westerse invloeden. Na de opening voor buitenlandse handel in 1843 werd Shanghai al snel een belangrijk handels-, productie- en financieel centrum. Buiten de ommuurde stad Shanghai vestigden buitenlandse mogendheden hun concessies, zoals de Franse Concessie. Deze zones maakten het mogelijk dat westerse cultuur, architectuur en ideeën vrijelijk vermengden met Chinese tradities, waardoor een “alchemie” ontstond die leidde tot de opkomst van Shanghai als een grootse metropool, het “Parijs van het Oosten.”

Tegen de jaren twintig was Shanghai zonder twijfel de meest ontwikkelde stad van Azië, met een bevolking die de drie miljoen naderde. De stad kon bogen op de hoogste gebouwen van het continent, de nieuwste technologieën en een bloeiend cultureel leven. Mensen van over de hele wereld kwamen naar Shanghai om hun fortuin te zoeken in sectoren zoals vastgoed, textiel, scheepvaart en financiën. Deze internationalisering, gecombineerd met de opkomst van een nieuwe Chinese elite die in westerse scholen was opgeleid, maakte Shanghai tot de perfecte omgeving voor de Art-Déco-beweging, die synoniem stond voor moderniteit, vooruitgang en grensverleggende stijl.

Art-Déco deed zijn intrede in Shanghai dankzij het werk van twee jonge Franse architecten, Alexandre Léonard en Paul Veysseyre. Zij brachten de stijl vanuit Frankrijk naar Shanghai in 1922. De stijl maakte al furore in Parijs toen ze begonnen te werken aan het Cercle Sportif Français, een luxueuze countryclub in het westen van de Franse Concessie. De club, die in 1926 werd geopend en bekend stond als de Franse Club onder expats, had een conservatief Beaux-Arts exterieur, terwijl het interieur het “le style moderne” omarmde. De

Broadway Mansions 1934, Fan Wenzhao

balzaal, met zijn dramatische geometrische zonnestraal-plafondlamp van glas-in-lood, geïmporteerd uit Parijs, en de Griekse bas-reliëfs met vrouwelijke figuren met korte kapsels, toonde de kenmerkende elementen van Art-Déco.

Het werk van Léonard en Veysseyre markeerde het begin van een nieuwe belangrijke architecturale beweging in Shanghai. Ze voltooiden meer dan 100 opdrachten in de stad, waarvan vele in de Art-Déco-stijl, en lieten een blijvende erfenis achter. Gedurende de jaren dertig werd Shanghai een broeiest voor Art-Déco-architectuur, met talloze gebouwen verspreid over de stad. De beweging kreeg momentum toen meer lokale architecten en ontwerpers de stijl omarmden en Chinese elementen in hun ontwerpen verwerkten, wat leidde tot een unieke versmelting van Oosterse en Westerse invloeden.

Eén van de meest vooraanstaande architecten in deze periode was László Hudec, een Hongaars-Slowaakse architect die in 1918 in Shanghai arriveerde en één van de meest invloedrijke figuren werd in de architecturale scene van de stad. Hudec wordt vaak gecrediteerd met het brengen van moderne architectuur naar Shanghai, en zijn werk omvat enkele van de meest iconische Art Déco-gebouwen van de stad.

Eén van zijn meest opmerkelijke projecten is het Park Hotel, voltooid in 1934. Het Park Hotel, dat 83,8 meter hoog is, was destijds het hoogste gebouw van Azië en blijft een monument van Shanghai's Art-Déco-erfgoed. Het gebouw heeft strakke, verticale lijnen en een trapsgewijze profiel, wat de geometrische elegantie van Art-Déco illustreert, terwijl het gebruik van zwart graniet en donkere terracotta bekleding het een uitgesproken modern uiterlijk geeft. Hudec's andere belangrijke bijdragen omvatten het Grand Theatre, het International Hotel en de Wukang Mansion, wat zijn reputatie als een toonaangevende architect van die tijd versterkte. Zijn werk toonde aan hoe Art-Déco kon worden aangepast aan de lokale context, terwijl het zijn moderne en luxueuze aantrekkingskracht behield.

Een andere belangrijke figuur in de Art-Déco-beweging van Shanghai was Robert Fan Wenzhao, een Chinese architect die in de Verenigde Staten studeerde voordat hij terugkeerde naar Shanghai. Fan speelde een cruciale rol in het vermengen van Art-Déco met traditionele Chinese architecturale elementen, een synthese die een kenmerk werd van Shanghai Art-Déco. Zijn ontwerp voor de Broadway Mansions, voltooid in 1934, is een uitstekend voorbeeld van deze versmelting. Het gedurfde, gestroomlijnde ontwerp en de decoratieve motieven van het gebouw putten uit zowel de westerse Art-Déco-stijl als uit de traditionele Chinese vormgeving, wat resulteerde in een unieke architecturale uitdrukking die weerklank vond bij de hybride identiteit van de stad.

Terwijl de beweging sterk leunde op de geometrische vormen, gedurfde lijnen en decoratieve details die typerend zijn voor Art-Déco,

incorporeerde ze ook Chinese motieven, materialen en ruimtelijke concepten, wat resulteerde in een kenmerkende architecturale stijl die uniek Shanghaiëes is. Traditionele Chinese decoratieve motieven, zoals draken, feniksen en wolkenpatronen, werden vaak geïntegreerd in de geometrische ontwerpen. Deze motieven werden vaak gebruikt in decoratieve friezen, balustrades en andere decoratieve elementen, wat een extra culturele betekenis gaf aan de gebouwen.

de Shanghai Art-Déco pastte zich ook aan aan de traditionele Chinese ruimtelijke concepten, zoals binnenplaatsindelingen en axiale symmetrie. Dit is te zien in het ontwerp van residentiële gebouwen zoals de Garden Villas, waar het traditionele Chinese binnenplaats-huis werd herinterpreteerd in een moderne, meerlagige vorm, wat de privacy en intimiteit van traditionele Chinese architectuur combineerde met de moderne gemakken van Art-Déco-ontwerpen.

Het gebruik van materialen is een ander onderscheidend aspect van Shanghai Art-Déco. Gebouwen uit deze periode kenmerken zich vaak door een mix van moderne materialen zoals staal en gewapend beton met traditionele Chinese materialen zoals terracotta, jade en lakwerk. Deze combinatie van oude en nieuwe materialen creëerde niet alleen een rijke visuele textuur, maar weerspiegelde ook de hybride identiteit van de stad als ontmoetingspunt van Oost en West.

De Bund, met zijn iconische skyline, is misschien wel de meest beroemde locatie die wordt geassocieerd met Shanghai Art-Déco. Gebouwen zoals het Peace Hotel (Sassoon House), het Bank of China-gebouw en het Customs House zijn allemaal uitstekende voorbeelden van hoe Art-Déco dit gebied transformeerde tot een symbool van de moderniteit en kosmopolitisme van Shanghai. Het Peace Hotel, met zijn groene piramidevormige dak en weelderige interieur, belichaamt de luxe en verfijning van Art-Déco, terwijl het traditionele Chinese elementen integreert.

Het nalatenschap van Shanghai Art-Déco wordt vandaag de dag nog steeds gevierd, met inspanningen om de overgebleven Art-Déco-gebouwen in de stad te behouden en te restaureren. De beweging heeft ook een hernieuwde interesse gewekt in de geschiedenis en cultuur van Shanghai tijdens het begin van de twintigste eeuw, wat de rol van de stad benadrukt als een wereldwijde kruispunt van ideeën, stijlen en culturen. Shanghai Art-Déco is meer dan alleen een architecturale stijl. De Art-Déco-architectuur van de stad bepaalde niet alleen de skyline tijdens de jaren 1920 en 1930, maar droeg ook bij aan de culturele identiteit van Shanghai als een plek waar moderniteit en traditie, Oost en West, konden samenkomen en bloeien. De geest van een nieuw tijdperk doordrong ook de grafische vormgeving, het meubilair en de mode van de stad. Het is een weerspiegeling van de unieke historische context van de stad.

09.¹ Wukang Building

Normandie Apartments, of Wukanggebouw of Wukang Mansion, wordt gezien als een cultureel symbool van Shanghai, mede dankzij de imposante driehoekige vorm die perfect past op de kruising van de 5 wegen. Het gebouw werd 101 jaar geleden ontworpen door László Hudec, wiens levensverhaal bijdraagt aan de legendarische status van het gebouw.

Wukang Mansion werd ontwikkeld door de International Savings Society (ISS), een Franse financiële instelling, in 1923 en heette oorspronkelijk I.S.S Avenue Joffre Apartments of Normandie Apartments. Het is één van de kenmerkende werken en waarschijnlijk het belangrijkste werk van Hudec.

Gebouwd in 1924 met gewapend beton, beslaat Wukang Mansion 1580 vierkante meter, met een totale vloeroppervlakte van 9275 vierkante meter verdeeld over acht verdiepingen. Het is het oudste balkonappartement van Shanghai en heeft een ijzervormige plattegrond om de locatie optimaal te benutten. Er zijn twee ingangen aan de noordzijde, langs de Route Ferguson (nu Wukangweg), die zorgen voor meer licht en lucht in de appartementen. De begane grond is bestemd voor winkels en heeft arcades langs de Avenue Joffre (nu Midden-Huaihaiweg). De appartementen variëren in grootte van één tot vier kamers, waarbij de meeste kamers op het zuiden zijn gericht. Het gebouw telt 63 appartementen en meer dan 30 dienstvertrekken. Het heeft drie liften en meerdere brandtrappen. De twee liften in de centrale hal geven de verdiepingsnummers aan met wijzers.

Het exterieur is ontworpen in de Franse Renaissance-stijl en is horizontaal verdeeld in drie secties: de buitenmuren van de eerste en tweede verdieping in de onderste sectie zijn bekleed met kunststenen, terwijl de derde tot en met de zevende verdieping in het midden zijn opgebouwd uit rode bakstenen. De dakrand is gemaakt van hetzelfde materiaal als de onderste sectie. De verbonden balkons en de borstweringen vormen de dakrand met dubbele parallelle hoeken. De halfronde bogen op de eerste verdieping zijn voorzien van sluitstenen en de balkons, die een decoratieve band vormen, zijn versierd met vaasvormige balustrades. De bovendorpels van de ramen op de derde en zevende verdieping zijn versierd met frontons.

In 1943 werd Route Ferguson omgedoopt tot Wukangweg en het voormalige Normandie Apartments werd in 1953 hernoemd tot Wukang Building. In 1995 werd het Wukangebouw opgenomen in de lijst van Uitstekende Historische Gebouwen in Shanghai. Voor veel mensen in Shanghai is de Wukang Mansion, dat sinds 1949 eigendom is van de stadsregering, meer dan alleen een appartementencomplex – het is een cultureel erfgoed. Sommige huidige bewoners beschouwen zichzelf zelfs als conservatoren, belast met de taak om het gebouw te beschermen voor toekomstige generaties.

09.² Cathay Theatre

De Cathay Theatre, gelegen aan Huaihai Middle Road nr 870, is een belangrijk monument op het gebied van zowel film als architectuurgeschiedenis. Gebouwd in 1931, stond het oorspronkelijk bekend als het “Cathay Grand Theatre” en is het uitgegroeid tot een symbool van de stad. Het werd ontworpen door de Hongaarse architect C.H. Gonda en heeft een gewapende betonnen structuur, met een totale vloerooppervlakte van 2153 vierkante meter.

Het gebouw bevindt zich op de hoek van Huaihai Middle Road (voorheen Avenue Joffre) en Maoming South Road. De buitenkant van het Cathay Theatre heeft verticale decoratieve lijnen en is bekleed met rode Taishan stenen bakstenen met bijna witte mortelvoegen, wat zorgt voor een gevoel van geometrische orde. De hoge, smalle spits boven de ingang, met het opschrift “CATHAY THEATRE”, draagt bij aan de grandeur van het gebouw. De spits en de vlaggenmast bovenop creëren een opvallende verticale as, wat de imposante uitstraling van het gebouw versterkt.

Binnen is het Cathay Theatre weelderig gedecoreerd in art-decostijl. De grote lobby bevat twee elegante Venusbeelden en gebogen trappen die omhoog spiralen. De muren zijn versierd met ingewikkelde klassieke reliëfs, waardoor bezoekers de indruk krijgen zich in een oude Griekse of Romeinse kunstgalerie te bevinden. De auditoriumzaal had oorspronkelijk 1.081 zitplaatsen, en dankzij het ontbreken van steunpilaren bood het overall een onbelemmerd zicht en veel comfort. De grote verlichtingsarmaturen, gecombineerd met het dramatische ontwerp van het podium, dragen bij aan de weelderige sfeer van het theater. Bovendien huisvestten de tweede en derde verdieping ooit biljartzalen voor amusement.

09.³ JinJiang Hotel

Als je vraagt naar Cathay Mansions, zullen ten minste de helft van de inwoners van Shanghai, vooral jongere mensen, niet meteen de weg kunnen wijzen. Maar sinds 1951 is de nieuwe naam, “Jin Jiang Hotel”, een begrip in Shanghai geworden. Cathay Mansions is een traditioneel Gotisch gebouw, geïnvesteerd en gebouwd door Cathay Real Estate Company in 1925. Het is een gewapend betonnen structuur, in de volksmond bekend als “de 13 Verdiepingen”, en is 57 meter hoog, met een vloeroppervlakte van 21 202 vierkante meter. De buitenmuur is bekleed met bruine tegels en de stalen kozijnen zijn netjes gerangschikt. De stenen raamkozijnen en verticale lijnen versterken het effect van “oprijzen vanuit de grond”. Op de elfde verdieping bevindt zich een grote eetzaal, die een oppervlakte van 800 vierkante meter beslaat, in een Engelse hofstijl, verlicht door schitterende, koninklijk-klassieke kroonluchters. Elegante kandelaarvormige wandlampen en reliëfs van krijgers laten een perfecte combinatie zien van kracht en gratie.

De luxe Cathay Mansions hadden een gunstige locatie, met winkels en bioscopen aan beide zijden. Dit markeerde het begin van geïntegreerde bouwontwikkeling en werd zeer goed ontvangen in de markt. Als gevolg daarvan bouwde Messrs Sassoon Sons & Co vijf jaar later het Grosvenor House, een 78 meter hoog gebouw met 18 verdiepingen, in het zuiden, niet ver daarvandaan. De Shanghaise tycoon Sir Victor Sassoon (de eigenaar van het beroemde Cathay Hotel aan de Bund) had de Britse architecten Palmer & Turner de opdracht gegeven om een 18 verdiepingen tellend residentieel hotel te bouwen, geïnspireerd op de wolkenkrabbers in Amerika. Maar de beruchte moerassige grond in Shanghai had nog nooit eerder gebouwen van deze hoogte ondersteund.

In 1929 werden zowel de Cathay Mansions als het 77 meter hoge Cathay Hotel (ook bekend als Sassoon House) voltooid, waarmee ze de hoogste gebouwen in het westen van Shanghai werden.

In 1948 werd Cathay Mansions gekocht door de “legendarische vrouw” Dong Zhujun. In 1950 voegde ze het door haar opgerichte Jin Jiang Sichuan Restaurant en Jin Jiang Theehuis samen tot het Jin Jiang Hotel. In juni het daaropvolgende jaar opende Jin Jiang Hotel zijn deuren in Cathay Mansions, waardoor het gebouw een nieuwe naam en identiteit kreeg. In 1959 bouwde Jin Jiang Hotel een kleine zaal. Met de bouw van het Zuidgebouw enkele jaren later, werd Cathay Mansions geleidelijk het Noordgebouw van het Jin Jiang Hotel, en werd het Middelste Gebouw het Grosvenor House voor VIP-gasten.

Het Jin Jiang Hotel heeft lange tijd een topositie gehad in het ontvangen van staatsbezoeken in Shanghai. Prominente figuren zoals Margaret Thatcher, Ronald Reagan en Fidel Castro hebben er verbleven, maar de namen die het meest geassocieerd worden met het Jin Jiang Hotel zijn de overleden Chinese premier Zhou Enlai en de voormalige Amerikaanse president Richard Nixon. Het was hier, op 27 februari 1972, in de rode bakstenen Jinjiang Grand Hall (gebouwd in 1959), dat de twee landen de historische “Shanghai Communiqué” ondertekenden, de eerste stap in de normalisering van de Sino-Amerikaanse betrekkingen.

09.⁴ Moller's Mansion

Er is een gebouw in Noordse stijl met een bruine, vuurvaste bakstenen muur aan de South Shaanxi Road 30, dat bekend staat om zijn unieke stijl onder de gebouwen in Shanghai. Er bestaat een magisch en mooi verhaal over deze villa: de eigenaar had een geliefde dochter die droomde van een sprookjesland. Na het ontwaken tekende ze een afbeelding van het zogenaamde sprookjesland, dat uiteindelijk de blauwdruk werd voor het ontwerp van de villa.

In 1859 richtte de Britse Jood Nils Moller in Shanghai het bedrijf Moller & Co., Ltd. (Shanghai) op. Hij werd een rijke koopman in de stad. In 1911 ging Nils met pensioen en nam zijn oudste zoon Eric Moller het familiebedrijf over. In 1922 kocht Eric Moller een stuk grond aan de Avenue du Roi Albert (het huidige South Shaanxi Road), ten zuiden van Rue Foch (het huidige Middle Yan'an Road), om een privéhuus te bouwen. Zijn jongere broer Lindsay Moller, een ingenieur en architectuurlijefhebber, nam deel aan het ontwerp van de villa. Over het algemeen behoort de Moller Villa tot de Noordse architectuurstijl. Het huus heeft veel puntaken en dakramen om het binnenlicht te verbeteren.

Misschien omdat de familie Moller hun fortuin in de scheepvaart had gemaakt, en Lindsay Moller een scheepsbouwkundig ingenieur was, zijn er in het interieur veel scheepselementen verwerkt. Veel ramen zijn rond, zoals patrijspoorten. Aan het plafond van de trap zijn veel scheepsonderdelen zoals roeren gebruikt als decoraties. In een kamer op de derde verdieping van de westelijke vleugel bevindt zich een ovale reling van ongeveer 2,5 meter lang en meer dan 1 meter breed. De vloer binnen de reling bestaat uit twee deurbladen die kunnen worden opgeheven. Als de "deur" wordt geopend, kan men vanuit de reling direct de kamers op de begane grond zien. Hoewel velen dit verbazingwekkend vinden, is dit voor ervaren zeelieden makkelijk te begrijpen. Op een schip is de machinekamer vaak onderin het schip geplaatst, en dergelijke relingen zijn te vinden op het dek dat toegang biedt tot de machinekamer. Hier kun je het functioneren van de machinekamer observeren en direct met de operators communiceren.

Na 1949 werd de Moller Villa het hoofdkwartier van de Communistische Jeugdliga van de Shanghai gemeentelijke partijcommissie. In 2002 werd de villa overgenomen door de Shanghai Hengshan Group, en tegenwoordig is het toegankelijk voor het publiek als een hotel. In 2006 werd het gebouw uitgeroepen tot een Belangrijk Historisch en Cultureel Erfgoed op Nationaal Niveau.

09.⁵ Empire Mansions

Empire Mansions, nu bekend als Huaihai Building, is een historisch L-vormig appartementencomplex gelegen op de hoek van Huaihai Middle Road en Changshu Road. Het gebouw werd tussen 1931 en 1934 gebouwd, ontworpen door de eerste generatie Chinese architect Huang Yuanji van het architectenbureau Kyetay Architects & Engineers en gefinancierd door de Zhejiang Industrial Bank. Het gebouw beslaat ongeveer 6430 vierkante meter met een totale vloeroppervlakte van circa 10.000 vierkante meter.

De plattegrond van het gebouw is L-vormig, waarbij de lange gevel langs Huaihai Middle Road loopt en de korte zijde uitkijkt op Changshu Road. Oorspronkelijk rees het middengedeelte van het gebouw zes verdiepingen hoog, met vleugels aan beide zijden van vier verdiepingen. In 1985 werden deze hoogtes verhoogd tot respectievelijk zeven en zes verdiepingen, waarbij de oorspronkelijke esthetische verhoudingen van het gebouw werden behouden. De buitenkant van het gebouw heeft eenvoudige maar elegante verticale lijnen, lichte Taishan bakstenen, en opvallende getrapte torenelementen die de structuur een gevoel van opwaartse beweging geven. Het interieur is weelderig gedecoreerd in Art-Déco-stijl, met kenmerken zoals ingewikkelde mozaïekvloeren, messing accenten en geometrische motieven in de openbare ruimtes. Een van de meest opmerkelijke kenmerken zijn de getrapte torens die boven de daklijn uitsteken. Deze torens, versierd met verticale decoratieve lijnen, creëren een opvallende visuele nadruk op belangrijke punten langs de gevel, wat bijdraagt aan de grandeur van het gebouw en het een gevoel van hoogte en elegantie geeft.

Empire Mansions was in de jaren dertig één van de meest prestigieuze appartementengebouwen in Shanghai. Het gebouw beschikte over voorzieningen zoals een tennisbaan, een garage en luxe winkels op de begane grond, waar populaire zaken zoals Yonglong Renji Import Store en de Empire Beauty Pharmacy gevestigd waren. Tijdens de bloeiperiode van de jaren dertig tot de jaren tachtig was Empire Mansions een symbool van de kosmopolitische levensstijl van Shanghai. Door de jaren heen is het gebouw een belangrijk deel van het architectonisch erfgoed van Shanghai gebleven, en tussen 2020 en 2021 onderging het beschermende restauratiewerkzaamheden om de historische integriteit te behouden terwijl het werd aangepast aan moderne behoeften. In 1994 werd Empire Mansions door de Shanghai-regering aangewezen als beschermd historisch gebouw.

09.⁶ Boissezon & Magy Apartments

Op de hoek van Fuxing West Road (Route Boissezon) en Urumqi Middle Road (Route Magy) staan twee hoekappartementen ontworpen door het gerenommeerde architectenbureau Léonard, Veysseyre & Kruze (LVK), dat tijdens de jaren twintig en dertig één van de meest prominente architecten waren in de Franse Concessie.

Aan de ene kant van de kruising van Fuxing Middle Road en Urumqi Middle Road staan de Boissezon Apartments, gebouwd in 1929 op een onregelmatig, vijfhoekig perceel dat door de terugzetting van de wegen is ontstaan. Het beslaat slechts 138 vierkante meter, met een bruto vloeroppervlakte van 750 vierkante meter. De architecten gebruikten de terugzetting om een onderscheidend hoekgebouw te creëren, met ingesprongen driehoekige balkons op elke verdieping van de tweede tot en met de vierde verdieping, gericht naar de hoek. De gevel is relatief symmetrisch, met deze ingesprongen balkons, een crèmekleurige buitenkant en minimalistische Art-Déco verticale lijnen, waardoor het gebouw een verfijnde en charmante uitstraling krijgt.

De hoofdingang heeft ingesprongen getrapte decoraties aan beide zijden, en de ingang heeft twee symmetrische deuren die door een diamantvormige kolom gescheiden zijn. De begane grond werd oorspronkelijk gebruikt als garage en bijruimtes, terwijl elke verdieping van de tweede tot en met de vijfde een groot vierkamerappartement huisvestte, met één appartement per verdieping bediend door een enkele lift. Paul Veysseyre woonde zelf op de vijfde verdieping, die ook een dakterras had.

De Magy Apartments behoren tot één van de latere ontwerpen van Léonard, Veysseyre & Kruze (LVK) in Shanghai, gebouwd in 1937, en laten een verschuiving naar modernistische stijlen zien. Het ontwerp werd eenvoudiger en gestroomlijnder, met strakke en vloeiende lijnen. Het ontwerp was gebaseerd op de functie van het gebouw en de gebruikte materialen werden moderner. Het is een tien verdiepingen tellende gewapend betonnen structuur, ongeveer 40 meter hoog, met een oppervlakte van ongeveer 220 vierkante meter en een totale bouwoppervlakte van 1939 vierkante meter.

In 1934 begon LVK met het ontwerp van het tien verdiepingen tellende appartementenblok op dezelfde kruising, maar een prominentere en hogere structuur. Magy Apartments is het enige hoogbouwgebouw in de Franse Concessie met een indeling van één appartement

per verdieping. Het dankt zijn naam aan Route Alfred Magy (nu Urumqi Middle Road).

Het gebouw volgt de straathoek, met een waaier-vormige plattegrond door het hoekperceel. Gericht naar het zuiden, harmoniseert het met de met bomen omzoomde straten aan beide zijden, wat een prachtige omgeving creëert. Het gebouw heeft een eenvoudige en heldere uitstraling. De ingang van de Magy Apartments bevindt zich ook op de hoek, maar in tegenstelling tot Boissezon wordt de voorgevel gekenmerkt door open, gebogen balkons, wat de populaire Streamline Moderne architectonische stijl uit die tijd weerspiegelt. De gevel van het gebouw is voornamelijk bekleed met gele bakstenen, met roodbruine terrazzo rond de ingang. De top van de hoekgevel is versierd met twee losstaande kolommen.

Het oorspronkelijke plan voor Magy omvatte negen eenheden, met een garage op de begane grond, twee appartementen op de tweede verdieping en één appartement per verdieping van de derde tot en met de achtste verdieping. Het gebouw is uitgerust met een lift en aparte trappen voor bewoners en bedienend personeel. De slaapkamers zijn voorzien van ingebouwde kasten en ladekasten, die ook dienen als scheidingswanden. De vloeren zijn gelegd met teakhouten parket en de appartementen hebben mahonie houten deuren en stalen ramen. Elke verdieping heeft een gebogen balkon met goed lichtinval, en de badkamers zijn voorzien van gekleurde sanitaire voorzieningen met complete verwarmings- en koelsystemen. De bovenste verdieping bevatte een duplex appartement ontworpen voor LVK's oprichter, Alexandre Léonard. Interessant is dat de duplex een latere ontwerpwijziging was, aangezien de oorspronkelijke schetsen van Leonard dit kenmerk niet bevatten. Léonard verhuisde in 1937 naar het nieuw voltooide gebouw.

De Riverside Passage is een herbestemming van een verlaten kaai voor het lossen van steenkool tot een openbare ruimte. De 90 meter lange en 4 meter hoge betonnen muur is ingezet als ruggengraat van het project en is een overblijfsel uit het industriële verleden van de locatie. Het project omkadert de waterkant als een stille plek voor reflectie of als een actief speelterrein, naargelang het inlevingsvermogen van de gebruiker.

De betonnen muur verankert nieuwe stalen structuren waaronder een hellende brug die de stad met de rivier verbindt, een verhoogde gang die panoramische uitzichten biedt en een paviljoen dat uitnodigt tot rust en bezinning. De ruimtelijke ervaring wordt verder verrijkt door het contrast tussen de intieme ruimtes die worden afgeschermd door de muur en het weidse uitzicht dat wordt geboden door de uitkragende gang. Het ontwerp laat ruimtes expliciet leeg, een techniek die ook wordt toegepast door de traditionele Chinese landschapsschilders. De industriële overblijfselen van de locatie, de wilde vegetatie en de rivier zelf worden esthetische objecten binnen de context van de haven.

Museum of Art Pudong (MAP)

2021

Het Museum of Art Pudong is een prachtige aanvulling op het culturele landschap van Shanghai. Ontworpen door Jean Nouvel, opende het museum zijn deuren in 2021 en is snel uitgegroeid tot een populaire bestemming voor kunstliefhebbers.

Gelegen aan de oostoever van de stad, biedt het museum een ruime en moderne omgeving voor bezoekers om te verkennen. Verspreid over zes verdiepingen met 13 tentoonstellingszalen en een dakterras, heeft het museum een omvangrijke collectie van zowel klassieke als hedendaagse Chinese en internationale kunst.

Ontworpen met het idee een vloeiende overgang tussen de omgeving en de Huangpu rivier te realiseren, koos Jean Nouvel er voor om de gevel in witte graniet te bekleden. De steen vangt het zonlicht op en verandert van kleur. Aan de zijde van de stad heeft het gebouw een duidelijk andere verschijning, de gevel is praktisch gesloten en voorzien van een vuurtoren. Het grote panoramavenster reflecteert de skyline van Shanghai en geeft de bezoeker een uitkijkpunt naar de Bund toe. In de omgevingsaanleg, in dezelfde witte steen, zijn er hoge bomen aangeplant in een golvend landschap, de bomen vormen een natuurlijke cadrage en werken als windscherm.

Eén van de hoogtepunten van het museum is de samenwerking met wereldklasse musea over de hele wereld. Dit stelt bezoekers in staat om een brede waaier aan tentoonstellingen te ervaren, van historische meesterwerken tot baanbrekende hedendaagse kunst. De inaugurele tentoonstellingen van het museum omvatten werken van beroemde kunstenaars als Cai Guo Qiang, wiens buskruit schilderijen en kinetische lichtinstallaties al de wereld is rond gegaan.

Het museum staat op de plek van een voormalige kolenbunker, dat deel uitmaakte van de industriële waterkant van Shanghai. De start van het project is terug te voeren naar de vraag tot een herdefiniëring van dit soort ouder industriële gebouwen in de stad. De beslissing om de Laobaidu kolenbunker om te bouwen tot een moderne kunstgalerie resulteerde uit de groeiende waardering voor industrieel erfgoed en de wens om nieuwe openbare culturele ruimten te creëren.

Een robuuste betonnen structuur en praktische grote ruimtes, zijn een kenmerk van de oorspronkelijke functie van het gebouw. Het bestaande betonnen raamwerk, inclusief de massieve muren en funderingen van de bunker, werd behouden en geïntegreerd in het nieuwe ontwerp.

De introductie van een uitkragende spantenstructuur boven op het gebouw is een strategische keuze; ze worden ondersteund door bestaande kolommen. Deze spanten, elk tot 30 meter lang, vormen een raamwerk waaraan nieuwe vloerplaten worden opgehangen. Door deze vloeren op te hangen, minimaliseert het ontwerp het contact met de wanden van de bunker en is er geen nieuwe fundering nodig. En hoewel op structureel vlak enkele ophangkabels met een diameter van minder dan 5 cm voldoende waren, maakte het bouwteam zich zorgen dat het delicate constructieprincipe er te fragiel zou uitzien. Er werd een alternatief gepresenteerd met een netwerk van gekruiste hangkabels rond het gebouw, hetgeen uiteindelijk werd uitgevoerd. Het nieuwe gebouw bestaat voornamelijk uit industriële materialen zoals staal en glas. Deze materialen werden gekozen vanwege hun visuele lichtheid en structurele capaciteiten, die contrasteren met en de nadruk leggen op de stevigheid en massa van de bestaande betonnen structuur.

De wisselwerking tussen de oorspronkelijke structuren en de nieuwe toevoegingen wordt verder geïllustreerd in het ontwerp van de openbare ruimtes en wandelpaden. De publieke wandelpaden op hoog niveau, die zich uitstrekken langs de nieuw aangelegde rivieroever en het gebouw op meerdere niveaus binnendringen, zijn minimalistisch uitgevoerd. Deze loopbruggen bieden een panoramisch uitzicht op het omringende landschap en de Huangpu rivier, verbinden de binnen- en buitenruimtes naadloos en integreren de galerie met het stedelijk weefsel van de stad.

Het Power Station of Art (PSA) is een belangrijke mijlpaal als eerste staatsmuseum in China dat uitsluitend gewijd is aan hedendaagse kunst. Deze stedelijk instelling, gefinancierd door het Shanghai City Culture and Tourism Bureau, speelt niet alleen een centrale rol in het tentoonstellen van hedendaagse kunst, maar ook in het stimuleren van culturele dialoog en innovatie.

Dit initiatief komt voort uit de nalatenschap van de Expo van Shanghai in 2010 en is geworteld in het Paviljoen van de Toekomst, dat werd gehuisvest in een oude elektriciteitscentrale uit 1985. Gedurende een periode van zes jaar werd een renovatie- en uitbreiding initiatief gelanceerd om het industriële erfgoed van het gebouw te behouden. Het architecturale ontwerp van het museum, dat doet denken aan het Tate Modern in Londen, dankzij de torenhoge schoorsteen van 165 meter. De toren eveneens dienst als onafhankelijke tentoonstellingsruimte en vormt een opvallend accent aan de beroemde skyline van de stad. Het belang van het museum reikt verder dan haar primaire functie; het is een tastbaar bewijs van het streven van Shanghai als waardige culturele hoofdstad die zich kan meten met Londen, Parijs en New York. De investering van 64 miljoen dollar van de regering van Shanghai voor de verbouwing van de energiecentrale onderstreept de toewijding van de stad aan het promoten van hedendaagse kunst en het bieden van een platform voor kunstenaars. De verschillende tentoonstellingsruimtes bieden een scala aan artistieke ervaringen, van hedendaagse installaties tot meeslepende displays die het levendige culturele landschap van de stad weerspiegelen.

Ondanks grote investeringen en de imposante centrale tentoonstellingsruimte slaagt het museum er helaas niet in om het verwachte bezoekersaantal te bereiken. Dit komt vermoedelijk door een gebrek aan werkingsbudget na de bouw, maar ook door een gebrek aan ervaren curatoren en artistiek personeel. Dit fenomeen is niet alleen hier zichtbaar, maar in vele kunstmusea in Shanghai en China, waar initiële investeringen in culturele instellingen niet altijd worden opgevolgd door budgetten voor tentoonstellingen en evenementen.

14

JEAN NOUVEL

Star Museum

2022

Een relatief recente toevoeging aan de “West-Bund Culture Corridor” is het Star Museum van Jean Nouvel. Het museum werd gerealiseerd onder de vleugels van Mr. He Juxing, een zakenman en kunstliefhebber met één van de grootste collecties Chinese moderne en hedendaagse kunst.

Op de site stond het Nanpu Railway Station, dat gesloten werd in 2009, in aanloop van de wereldtentoonstelling in 2010. Het station vormde een overslagplek tussen het water en het land. Jean Nouvel heeft zich voor het ontwerp duidelijk laten inspireren op de voorgeschiedenis van de site, gebruikmakend van een industriële vormgeving.

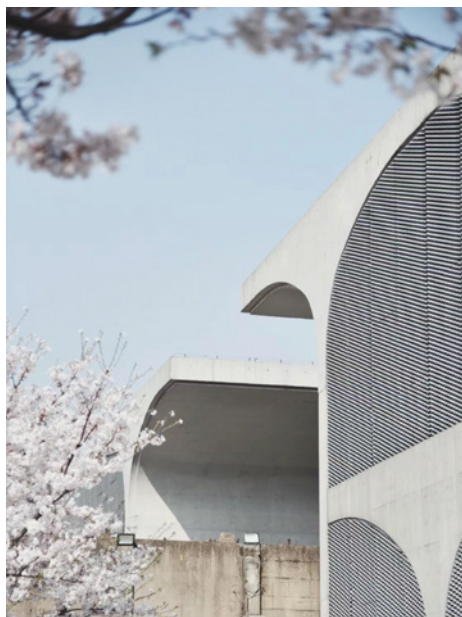
De eenvoudige lange loods met uitkragend zadeldak aan beide zijden is volledig opgetrokken in staal, openingen zijn beperkt tot grote uitsneden tussen structurele elementen. De gevelbekleding en dakbekleding van metalen profielplaten en vliesgevelprofielen duiden op een zeer andere aanpak dan het MAP aan de overzijde van de rivier. De manier dat het gebouw het zonlicht reflecteert lijkt een kabbelend wateroppervlak te emuleren. De uitkijkplatformen die 120 meter lang zijn en nogal ongelukkig op het dak werden ingeplant, geven bezoekers een panoramisch perspectief over de rivier en haar oevers.

Het Long Museum West Bund, gelegen aan de westelijke oever van de Huangpu rivier in Shanghai, werd in 2014 gebouwd door Atelier Deshaus en beslaat een totale oppervlakte van 33.000 vierkante meters. Het is een privaat kunstmuseum opgericht door het Chinese powerkoppel Liu Yiqian en Wang Wei om hun kunstcollectie tentoon te stellen.

De site was voordien een overslagstation voor steenkool en integreert een impressionante losbrug, daterend uit de jaren 1950 met een bestaande ondergrondse parkeergarage van twee verdiepingen.

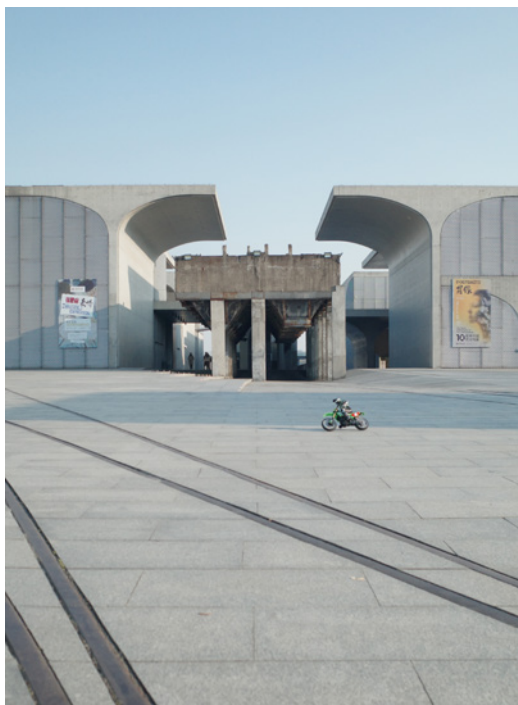
Het ontwerp van het museum wordt gekenmerkt door de paraplu-gewelven die de uitkragende structuur vormen. De boogvormige structuur komt voort uit de wens om grote, kolomvrije binnenruimtes te creëren die plaats bieden aan diverse kunstinstallaties en tentoonstellingen. Het architecturale ethos van het museum is diep geworteld in de dialoog tussen het verleden en het heden, waarbij het utilitaire beton niet alleen de industriële erfenis van de locatie weerspiegelt, maar ook dient als een hedendaags canvas voor artistieke expressie. Het geeft de ruimtes van het museum een ruwe, primordiale charme dat zowel binnen als buitenruimtes typeert.

Het bouwproces is af te lezen van de gladde betonnen oppervlaktes; het rechtlijnige raster van de bekisting en de geplugde verankeringsgaten zijn zichtbaar gelaten. De dragende structuur is niet alleen esthetisch aantrekkelijk, maar herbergt ook alle technieken, zodat de functionaliteit van het museum naadloos aansluit op de vorm. De betonnen schelpen worden gescheiden door smalle dakramen, waardoor natuurlijk licht in de binnenruimtes kan toetreden.

De dragende muren zijn uitgelijnd met de oorspronkelijke kelder, deze keuze werd gemaakt om de ondergrondse verdieping van de voormalige parkeergarage eveneens in te richten als tentoonstellingsruimte. De verticale verbinding gebeurt door middel van sculpturale wenteltrappen.

De architecten namen afstand van het idee van de “white cube” en wilden een museum creëren dat in contact staat met het publiek en het omringende stedelijke weefsel. Naast de grote tentoonstellingszalen heeft het museum ook verschillende nevenruimten, waaronder een publieke binnenplaats, een café en kleinere galleries die een intieme kijkervaring bieden. De poreuze ruimtelijke indeling van het museum waarin buiten- en binnen overvloeien, genereren interactie met een breder publiek en laagdrempelige toegang tot kunst.

Met het doel om de Franse cultuur internationaal uit te dragen, is het Centre Pompidou sinds enkele jaren op strategische plekken satellieten aan het bouwen, onder andere Centre Pompidou Malaga en KANAL-Centre Pompidou zijn hier het voorbeeld van. Het West Bund Museum Project is sinds 2019 hun voet-aan-grond in China. Het ontwerp van het gebouw werd aan David Chipperfield toegekend in 2013.

De drie grote galerij volumes waaieren uit rond een dubbelhoge centrale lobby die toegang geeft tot een publieke verhoogde esplanade met panoramische uitzichten over de rivier. De galerijvolumes worden verlicht met zenithaal licht, maar kregen eveneens een gevelbekleding in gerecycled translucent glazen panelen. Het licht dat 's avonds vanuit de tentoonstellingsruimtes het omliggende park verlicht, geeft het eerder plompe gebouw een speciale uitstraling.

De expressieve hoofdingang bevindt zich aan de zijde van de rivier, waar het een duidelijke plaats op eist tussen de andere ontwikkelingen aan de West Bund. De inkompartij aan de straat heeft een minder prominente aanwezigheid, maar geeft toch blijk van aanwezigheid dankzij de uitkraging van het panoramische platform.

NINGBO

宁波

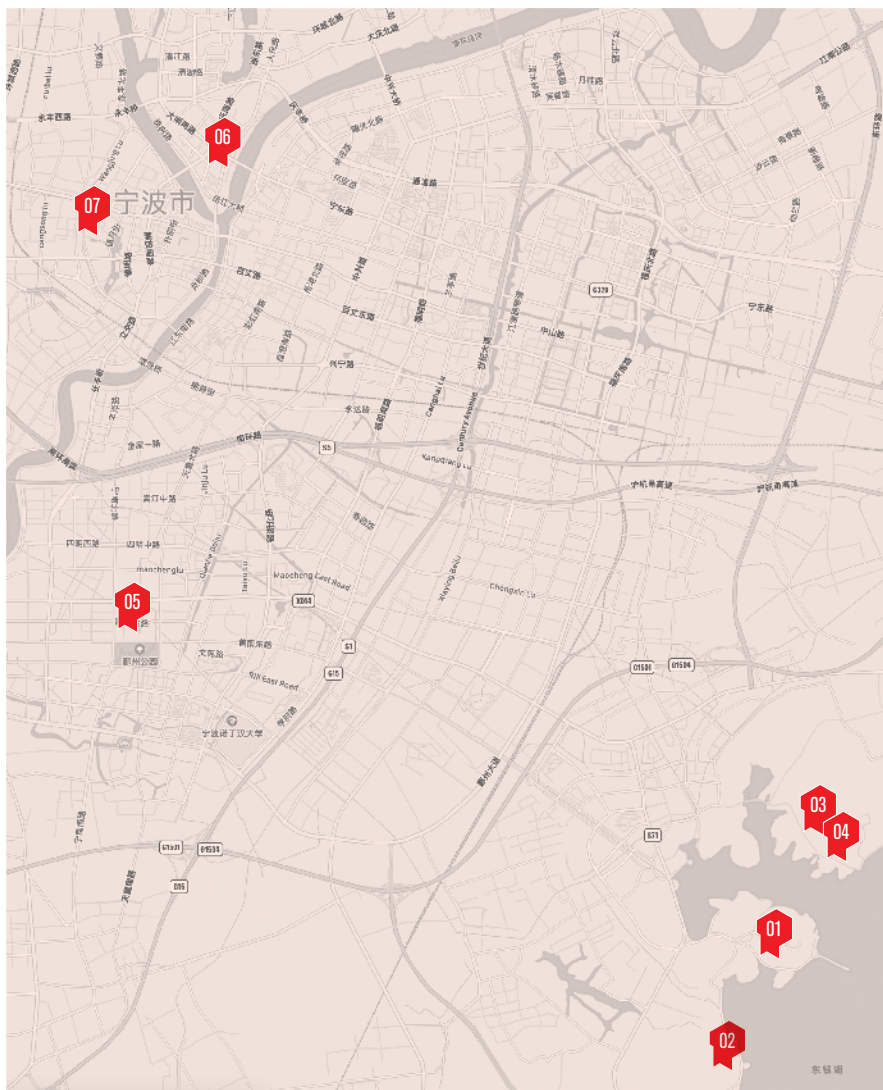
Ningbo

Ningbo is de tweede grootste stad in de provincie Zhejiang na Hangzhou en ligt ten zuiden van Shanghai en de Yangtze-rivier. Met bijna 10 miljoen inwoners herbergt de stad ook één van de grootste en drukste havens ter wereld, dankzij haar strategische locatie aan de Oost-Chinese Zee.

Tijdens de Tang- en Song-dynastieën ontpopte Ningbo zich als een belangrijke internationale handelshaven, vooral bekend om zijn rol in de Maritieme Zijderoute. De stad speelde een cruciale rol bij de export van zijde, porselein en thee. De welvaart in deze periodes trok handelaars aan uit heel Azië en zelfs uit het Midden-Oosten en Afrika.

Door zijn kustligging heeft Ningbo een unieke maritieme cultuur ontwikkeld, gekenmerkt door typische lokale opera's, de oorsprong van vele volksverhalen en historische architectuur. Net als Shanghai was Ningbo één van de vijf havens die na de Opiumoorlogen voor internationale handel geopend werden. Het Bund-gebied van Ningbo, ontwikkeld in de laat 19e en vroeg 20e eeuw, toont een mix van Westerse en Chinese architectuurstijlen, vergelijkbaar met die in Shanghai.

0 1 2 3 km

NINGBO

- 01 International Conference Centre Ningbo
- 02 Museum for Calligraphy and Painting
- 03 Huamao Museum for Art Education
- 04 Vier studie-woningen
- 05 Ningbo History Museum
- 06 Museum of Art
- 07 Tianyige bibliotheek

International Conference Centre Ningbo

2022

Het Ningbo International Conference Centre ligt te midden van een schilderachtig landschap van rijstvelden aan het Dongqian-meer. Het ontwerp is een eerbetoon aan de geschiedenis van Ningbo. De esthetiek van de waterstad in de Jiangnan-regio wordt weerspiegeld in de vorm van het gebouw en de omliggende commerciële straten. Het Dongqian-meer doet dienst als buffer voor overstromingen, om de impact op de topografie te minimaliseren is het conferentiecentrum daarom geconcipieerd als brugstructuur die het landschap overspant.

De structuur herbergt verschillende functies, waaronder een groot auditorium, banketzalen en een vijfsterrenhotel. Drie openingen waardoor het water stroomt fungeren als natuurlijke landschappelijke knooppunten, waardoor het gebouw verder in de omgeving wordt geïntegreerd.

Duurzaamheid en milieubehoud zijn kernprincipes van het ontwerp. Daarnaast bevorderen groene daken en waterdoorlatende bestratingsmaterialen de absorptie van regenwater. Het project maakt gebruik van hernieuwbare energiebronnen zoals geothermie en zonne-energie.

02

AMATEUR ARCHITECTURE STUDIO

Museum for Calligraphy and Painting

Huamao Museum for Art Education

2020

Het Huamao Museum of Art Education (MOAE) is een samenwerking tussen de beroemde Portugese architect Álvaro Siza en zijn mentee Carlos Castanheira. Beide architecten werkten eveneens samen aan het Chia Ching Mausoleum in Taiwan en het Museum of Design op de campus van de China Academy of Art in Hangzhou.

De integratie van het museum met het natuurlijke landschap blijkt duidelijk uit de locatie langs de noordelijke oever van het Dongqian-meer.

De gevel wordt gekenmerkt door glooiende, raamloze wanden bekleed met zwarte profielplaten. Deze materiaalkeuze creëert een opvallend visueel contrast met de lichte en ruime interieurs van het museum. De minimalistische benadering van het exterieur geeft het gebouw een dubbelzinnig zwevend karakter, wat bijdraagt aan zijn allure als culturele instelling.

Het gebouw staat op een betonnen sokkel, waardoor er een duidelijke scheiding ontstaat tussen de vorm en haar omgeving. De architecten plaatsen op strategische plaatsen beglazing langs de basis van het gebouw om een glimp op te vangen van de activiteit binnenin en om bezoekers naar de discrete ingang te leiden. Vanuit de inkomhal wandelt men naar een torenhoge vide, die wordt omgeven door een doolhof van hellingbanen en alle verdiepingen met elkaar verbindt.

Carlos Castanheira benadrukt het concept van pressure and release dat bezoekers ervaren als ze door het museum navigeren. Het doelbewuste ontwerp van circulatie en onderling verbonden ruimten binnen het compacte gebouw creëren een expansieve en meeslepende ervaring voor bezoekers, waardoor het kleine museum immens aanvoelt. Een afgelegen dakterras biedt bezoekers een rustige ruimte om te genieten van het uitzicht op het meer en voegt een extra dimensie toe aan de museumbeleving.

Natuurlijk licht speelt een cruciale rol bij het ontwerp, het wordt gefilterd door geometrische openingen in de muren en een grote oculus op het dak. Dit strategische gebruik van licht verbetert de tentoonstellingsruimtes en creëert een dynamisch spel tussen licht en schaduw dat de tentoongestelde kunstwerken aanvult.

De vier woningen belichamen een experimentele verkenning van de architectonische ruimte, waarbij de grenzen tussen classicisme en modernisme vervagen. Deze woningen, die voortkomen uit de ontwerpen van architect Yung Ho Chang van atelier FCJZ uit het begin van de jaren '90, waren aanvankelijk conceptueel zonder een specifieke opdrachtgever of locatie in gedachten. Ze waren bedoeld als onderzoek naar de architectonische kern van ruimte en resulteren in bouwbare en intellectueel boeiende voorstellen. Elke studie-woning is ontworpen rond een kenmerkend architecturaal element dat de ruimtelijke organisatie ervan bepaalt, wat leidde tot hun respectievelijke namen.

HUIS MET LOGGIA'S VAN AANGEZICHT TOT AANGEZICHT

Dit huis integreert symmetrie en dualiteit op innovatieve wijze in het centrale ontwerp: twee loggia's tegenover elkaar aan de overkant van een waterpartij. De handeling van het oversteken van het water tussen woon- en werkruimten introduceert een rituele dimensie in de dagelijkse activiteiten en benadrukt de ruimtelijke transitie als een belangrijk aspect van de woonervaring.

HUIS MET KRUISVORMIG GLAS

Het gebruik van een kruisvormige structuur in dit huis is een gedurfd architectonisch statement dat de ruimte organiseert in vier kwadranten en het bovenste volume verdeeld in verschillende zones voor wonen, koken/eetkamer, slapen en baden, terwijl het een visuele en ruimtelijke verbinding behoudt door zijn transparantie. De holle kruisvormige dubbele vliesgevel verbindt visueel de twee verdiepingen en versterkt het gevoel van openheid en integratie tussen de verschillende niveaus van het huis.

HUIS MET BELOOPBARE BALK

De beloopbare balk, die als middelpunt van dit huis dient, is een voorbeeld van een inventieve benadering van het organiseren van ruimte rond een enkel structureel element. De architectuur faciliteert interactie met het kunstwerk vanuit verschillende perspectieven – boven, onder en aan de overkant – en integreert zo de structurele en functionele aspecten van de balk in de geleefde ervaring van de ruimte.

HUIS MET OMGESLAGEN DAK

Door een enkele ruimte op te delen met een omgekeerd hellend dak, verkent dit huis de dichotomie tussen werk- en woonruimtes binnen een samenhangend architectonisch kader. Het ontwerp reflecteert over de relatie tussen verschillende functionele zones, waarbij het dak wordt gebruikt als een fysieke en visuele scheiding die toch een bewustzijn van de hele ruimte mogelijk maakt.

In alle vier de huizen benadrukt het gebruik van gewapend zichtbeton een ruwe en tactiele materialiteit die resonanceert met de experimentele aard van de ontwerpen. De gestructureerde betonnen oppervlakken, gevormd door houten bekistingen, geven de constructies een gevoel van duurzaamheid en stevigheid, waardoor de innovatieve ruimtelijke configuraties een tastbare realiteit krijgen

Het Ningbo History Museum is een baanbrekend architectuurproject van Amateur Architecture Studio. De architecten werd voor dit project geselecteerd via een internationale ontwerpwedstrijd in 2003. Dit museum van 30.000 m² ligt in het hart van Ningbo.

Het gebied rond het museum heeft een ingrijpende stedelijke ontwikkeling doorgemaakt. Het terrein was oorspronkelijk vruchtbare landbouwgrond. Er werden verschillende oude dorpen afgebroken om plaats te maken voor stedelijke infrastructuur, waaronder overheidsgebouwen, een groot plein en een cultureel centrum naast de locatie van het museum. Deze transformatie van een landelijke naar een stedelijke omgeving vormde de conceptuele basis voor Wang Shu's architecturale benadering.

De aanpak van Amateur Architecture Studio is diep geworteld in het verlangen om een brug te slaan tussen hedendaagse architectuur en traditionele Chinese materialen. Wang Shu hanteerde een 'vrij ontwerp'-filosofie voor het Ningbo History Museum, waardoor een flexibel en intuïtief antwoord mogelijk werd op de complexe, culturele context. De architecten zagen het gebouw als een moderne berg, een kunstmatige topografie die het stedelijk weefsel verbindt met zijn verloren natuurlijk erfgoed. Het herinnert aan historische Chinese landschapsschilderijen van bergen, die de dakranden van gebouwen beperkt tot een maximale hoogte van 24 meter, waardoor het gebouw horizontaal uitsteekt.

De buitenkant van het museum valt op door het uiterlijk van een burcht dat uitnodigt uit tot verkenning via het 'archeologische pad'. Het gebouw ligt gedeeltelijk ondergedompeld in een kunstmatig aangelegd meer, met toegang via een 30 meter brede rechthoekige opening aan de oostkant. Het centrum van het complex wordt daarentegen ingenomen door een serene rechthoekige binnenplaats bedekt met glazen profielen in groenachtige tinten, waarvan de reflecterende en fijne gevel contrasteert met de onneembare muren aan de buitenkant.

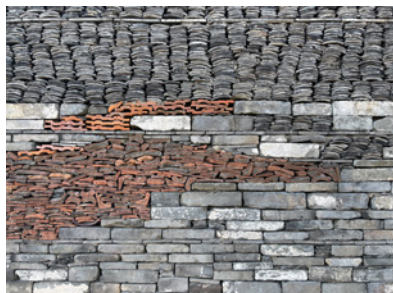
Het interieur bestaat uit drie 'valleien', vier 'grotten' en vier patio's. Deze elementen zijn ontworpen om natuurlijke formaties na te bootsen, waardoor diverse ruimtelijke ervaringen ontstaan die bezoekers aanmoedigen om het gebouw als landschap te appreciëren.

Het meest opvallende kenmerk van het gebouw is ongetwijfeld de gevel. Door twintig verschillende soorten grijze en rode bakstenen en dakpannen te integreren die afkomstig zijn uit de nabijgelegen gesloopte dorpen, presenteert de gevel een 'archeologische laag' die niet

alleen historische diepte toevoegt, maar ook uitgaat van een circulair materiaalgebruik. De gevelopbouw maakt gebruik van de regionale 'wapan'-bouwtraditie, een traditionele Chinese bouwmethode waarbij verschillende materialen worden samengevoegd tot een stabiele, patchworkmuur. Deze techniek wordt traditioneel gebruikt om snel te herbouwen na tyfoons en weerspiegelt de betrokkenheid om lokale culturele en historische verhalen in het architectonische weefsel te verankeren. De imperfectie en het willekeurige karakter van de gevels, waarvoor verschillende mock-ups moesten worden gemaakt door lokale ambachtslieden, is te wijten aan het feit dat de arbeiders geen middelen hadden om de porties van de verschillende materialen te controleren. Van de enorme hoeveelheden bakstenen en dakpannen die werden gebruikt, gaan sommige honderden jaren terug, waarvan de oudste werd gevonden uit de Tang-dynastie, 1500 jaar geleden. De betonnen textuur van de gevel, verrijkt met de afdruk van bamboe, roept zowel de materialiteit van beton brut als het culturele geheugen van de bamboebossen op. Via de gevel vertelt het museum het verhaal van het verleden van Ningbo, waardoor het een levend archief wordt van het architectonische en culturele erfgoed van de regio.

Rechthoekige nissen die schijnbaar willekeurig over de muren zijn verspreid, verwijzen naar de kleine grotten in de Chinese bergen waar boeddhistische monniken hebben gewoond. De opzettelijk willekeurige plaatsing van de rechthoekige ramen, die geen enkele informatie geven over de binnenruimtes en de inhoud van het gebouw, draagt verder bij aan het grillige onregelmatige effect van het object als geheel.

Het historische museum van Ningbo begrijpen als een landschap is de sleutel tot de betekenis van het project. De beweging door het gebouw is niet snel, maar langzaam en bedachtzaam, alsof we zijn getransporteerd naar een voorbije, pre-technologische tijd. Door zijn unieke ontwerp en bouwmethode dient het museum als een kritische reflectie op de uitdagingen en mogelijkheden van het creëren van authentieke en duurzame architectuur in het snel veranderende stedelijke landschap van China.

Het project bevindt zich op de voormalige “Bund” in Ningbo. De locatie was een haven om per schip te vertrekken naar Shanghai of naar het heilige eiland Putuoshan vlak voor de kust van Ningbo. Het hele gebied werd herontwikkeld nadat de havenfaciliteiten werden verplaatst naar een nieuwe locatie.

Het was de bedoeling van de ontwerpers om het oorspronkelijke havengebouw uit de jaren 1980 te behouden, maar naarmate de werf vorderde, werd het duidelijk dat het gebouw, na meerdere bouwfasen te hebben doorlopen, in zo'n slechte staat verkeerde dat het niet zou voldoen aan de nieuwste bouwvoorschriften. Daarom besloten de architecten om de hele structuur te slopen, met uitzondering van de havenkraan.

Het uiteindelijke bouwplan bevat meerdere aanwijzingen naar de bestaande structuur. Ten eerste werd de relatie tussen de haven en het schip gerepliceerd door een hoog platform en de bouwvorm te maken. Twee aanlegsteigers liggen ruwweg op de plaats van de voormalige landingsbruggen. Ten tweede werd de relatie tussen de lokale

traditionele binnenplaats en het gebouw gerepliceerd. Vanaf de stad is het museum enkel toegankelijk via een hoger gelegen platform. Het is een bewuste keuze van de architecten om geen toegangsplein of brede trappen te voorzien, wat het meest controversiële deel van het ontwerp is geworden na de voltooiing.

Het gebouw is opgedeeld in een lager en hoger gedeelte met een loodrechte as, wat tegemoet komt aan de bewuste en economisch functionele structuur, maar ook herinnert aan traditionele aaneenschakeling van ruimtes.

Het onderste deel heeft een praktische invulling, waaronder een garage voor 150 auto's onder het platform. Dit is voor de continue behoefte aan parkeer ruimte in de stad. Daarnaast is er ook een tijdelijke tentoonstellingshal in het onderste deel dat gebruikt wordt voor commerciële activiteiten. Op deze manier financiert het museum haar werkingskosten. Het bovenste deel is uitsluitend voor kunsttentoonstellingen.

De grijze baksteen in de fundering verwijst naar het belangrijkste bouw materiaal van het voormalige gebouw; het staal en hout in het bovenste gedeelte verwijst naar het materiaal van de haven en de schepen. Er is ook een groep moderne "grotten" op de bakstenen plint langsheen de rivier met figuren van Boeddha als verwijzing de pelgrimstocht naar het heilige eiland Putuoshan.

De Tianyige bibliotheek, ingericht door staatsman Fan Qin in Ningbo tussen 1561 en 1566 tijdens de Ming-dynastie, is de oudste private bibliotheek in Azië en één van de oudste ter wereld. Fan Qin was naast ambtenaar ook een ware bibliofiel en vanuit zijn toewijding voor het verzamelen en bewaren van geschriften richtte hij de bibliotheek op.

De bibliotheek is strategisch gelegen in de buurt van Moon Lake en beschikt daarnaast over een eigen vijver, bekend als Tian Yi Pond, die niet alleen bijdraagt aan de esthetische schoonheid van de locatie, maar ook een praktisch doel dient voor brandbestrijding. Daarnaast zijn alle gebouwen ontworpen met verhoogde muren, hoger dan het dak van de bibliotheek, die fungeerden als barrière tegen de verspreiding van vlammen vanuit aangrenzende gebouwen.

Het hoofdgebouw van Tianyige is een klassiek voorbeeld van de architectuur uit de Ming-dynastie, gekenmerkt door de combinatie van baksteen en hout. De bakstenen muren helpen bij het bewaren van de stabiele binnentemperatuur en vochtigheid – belangrijke factoren bij het bewaren van oude teksten. Boekenplanken en kasten werden gemaakt van aromatische houtsoorten zoals kamfer, die niet alleen werden gebruikt vanwege hun duurzaamheid maar ook vanwege hun natuurlijke insectenwerende eigenschappen, om de boeken tegen beschadiging te beschermen.

De tuinen en rotstuinen rond de bibliotheek zijn niet alleen esthetisch mooi, maar creëren ook een rustige omgeving die bevorderlijk is voor studie en reflectie. Deze tuinen volgen de principes van het Chinese landschapsonwerp, met kunstmatige heuvels, vijvers en planten op een manier die natuurlijke landschappen nabootst en de taoïstische filosofie van leven in harmonie met de natuur belichaamt.

Door de eeuwen heen is het, ondanks oorlogen en diefstallen, gelukt om een aanzienlijk deel van de collectie, die aanvankelijk meer dan 70.000 geschriften telde, te behouden. Vandaag de dag bevat de bibliotheek, die nu deel uitmaakt van het Tianyige Museum, meer dan 300.000 geschriften, waaronder zeldzame manuscripten uit de Ming-dynastie, waardoor het een vitale bron is voor onderzoekers en een bewijs van de blijvende waarde van cultureel behoud. Dit unieke complex heeft eeuwenlang gediend als toevluchtsoord voor geleerden, en wordt herkend als nationaal erfgoed van China.

HANGZHOU

杭州

Hangzhou

Een van China's meest geciteerde acht-karakters-verzen “上有天堂, 下有苏杭” betekent: “Boven is er de hemel, op aarde is er Suzhou en Hangzhou.” Hangzhou wordt al lang gevierd als één van de meest leefbare en impressionante steden van China. Hangzhou wordt omgeven door een schilderachtig landschap, en tegelijk is het rijk aan geschiedenis en cultuur.

Zoals de meeste Chinese steden is de geschiedenis van Hangzhou veel ouder dan de Song-dynastie, toen Hangzhou de hoofdstad was. Archeologische sporen van de jade-producerende Liangzhu-cultuur gaan terug tot 3.000-4.000 jaar voor Christus. Voor de Song-dynastie was Hangzhou de hoofdstad van Wu-Yue koninkrijk, één van de Tien Koninkrijken. Hangzhou groeide geleidelijk uit tot een belangrijk politiek en economisch centrum. Op het einde van de 6e eeuw na Christus kreeg de stad haar omwalling, en in de 7e eeuw werd onder de Sui-dynastie het immense kanaal tussen Beijing en Hangzhou (ca. 1800 km) gegraven. Deze infrastructuur legde de basis voor haar ontwikkeling tot een metropool.

Cultureel kwam Hangzhou tot volle bloei tijdens de Zuidelijke Song-dynastie (1127). Een bloei van cultuur en kunsten kenmerkte deze periode. De stad trok geleerden, dichters en kunstenaars aan die bijdroegen aan haar status als centrum van de Chinese beschaving. Hangzhou groeide uit tot een van de grootste steden ter wereld, met meer dan een miljoen inwoners. De beroemde schoonheid van de stad, in het bijzonder

het beroemde Westmeer, heeft eeuwenlang talloze dichters en schilders geïnspireerd en had een sterke beïnvloeding op de Chinese kunst en literatuur.

De literaire betekenis van Hangzhou wordt onderstreept door de associatie met enkele van China's meest gewaardeerde dichters, met name Su Shi (Su Dongpo) en Bai Juyi, respectievelijk uit de Song- en Tang-dynastie. Deze culturele betekenis van Hangzhou heeft zich voortgezet tot in de moderne tijd. Sinds 1928 is de stad de thuisbasis van de China Academy of Art, één van de toonaangevende kunstscholen in China, invloedrijk in de ontwikkeling van moderne en hedendaagse Chinese kunst. In recente jaren is Hangzhou ook een centrum geworden voor digitale cultuur en innovatie, met thuisbasis voor Alibaba, een van 's werelds grootste e-commercebedrijven.

HANGZHOU

- 01 National Archives
- 02 China Academy of Art, Liangzhu Campus
- 03 Lin'an Museum
- 04.1 China Academy of Art, Xiangshan Campus
- 04.2 Folk Art Museum
- 04.3 China Museum of Design,
Bauhaus Collection
- 05. Wencun

De Hangzhou National Archives of Publication and Culture is één van de vier enorme nationale musea voor het behoud en de verspreiding van de Chinese geschiedenis. Elk van de locaties (Beijing, Xi An, Guangzhou en Hangzhou) kreeg een eigen Chinese sterarchitect.

Het Hangzhou museum werd in 2019 toevertrouwd aan Amateur Architecture Studio en het museum opende in 2023. Het herbergt meer dan 100.000 m² tentoonstellingszalen, bibliotheken, archieven en museale ruimtes, gericht op het verzamelen en tentoonstellen van belichamingen van China's "culturele erfgoed".

Amateur Architecture Studio baseerde zich voor het ontwerp op de esthetiek en filosofische onderbouwing van de Song-dynastie, de periode die wordt beschouwd als een hoogtepunt van de Chinese kunst, cultuur en intellect. De architecten trachten de essentie van de tuin- en architectuurprincipes van de Song-dynastie vast te leggen en te vertalen naar een hedendaagse Chinese architectuur. Dit is zichtbaar doorheen het gebouw, in het gebruik van waterpartijen, strategisch geplaatste beplanting en het creëren van intieme ruimtes die uitnodigen tot contemplatie.

Het complex is noord-zuid georiënteerd, tegen de rug van verschillende kleine heuvels, volgens het Chinese concept "zuidelijke tuin, noordelijke hal". Het grootste gebouw van het project heeft een hyperbolisch dak en dient als de kern van de tuin. Opvallend: de zuidelijke hoofdingang ligt niet op de centrale as. Dit is in lijn met de Klassieke Chinese tuin, waarbij een toegang nooit direct doorzicht geeft op de tuin zelf.

Het ontwerp van het entreeportaal, met het gebruik van materialen als hout en steen, zet de toon voor het samengaan van traditionele en hedendaagse elementen in het hele museum. Van hieruit vertrekt een wandeling die bestaat uit het doorlopen van een reeks drempels die spelen met licht, schaduw en texturen, om bezoekers voor te bereiden op de ervaring die hen te wachten staat.

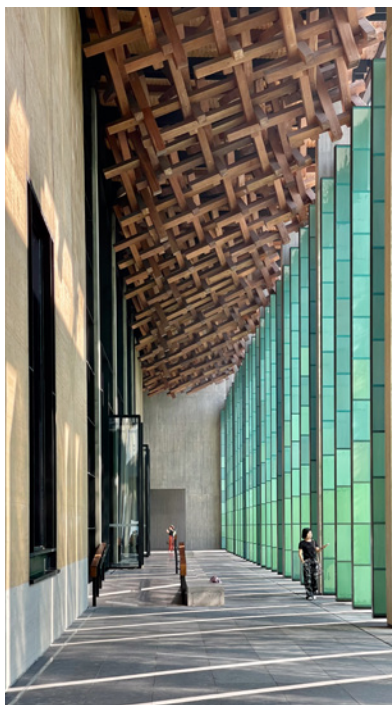
De verhoogde promenade in de tuin biedt prachtige uitzichten over het hoofdgebouw en het waterpaviljoen. De vorm van de wandelingen is volledig gebaseerd op de hoogte- en dieptepunten van het terrein. In deze gangen zijn twee texturen van beton gebruikt, houtnerf en bamboe.

De toegepaste materialen zijn uitzonderlijk verfijnd, zoals de groene keramische tegels die overal in het complex te vinden zijn en de tactiele wanden van aangestampte aarde. De groen geglaazuurde

keramische tegels zijn gekend als Longquan celadon, een soort keramiek uit de regio dat zijn hoogtepunt bereikte tijdens de Song Dynastie. De groene jade-kleur wordt geassocieerd met overvloed en welvaart, maar verwijst eveneens naar de glasfabriek die voorheen op het terrein stond.

Speciale koperen bevestigingsmiddelen werden ontworpen voor de 70.000 stukken keramiek, die in de toekomst allemaal zonder schade kunnen worden verwijderd. Gezien de nabijheid van de belangrijke archeologische site van Liangzhu, die bijna 5000 jaar oud is, was het gebruik van aangestampte aarde vanzelfsprekend voor de architecten. Met hoogten van 15 meter zijn het waarschijnlijk de hoogste nieuwgebouwde muren van aangestampte aarde ter wereld.

Voor de dakstructuur werden indertijd systemen uitgevonden zoals het dougong consoleset-systeem om grotere overspanningen mogelijk te maken. De architecten zetten deze ambitie verder door, maar niet te kiezen voor de traditionele houtbouw methode, maar voor een staal-houten structuur, die een overspanning van 24 meter bereikt. Deze kolomvrije ruimte is een multifunctionele ruimte waar tentoonstellingen, conferenties en andere activiteiten gehouden kunnen worden.

China Academy of Art Liangzhu Campus

2023

De Liangzhu Campus van de China Academy of Art (CAA) is de nieuwste campus van de school, met een oppervlakte van 180.000 m² en ontworpen door Atelier FCJZ. De Xiangshan-campus, ontworpen door Amateur Architecture Studio, is de voorganger van deze campus. Atelier FCJZ won de ontwerpwedstrijd en in 2023 werd de campus opgeleverd.

Het masterplan van de Liangzhu Campus poogt een open, flexibel en interactieve onderwijsomgeving te creëren. Deze visie drukt zich uit in de ruimtelijke organisatie van de campus, waar het concept van wonen en leren de organisatie van de gebouwen stuurt. Twee belangrijkste uitgangspunten zijn integraal voor de ruimtelijke organisatie van de campus: het *'Mat-like workshop'* en de *'Differentiated Courtyard Cluster'*.

Het *'Mat-like workshop'* verwijst naar de horizontaal uitgestrekte, continue architecturale vorm die de site als een mat bedekt. De campus is ontworpen als een samenhangend geheel, waarbij de overdekte wandelpaden alle gebouwen conceptueel verweven tot één enkel stuk architectuur. De mat-achtige indeling is geïnspireerd op het *'Mat-building'* concept geïntroduceerd door Alison Smithson, dat de nadruk legt op een modulaire, rasterachtige organisatie van ruimtes. Dit concept ziet architectuur als een dynamisch, flexibel raamwerk dat zich kan aanpassen aan veranderende behoeften.

De *'Differentiated Courtyard Cluster'* houdt de strategische organisatie van verschillende binnenplaatsruimtes binnen de mat-achtige structuur in. Deze binnenplaatsen variëren in grootte en functie, waardoor er een hiërarchie van publieke, semi-publieke en privéruimtes ontstaat. De binnenplaatsen worden gevormd door de schikking van gebouwen en ruimtes eromheen, waardoor clusters ontstaan die verschillende niveaus van interactie en privacy bieden. De grotere binnenplaatsen dienen als centrale openbare ruimtes voor bijeenkomsten en evenementen, terwijl kleinere, meer intieme binnenplaatsen rustige plekken bieden voor reflectie of kleinschalige groepsactiviteiten. Deze ontwerpbenedering is geïnspireerd op traditionele Chinese binnenplaatsen, waar een centrale binnenplaats omringd wordt door gebouwen.

Eén van de belangrijkste architecturale elementen van de campus is de nadruk op openheid. Deze openheid komt tot uiting in drie aspecten: de fysieke openheid van ruimte, de aanpasbaarheid van de

binnenruimtes en de participatie van gebruikers – studenten en docenten – in het heruitvinden van hoe ruimtes worden benut. De studio's bijvoorbeeld, overdekt door een reeks betonnen bogen, zijn open en uitgestrekt, wat studenten en docenten aanmoedigt om zich meer met het publieke domein bezig te houden. FCJZ integreerde trompe l'oeil-technieken in de studioruimtes, waarbij raamkozijnen zijn ontworpen om de grenzen tussen tweedimensionale en driedimensionale ruimtes te vervagen. Grote daklichten en open ruimtes zorgen ervoor dat de studio's de hele dag door goed verlicht zijn, waardoor de afhankelijkheid van kunstmatige verlichting wordt verminderd.

De studio's zijn niet alleen ruimtes voor onderzoek en creatieve activiteiten, maar fungeren ook als locaties voor jury's, tentoonstellingen, conferenties, filmvertoningen, optredens en zelfs sportevenementen. Deze multifunctionaliteit strekt zich ook uit tot andere campusgebouwen, zoals de sportzaal, die dient als locatie voor sport, grootschalige evenementen en sociale bijeenkomsten.

De studentenverblijven bevinden zich direct boven de studio's, waardoor studenten gemakkelijk kunnen overstappen tussen wonen en leren. De gemeenschappelijke ruimtes bevorderen sociale interactie en samenwerkend leren, wat het concept van wonen als een integraal onderdeel van leren verder versterkt.

De bibliotheek staat centraal op de Liangzhu Campus en is georganiseerd in negen torens. Acht van deze torens zijn gewijd aan studie en onderzoek, elk in staat om grote onderzoeksprojecten of meerdere studiegroepen te huisvesten. De negende toren dient als een uitkijkpunt, een puur architectonische ruimte ontworpen voor meditatie en reflectie.

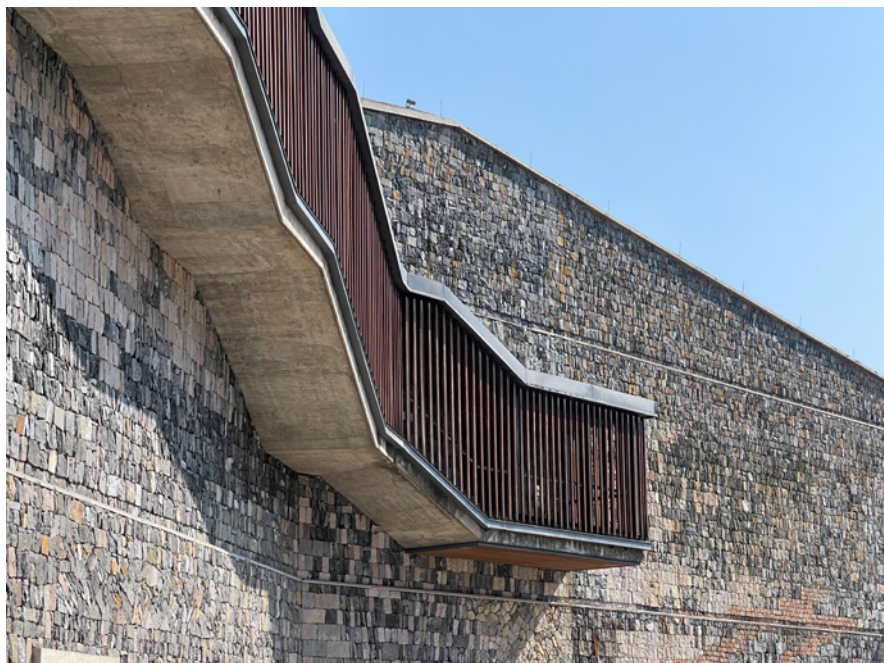
Qua materialiteit zijn de gebouwen op de campus ontworpen met eenvoud en aanpasbaarheid in gedachten. De architectuur kenmerkt zich door een combinatie van beton, staal en glas, waarbij de studio's en de sportzaal bedekt zijn met gewelfde daken die natuurlijk licht binnenlaten. Dit materialenpalet weerspiegelt een toewijding aan functionaliteit en duurzaamheid, terwijl het ook een esthetisch aangename omgeving biedt die de educatieve missie van de campus ondersteunt.

De Liangzhu Campus is de derde campus van de CAA in Hangzhou, na de Nanshan en Xiangshan campussen. Terwijl de Xiangshan Campus, ontworpen door Amateur Architecture Studio, bekend staat om zijn integratie van traditionele Chinese architectuurelementen en zijn verbinding met het omliggende landschap, vertegenwoordigt de Liangzhu Campus een meer eigentijdse benadering van het ontwerp van onderwijsruimten. De focus op Liangzhu ligt op het creëren van een flexibele, open en interactieve omgeving die moderne onderwijsmethoden ondersteunt, terwijl er nog steeds een verbinding blijft met de bredere culturele en historische context van de regio.

Het Lin'an Museum staat in het kleine stadje Lin'an, 60 km ten westen van Hangzhou. Het museum werd in opdracht gebouwd om oude artefacten van de Qian-familie te huisvesten en maakt deel uit van een breder Wuyue Cultureel Park, ontwikkeld op de locatie van het voormalige dorp Jinqiao. Dit gebied werd in 2015 gesloopt om plaats te maken voor het park, een herontwikkelingsproject dat veel lokale bewoners heeft verdrongen.

Net als bij het Ningbo History Museum gebruikten de architecten de materialen (baksteen, dakpannen, steen, leem) afkomstig van de sloop van het dorp. Deze verbeelden het rouwproces over het verlies van het collectieve geheugen van de oude dorpen vervangen door moderniteit. Opvallend genoeg werd de prominente aanwezigheid van leem in het Lin'an museumcomplex in eerste instantie niet gewaardeerd vanwege de associatie van het materiaal met het onderontwikkelde platteland, in tegenstelling tot de strakke en glanzende nieuwe stedelijke centra.

Het museum bestaat uit een hoofdgebouw en vier paviljoenen, met tentoonstellingsruimtes gewijd aan de geschiedenis van Lin'an en het Wuyue-koninkrijk. Het ontwerpconcept is sterk beïnvloed door Chinese landschapsschilderingen. Het is niet één monolithisch bouwwerk, maar een cluster van onderling verbonden gebouwen, die met hun gebogen daken en variërende hoogten herinneren aan een dorp genesteld in het berglandschap. De aardetinten van de buitenmuren en de integratie van het gebouw in het omringende park versterken de band tussen de architectuur en de natuur. Het museum bevat binnenplaatsen en overdekte wandelpaden die momenten van rust bieden en uitzicht op het omringende landschap omlijsten.

Elke hal loopt zigzaggend over het zacht glooiende terrein en heeft een gebogen zadeldak in houtskelet dat de vorm van de buitenkant aan de binnenkant weerspiegelt. De dakranden verwijzen naar de traditionele in elkaar grijpende houten bouwtechniek genaamd "dougong" en zijn een eerbetoon aan traditioneel Chinees vakmanschap en architecturale rijkdom.

04.¹ AMATEUR ARCHITECTURE STUDIO

China Academy of Art Xiangshan Campus

2007

De Xiangshan Campus (象山 Elephant Mountain) van de China Academy of Art is op vele manieren de magnus opus van Wang Shu en Lu Wenyu. Beiden geven ook les aan de school en Wang Shu is decaan van de faculteit architectuur. De aanwezigheid van Amateur Architecture Studio is alomtegenwoordig op deze campus: de meeste gebouwen zijn door hen ontworpen. Dit ambitieuze project beslaat meer dan 150.000 m² en werd in twee fasen gebouwd tussen 2001 en 2007. Het bestaat uit meer dan 20 gebouwen, waaronder scholen voor architectuur, design en beeldende kunst, evenals diverse faciliteiten die een geïntegreerde academische omgeving bevorderen.

Het ontwerp toont misschien wel de zuiverste vorm van hun ontwerpfilosofie van het integreren van architectuur met de natuur, het respecteren van traditionele Chinese ambachtelijkheid en het bevorderen van duurzame, cultureel gewortelde praktijken. De campus maakt gebruik van lokale, gerecycleerde materialen en past zich aan de natuurlijke contouren van het landschap aan, wat een diepe verbondenheid met het regionale erfgoed weerspiegelt. Hun flexibele, praktische ontwerpmethodologie legt de nadruk op menselijke ervaring en gemeenschap, en creëert ruimtes die uitnodigen tot interactie en contemplatie. Het project bekritiseert moderne, verwesterde architecturale trends en pleit in plaats daarvan voor een architectuur die lokale tradities eert en zich engageert met de culturele en natuurlijke context.

Het ontwerp van het Xiangshan Campus is diep geworteld in de traditionele Chinese architectuur, met name de “hof”-gebaseerde typologie die historisch gezien een flexibele en functionele lay-out biedt voor verschillende doeleinden. Wang Shu en Lu Wenyu hebben deze traditionele vorm echter naar nieuwe niveaus gebracht door het aan te passen aan de grootschalige, complexe behoeften van een hedendaagse onderwijsinstelling. De gebouwen zijn georganiseerd rondom binnenplaatsen, maar in tegenstelling tot traditionele besloten ruimtes zijn deze binnenplaatsen vaak aan één zijde open, waardoor ze uitzicht bieden op het omliggende landschap en een dialoog creëren tussen de bebouwde omgeving en de natuur.

Deze aanpak sluit aan bij de Chinese traditie waarin het landschap belangrijker wordt geacht dan de architectuur zelf. De site zelf, gekozen vanwege zijn topografische kenmerken in plaats van gemak, omvat een centrale heuvel (Elephant Mountain) waaromheen het hele complex is georganiseerd. De gebouwen draaien, hellen en

transformeren in reactie op de natuurlijke contouren van het land, en bieden zowel uniformiteit als variatie. De horizontale uitbreiding van de gebouwen wordt benadrukt door het gebruik van hellende daken en zonneschermen, die ook de vormen van het omliggende berglandschap weerspiegelen. Deze gevoeligheid voor de omgeving is een sleutel-thema doorheen de hele campus, zowel in lay-out als in de constructie.

Wang Shu en Lu Wenyu hebben meer dan 7 miljoen gerecupereerde stenen en dakpannen van gesloopte traditionele huizen in de provincie Zhejiang verwerkt, en deze gebruikt om de daken en muren van de nieuwe gebouwen te bekleden. Deze recuperatie verbindt de nieuwe structuren niet alleen met de architecturale geschiedenis van de regio, maar staat ook in schril contrast met het omliggende stedelijke landschap met de snelle massaproductie van gebouwen. Het gebruik van lokale materialen, waaronder stenen die traditioneel werden gebruikt in de aanleg van theetuinen, verankert de campus verder in zijn regionale context.

Wang Shu heeft zijn architectonische praktijk beschreven als meer dan alleen het creëren van gebouwen; hij ziet het als het bouwen van een wereld waarin architectuur en de activiteiten binnen deze architectuur nauw met elkaar verbonden zijn. De Xiangshan Campus illustreert deze filosofie door ruimtes te creëren die niet alleen visueel opvallend zijn, maar ook diep verbonden zijn met hun omgeving. De campus is ontworpen om beleefd te worden, niet slechts om bekeken te worden, met gebouwen die bezoekers dwingen fysiek in interactie te treden met de ruimte en de wisselwerking tussen architectuur, natuur en menselijke activiteit te verkennen.

04.² KENGO KUMA Folk Art Museum

2015

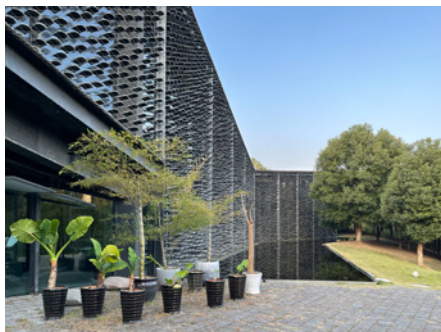
Het Folk Art Museum van de China Academy of Art in Hangzhou, ontworpen door de Japanse architect Kengo Kuma, bevindt zich op een voormalige theetuin op de hellingen van Xiangshan. Het museum, dat in september 2015 werd geopend, biedt de China Academy of Art ruimte die gewijd is aan het behoud en de tentoonstelling van traditionele Chinese kunst en ambachten.

Het ontwerp wordt gekenmerkt door zijn integratie met het natuurlijke landschap en zijn dialoog met de bestaande campusgebouwen, waaronder die van Wang Shu. Kuma's aanpak benadrukt de verbinding van het gebouw met de omgeving, door een reeks parallellogramvormige eenheden te gebruiken die de heuvel aflopen en zo een gefragmenteerde structuur creëren die lijkt op een dorp.

Het museum is ontworpen om de natuurlijke contouren van het hellende terrein te volgen. Dit creëert een reeks split-level galerijen die verbonden zijn door hellingen bekleed met hout en steen, in plaats van traditionele trappen. De afwezigheid van horizontale lijnen en de onregelmatige plaatsing van galerijen dragen bij aan een gevoel van ambiguïteit en vloeibaarheid, waarbij de grenzen tussen verschillende ruimtes vervagen en een niet-lineaire ervaring wordt gecreëerd.

Het gebouw is verdeeld in parallellogramvormige eenheden. De gevels en daken van het gebouw zijn voornamelijk bekleed met gebogen dakpannen die zijn gerecupereerd van oude huizen in de omliggende regio. Deze dakpannen, die variëren in grootte en vorm, worden opgehangen in een roestvrijstalen draadmatrix, wat een opvallende gevel creëert die speelt met licht en schaduw gedurende de dag. Het gebruik van deze gerecupereerde dakpannen verbindt het gebouw niet alleen met zijn regionale erfgoed, maar ook het eerdere werk van Wang Shu.

Roestvrijstalen draden ondersteunen de dakpannen, waardoor ze uit elkaar kunnen worden geplaatst en een ademend scherm vormen

die de hoeveelheid zonlicht die het gebouw binnendringt regelt. Deze methode verbetert ook de tastbare kwaliteit van de gevel, waardoor deze lichter en dynamischer lijkt naarmate de dakpannen licht vangen en weerkaatsen. De dakpannen zijn zo gerangschikt dat ze lijken te zweven.

04.³ ALVARO SIZA China Museum of Design Bauhaus Collection

2018

Het China Museum of Design, ontworpen door Álvaro Siza, bevindt zich op een driehoekig perceel aan de zuidoostelijke rand van de campus van de China Academy of Art (CAA) in Hangzhou. Het gebouw beslaat 16.000 vierkante meter en is voornamelijk bekleed met Rode Agra zandsteen uit India, hetzelfde materiaal dat aan de buitenkant van het MAS in Antwerpen is gebruikt, met bepaalde vlakken en binnenoppervlakken afgewerkt in wit marmer, wat een opvallend contrast creëert.

De structuur wordt gekenmerkt door zijn stomphoekige driehoekige vorm, met een kleinere driehoekige binnenplaats in het midden. Het hoekige ontwerp van het gebouw omvat verzonken ingangen en overhangen die de ingangen beschaduwden. De platte daken worden op een creatieve manier gebruikt, met secties bedekt met gras om een daktuin te vormen, en een rechthoekig uitkijktplatform aan één uiteinde, geplaveid met rode zandsteen, biedt een weids uitzicht.

Binnenin is de lay-out van het museum bedacht op en vlotte bezoekersstroom en flexibiliteit. De begane grond herbergt publieke ruimtes, tijdelijke tentoonstellingszalen en een auditorium, met een café dat uitkijkt op de centrale binnenplaats. Een mezzanineniveau biedt toegang tot extra ruimtes en verbindt met een helling die leidt naar de daktuin. De bovenste verdieping van het oostelijke volume

is gewijd aan de permanente tentoonstelling van de Bauhaus-collectie, terwijl de zuidelijk gerichte bovenverdiepingen ateliers voor jonge kunstenaars, administratieve kantoren en infrastructuur bevatten. De kelder biedt plaats aan technische ruimtes, archieven en extra dienstverleningsruimtes.

Het regeneratieproject van het dorp Wencun, geleid door Wang Shu en Lu Wenyu, is een poging om een plattelandsdorp in de Chinese provincie Zhejiang nieuw leven in te blazen, terwijl het cultureel erfgoed behouden blijft. Tegen de achtergrond van de snelle verstedelijking van China, probeert dit project de achteruitgang van het plattelandsleven tegen te gaan door een duurzaam model voor dorpsherstel te creëren.

Wencun, een dorp met ongeveer 1.800 inwoners, onderging ingrijpende veranderingen door de bouw van 14 nieuwe huizen, een brug, openbare paviljoens en de renovatie van traditionele gebouwen. Wang Shu en Lu Wenyu lieten zich inspireren door lokale traditionele bouwmethodes, waarbij ze lokale materialen zoals gestampte aarde, bamboe, hout en grijze kalksteen gebruikten. De nieuwe huizen, ontworpen in een traditionele hofstijl, bevatten moderne voorzieningen en behouden tegelijkertijd ruimtes voor voorouderlijke schrijnen en landelijke werkplaatsen. Deze combinatie van oud en nieuw is bedoeld om de culturele continuïteit van het dorp te waarborgen en tegelijkertijd de leefbaarheid te verbeteren.

Ondanks de innovatieve aanpak van het project en de inspanningen van de architecten om de lokale bewoners bij het proces te betrekken, is er aanzienlijke kritiek en scepsis geuit over het project. Een belangrijk punt van kritiek is de duidelijke kloof tussen het nieuw gerenoveerde “bovendorp” en het oudere, minder opgeknapte “benedendorp”. Deze scheiding heeft geleid tot een gevoel van ongelijkheid onder de inwoners, waarbij degenen in de oudere delen zich verwaarloosd voelen. Het contrast tussen de moderne, door architecten ontworpen, huizen en de traditionele, vaak vervallen gebouwen heeft de ongelijkheden duidelijker gemaakt dan voorheen.

De top-down benadering van het project stuitte ook op weerstand van de dorpsbewoners, die aanvankelijk sceptisch stonden tegenover de voorgestelde veranderingen. Velen vonden dat de ontwerpen niet volledig aansloten bij hun behoeften, wat leidde tot compromissen die sommige bewoners ontevreden lieten. Zo werd de opname van traditionele tangwu (sociale verzamelruimtes) aanvankelijk met scepsis ontvangen, omdat veel dorpsbewoners deze ruimtes als verouderd beschouwden. Bovendien maakte de financiële last van de nieuwe huizen, ondanks subsidies, veel bewoners terughoudend om het project te omarmen, waarbij sommigen nog steeds de last voelen van de hogere kosten.

Er zijn ook zorgen geuit over gentrificatie. Nu Wencun meer toeristen aantrekt, bestaat de vrees dat de oorspronkelijke bewoners zouden kunnen worden verdrongen, waardoor het dorp een etalage wordt voor stedelijke bezoekers in plaats van een functionerende plattelandsgemeenschap. Hoewel de toestroom van toerisme extra inkomsten oplevert, dreigt het de authentieke plattelandsstijl te ondermijnen die het project juist probeert te behouden.

Wang Shu en Lu Wenyu hopen dat Wencun als een prototype kan dienen voor andere dorpen, hoewel ze benadrukken dat elk dorp een unieke aanpak vereist. Het Wencun-project is een doordachte poging om het plattelandleven in China te behouden door traditionele architectuur te integreren met moderne behoeften, en biedt een haalbaar alternatief voor de migratie naar de stad, terwijl het de complexiteit van het balanceren tussen modernisering en culturele bescherming benadrukt.

JINGDEZHEN

景德镇

Jingdezhen

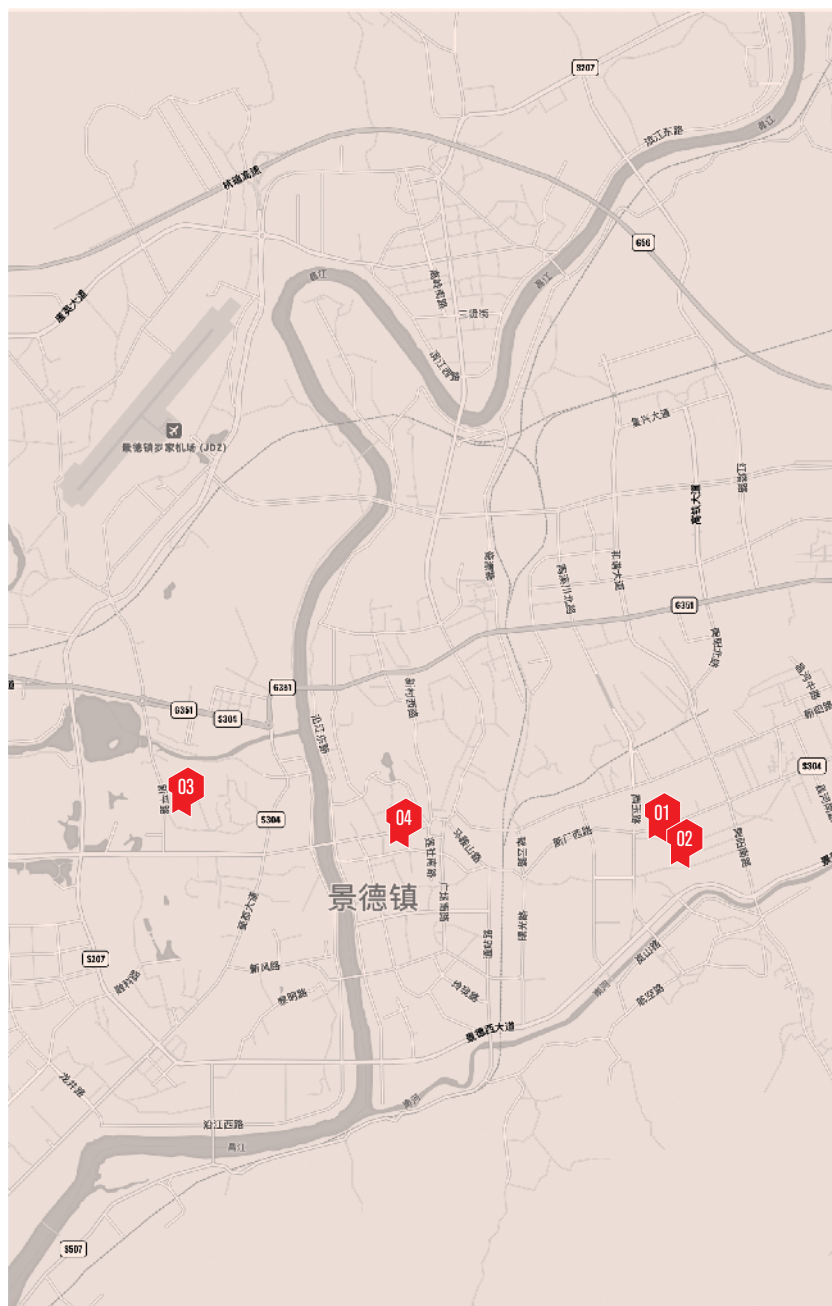
Jingdezhen, gelegen in de provincie Jiangxi, staat zowel nationaal als internationaal bekend als de “Porseleinhoofdstad”.

De geschiedenis ervan gaat terug tot de Oostelijke Jin-dynastie (317-420) en verschijnt sindsdien in historische verslagen. Na enkele naamsveranderingen werd de stad Jingdezhen genoemd door keizer Zhenzong van de Song-dynastie, als erkenning voor het uitstekende porselein vakmanschap. Zijn tijdperknaam ‘Jingde’ vinden we hierin terug. De geschiedenis van porseleinproductie in het gebied van Jingdezhen dateert van de Han-dynastie. Het was echter pas in de Song-dynastie (960-1279) dat Jingdezhen zich begon te profileren als een belangrijk centrum voor porseleinproductie in China. De productie van celadon (groen porselein), bekend om zijn hoge artistieke smaak, werd door het hele land en zelfs overzees wijd verspreid. Tijdens de Ming (1368-1644) en Qing (1644-1911) dynastieën bereikte de porseleinindustrie verdere maturiteit en perfectie. Jingdezhen werd de primaire productielocatie voor het keizerlijk hof, gaande van dagelijkse schotels tot uiterst ingewikkelde stukken gebruikt voor keizerlijke rituelen.

Het porselein uit Jingdezhen was niet alleen een centraal element van het binnenlandse leven in China; het was ook een belangrijk exportproduct dat de wereldwijde keramiekindustrie beïnvloedde. Van het Midden-Oosten tot Europa, porselein uit Jingdezhen was zeer gewild en begeerd. Dit had invloed op internationale aardewerkindustrieën en merkbaar in de term “china” in het Engels om naar fijn porselein te verwijzen.

In moderne tijden, met de achteruitgang van de porseleinindustrie, is de porseleinproductie in Jingdezhen relatief afgenomen. Vandaag de dag blijft Jingdezhen wel een centrum voor keramische kunsten en cultuur. De stad herbergt talrijke workshops, ateliers en scholen die gewijd zijn aan het behoud en de innovatie van porseleinmaakt technieken. Het trekt kunstenaars en geleerden van over de hele wereld aan om te studeren en deel te nemen aan haar rijke artistieke erfgoed.

0 1 2 3 km

JINGDEZHEN

- 01 Ceramic Art Avenue Taoxichuan
- 02 Jingyang Camphor Court
- 03 Zijing International Conference Centre
- 04 Imperial Kiln Museum

Ceramic Art Avenue Taoxichuan

2018

Het project bevindt zich op een site met fabrieksgebouwen die ooit bepalend waren voor de plaatselijke porseleinindustrie in het midden van de 20e eeuw. David Chipperfield Architects ontwierp het masterplan voor de revitalisatie van het gebied, waarbij de nadruk lag op het behoud, de restauratie en het hergebruik van bestaande gebouwen naast strategisch geplaatste nieuwbouw.

De transformatie is in twee fasen uitgevoerd. In eerste instantie werd het westelijke deel van het terrein gerenoveerd en ontwikkeld, waarbij de bestaande gebouwen werden aangepakt. Het herbergt nu een museum, porseleinwinkels en een keramiekmarkt.

Naast het masterplan kregen de architecten ook de kans om belangrijke openbare gebouwen van de tweede fase te ontwerpen, zoals het Grand Theatre met meerdere zalen en een hotelcomplex, evenals een muziekacademie om het culturele aanbod te verrijken. Deze nieuwe gebouwen dienen als prominente oriëntatiepunten en symboliseren de opkomst van de campus als een dynamische bestemming voor de stad.

Het Taoxichuan Grand Theatre, een nieuw bakstenen gebouw in het noordelijke deel van het complex, bestaat uit een klassiek operagebouw en een theater met zwarte doos. Het ontwerp omvat een open atrium ondersteund door grote kolommen, die de twee zalen met elkaar verbindt en een uitnodigende ruimte creëert voor bezoekers. Kenmerkend voor het gebouw zijn de enorme paddestoelkolommen die de foyer omlijsten en een groot betonnen dak ondersteunen. Binnenin is de foyer bekleed met hout beklede oppervlakken en een muur van glazen blokken, wat tactiele details toevoegt aan de ruimte.

Het hoefijzervormige operagebouw, zichtbaar vanaf de straat en de foyer, biedt plaats aan 1.200 mensen en is versierd met walnoot fineer en heeft drie balkon niveaus. Het auditorium heeft een klassieke lay-out, waarbij de nadruk ligt op de transversale band tussen het publiek en de uitvoerende kunstenaars. Het black box theater biedt daarentegen een meer eigentijdse sfeer met een flexibele en mobiele podiumopstelling. Het interieur is afgewerkt met zwartgeblakerd hout, wat een moderne ambiance creëert die kan worden aangepast voor openluchtvoorstellingen, wat veelzijdigheid biedt voor verschillende artistieke uitingen binnen de theatterruimte.

Het hotelcomplex bestaat uit 4 verschillende gebouwen, waaronder een 4- en een 5-sterrenhotel, een evenementenlocatie en

voormalige arbeidershuisvesting dat is omgevormd tot appartementen. Alle gebouwen delen een samenhangende esthetiek die wordt gekenmerkt door bakstenen muren, diepliggende ramen en verzonken balkons. Het gebruik van bakstenen is een eerbetoon aan de traditionele materialen die in de omliggende historische industriële gebouwen werden gebruikt.

Op maaiveldniveau verbindt een lichtgewicht structuur van staal en glas de gebouwen, wat de navigatie door het terrein vergemakkelijkt en gemeenschappelijke buitenruimtes creëert. De hotelgebouwen omsluiten elk een binnentuin die een serene sfeer biedt aan de gasten. Het evenementengebouw beschikt over een reeks flexibele zalen voor verschillende soorten bijeenkomsten en evenementen. David Chipperfield Architects gebruikte semi-transparante gevels voor de feestzalen en geperforeerde balustrades voor de hotelbalkons, die dienen als subtiele grens tussen privé- en openbare ruimten. Daarnaast dragen verspringende bakstenen kolommen bij aan de algehele menselijke schaal van het complex, waardoor het harmonieus opgaat in de omgeving. Het interieurontwerp van het 5-sterrenhotel werd voltooid door AIM Architects.

De Academy of Music, waarvan de voltooiing gepland staat, bevindt zich aan de zuidkant van het terrein van de Ceramic Art Avenue Taoxichuan. Het zal beschikken over onderwijsfaciliteiten, opnamestudio's en een 350 zitplaatsen tellende concertzaal, die een uitgebreide omgeving biedt voor muziekonderwijs en optredens.

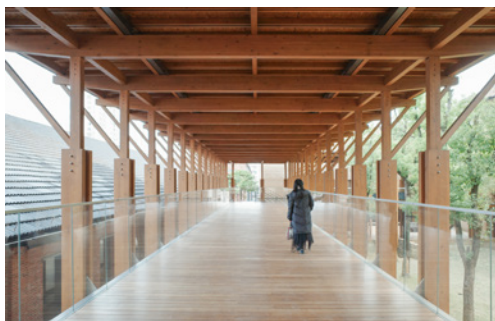

Het Jingyang Camphor Court, genesteld in het stedelijk weefsel van Jingdezhen, bouwt verder op bestaande industriële gebouwen, met name opslagplaatsen, een slaapzaal voor arbeiders en technische gebouwen.

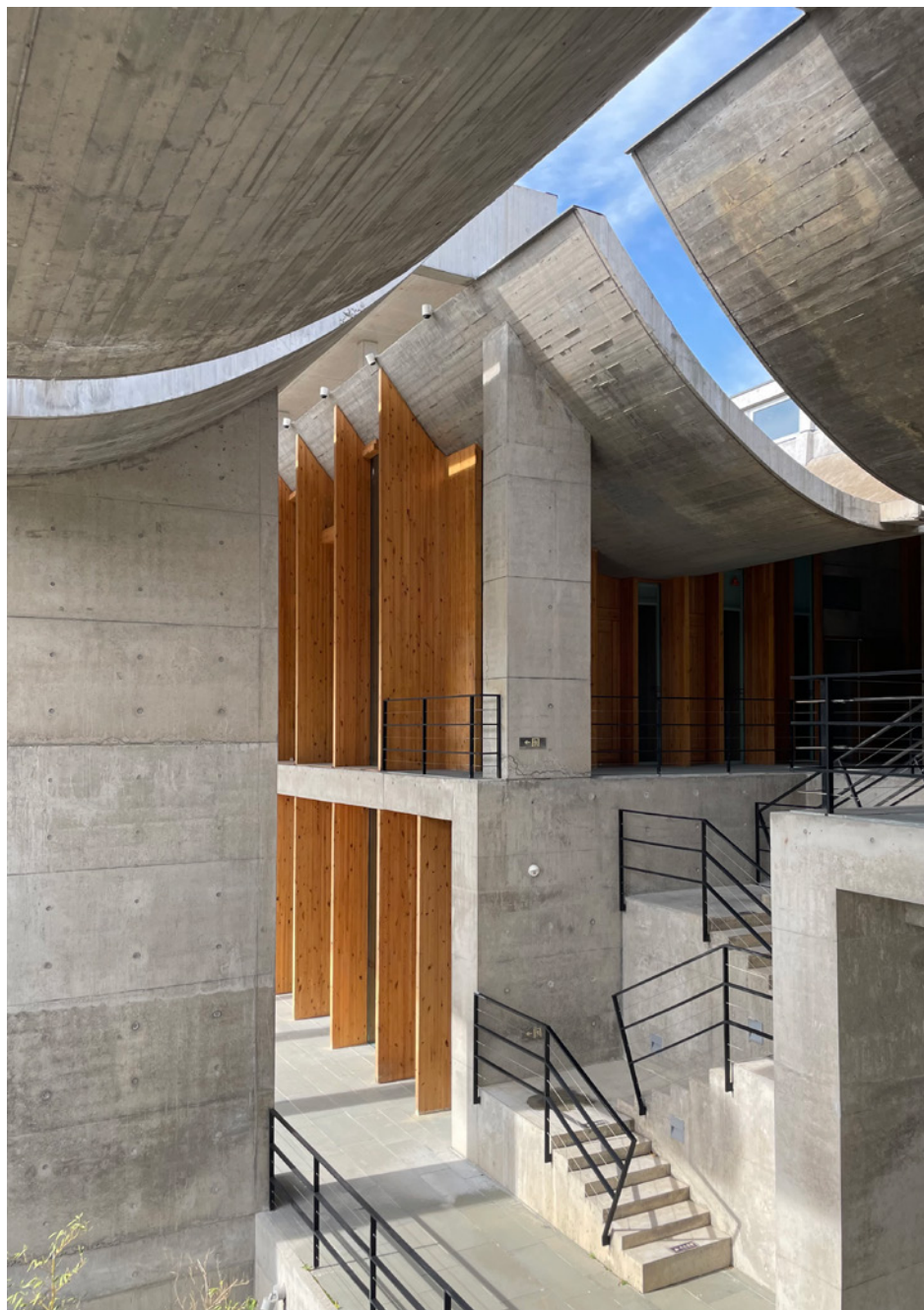
Alhoewel het een nieuwe functie als hotel heeft gekregen, onderscheidt het project zich door af te wijken van een conventionele layout. Dit volgde uit het unieke verzoek van de opdrachtgever om meer dan de helft van het programma publiek toegankelijk te maken. Dit vormde de uitgangsbasis voor de ruimtelijke organisatie waardoor het hotel dienstdoet als een openbare huiskamer die gastvrijheid naadloos combineert met culturele en mensgerichte ervaringen.

In het hart van het Jingyang Camphor Court ligt een houten kloostergang die zorgvuldig de bestaande kamferbomen omarmt als een groene, sfeervolle kern. Rondom deze passage zijn alle hotelfuncties gegroepeerd, met een directe verbinding tussen architectuur en natuur.

Het materialenpalet van het project herinnert aan de industriële erfenis van de locatie en omarmt het lokale erfgoed van de porselein-productie. Het rode en oranje metselwerk van de oorspronkelijke structuren wordt aangevuld met warmgekleurd beton en een genuanceerde toepassing van tegels. De strategie van hergebruik strekt zich uit tot de transformatie van een oude slaapzaal in hotelkamers, waar het behoud van de bestaande muren samengaat met nieuwe structurele ingrepen zodat elke kamer een balkon heeft met uitzicht op de binnenplaats. Op dezelfde manier wordt de voormalige fabrieksstructuur herbestemd tot een eigentijdse restaurantruimte, met thermische en geluidsisolatie, structurele verstevigingen en een nieuw metalen dak. Dit maakte het mogelijk om het plafond te verhogen en dakramen te introduceren om de ruimtelijke kwaliteit te verbeteren.

Zijing International Conference Centre

2022

Het Zijing International Conference Centre, ontworpen door Studio Zhu Pei, ligt in het bergachtige terrein aan de westelijke rand van Jingdezhen.

De ontwerpfilosofie achter het Conference Centre is diep geworteld in het principe van “onvolledige integriteit”, een kenmerk van Zhu Pei’s “Architecture of Nature”. Deze benadering pleit voor een vloeiende integratie van architectuur in haar natuurlijke omgeving, waarbij de harde scheidingslijnen tussen de door de mens gemaakte structuren en de organische vormen van het landschap worden weggevaagd.

Het project verwerpt de monolithische structuur van traditionele conferentiecentra en is verdeeld in meerdere gebouwen die zich onafhankelijk situeren op het perceel. Deze spreiding bootst de lay-out van oude dorpen na en omarmt de natuurlijke contouren en hoogteverschillen van het terrein.

Een uitgesproken kenmerk van het project het gebruik van omgekeerde enkelvoudige bogen, die herhaald en opnieuw geconfigureerd worden over de dakunits om een dynamische, ritmisch gelaagde overkapping te creëren. Deze bogen dragen niet alleen bij aan de esthetische en ruimtelijke rijkdom van het project, maar dienen ook als een metaforische brug tussen vroegere en huidige bouwtradities.

Het intrigerend spel van licht en schaduw, mogelijk gemaakt door de verspringende bogen, dak ramen en glaspartijen, maximaliseert het gebruik van natuurlijk licht en bevordert de luchtcirculatie, waardoor de afhankelijkheid van kunstmatige klimaatbeheersingssystemen beperkt wordt. Om in te spelen op het klimaat is een reeks intermediaire ruimten gecreëerd door brede uitkragingen die schaduw in de hete zomer en beschutting tegen de regen bieden.

De vorm van het museum belichaamt de lange en roemruchte geschiedenis van de keizerlijke porselein productie in Jingdezhen en is een echo van de traditionele steenovens die het stadslandschap al eeuwenlang omlijsten.

Het museum bevindt zich op de archeologische site van de ruïnes van keizerlijke ovens uit de Ming-dynastie, een periode die van enorm belang is voor de productie van Chinees porselein. De historische ovenruïnes, waarvan sommige tijdens de bouw pas werden ontdekt, hebben de positie van de galerijen bepaald en zijn op deze manier integraal overgenomen in het ontwerp van het museum.

De tentoonstellingsruimtes van het museum zijn ondergronds geplaatst. Dit creëert niet alleen een unieke en intieme sfeer, het volgt voornamelijk uit de diepte waarin de ruïnes liggen en de manier waarop de ovens zelf zijn gebouwd, vaak gedeeltelijk ondergronds om de warmte tijdens het bakproces optimaal vast te houden.

Het ontwerp breidt dit eerbetoon uit naar de vijf elementen – goud, hout, water, vuur en aarde – die allemaal als essentieel worden beschouwd in de kunst van het porselein maken. Het museum heeft vijf verzonken binnenplaatsen, elk ontworpen met een thema dat verwijst naar een van deze elementen. De gouden binnenplaats is bijvoorbeeld in warme tinten opgebouwd die doen denken aan het afgewerkte porselein, terwijl de water binnenplaats rustgevende waterpartijen bevat. Deze subtiele integratie spreekt boekdelen over het respect en de waardering voor het vakmanschap en de nauwgezette processen die bij het maken van porselein komen kijken. Het herinnert eraan dat het creëren van porselein niet alleen het vormen van klei is, maar ook het benutten van de essentie van de natuur.

SHENZHEN

深圳

Shenzhen

De ontwikkelingsgeschiedenis van Shenzhen, gelegen in de provincie Guangdong in China, is een opmerkelijk verhaal van snelle transformatie van een klein vissersdorpje tot een mondiale stad. Sinds 1980 is de bevolking gestegen van ongeveer 30.000 inwoners naar meer dan 12 miljoen, ongezien in de wereld.

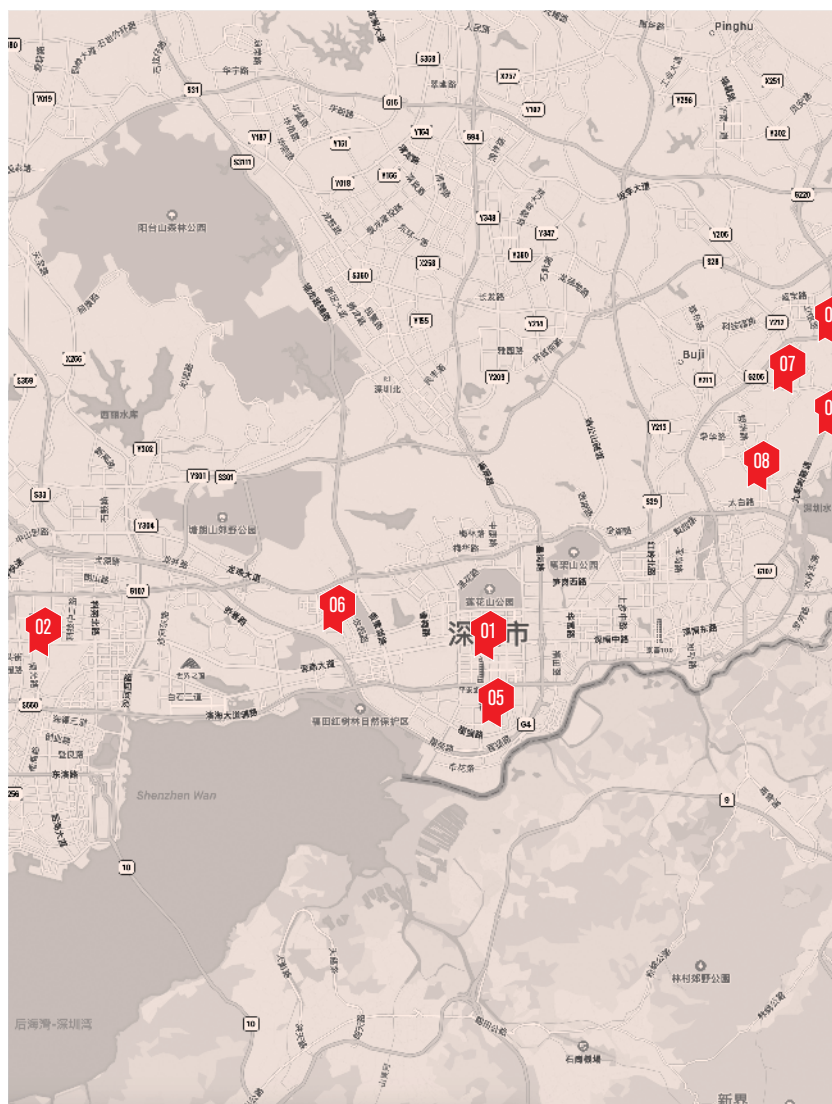
Oorspronkelijk een dunbevolkt gebied, veranderde het lot van Shenzhen drastisch in 1979 toen het door de Chinese overheid werd aangewezen als China's eerste Speciale Economische Zone (SEZ). Deze beslissing maakte deel uit van China's bredere economische hervormingen en openstellingsbeleid, gericht op het aantrekken van buitenlandse investeringen en het bevorderen van economische ontwikkeling. De oprichting van de SEZ markeerde het begin van Shenzhen's snelle opkomst als een productie- en exportcentrum. De nabijheid van Hong Kong, met zijn goed ontwikkelde financiële en commerciële infrastructuur, speelde een cruciale rol bij het aantrekken van investeringen en expertise vanuit het buitenland.

Gedurende de jaren '80 en '90 maakte Shenzhen een ongekennde groei door, toen fabrieken als paddestoelen uit de grond schoten en buitenlandse bedrijven naar de stad stroomden om te profiteren van de gunstige zakelijke omgeving. De snelle toestroom van migranten uit andere delen van China, op zoek naar werkgelegenheid, wakkerde de stedelijke expansie aan. In de daaropvolgende decennia evolueerde Shenzhen tot een mondiaal centrum van innovatie en technologie, en werd het

bekend als het “Silicon Valley van China”. Grote lokale en internationale tech-giganten zoals Apple, Huawei en Tencent hebben hier hun hoofdkwartier, maar de stad is ook de thuisbasis van talrijke technologische start-ups.

Hoewel historisch gezien niet zo cultureel rijk als Beijing of Shanghai, heeft Shenzhen een levendige architecturale en culturele scène gecultiveerd. De stad omarmt zijn open en experimentele geschiedenis en heeft vele wedstrijden geïnitieerd, waarbij internationaal bekende architecten zoals OMA, BIG, MVRDV en Norman Foster zijn uitgenodigd om hun stempel te drukken op het architecturale patrimonium van Shenzhen.

0 2,5 5 7,5 km

SHENZHEN

- 01 Shenzhen Stock Exchange
- 02 Nantou Village
- 02.1 Nantou Guesthouse
- 02.2 Idea Factory Nantou
- 02.3 Neighbourhood Centre Nantou
- 02.4 Hybrid Building Nantou
- 03 Pingshan Art Museum (PAM)
- 04 Four Roof Pavilion
- 05 International School
- 06 Hongling Experimental School
- 07 Dafen Museum
- 08 Kingway Brewery

De Shenzhen Stock Exchange van OMA is een opvallende toevoeging aan de skyline van de stad. De 46 verdiepingen tellende toren zelf is indrukwekkend, maar het is de plint die hem echt anders maakt. De solide plint van dit schijnbaar doorsnee torengebouw is getransformeerd in een zwevend platform, dat de virtuele en altijd veranderende aard van financiën symboliseert.

Het 3 verdiepingen tellende podium steekt 36 meter boven de grond uit en creëert daaronder een grote openbare ruimte. Dit platform herbergt de belangrijkste functies van de beurs en biedt een panoramisch uitzicht. De zichtbare stalen steunen en de glazen bekleding bieden een blik in het binnenste van de beurs en bevorderen een gevoel van openheid. De neutrale kleur en doorschijnendheid van de gevel veranderen met de weersomstandigheden, waardoor een mysterieus kristallijn effect ontstaat: sprankelend tijdens felle zonschijn, gedempt op een bewolkte dag, stralend in de schemering en gloeiend in de nacht. De gevel is een "diepe gevel", met verzonken openingen die de hoeveelheid zonnewarmte die het gebouw binnenkomt verminderen en zo het energieverbruik beperken.

Er is discussie over de impact van dit grote gebaar op de omgeving. De verhoogde plint werpt een grote schaduw en sommige critici beweren dat deze fysieke scheiding de groeiende welvaarts kloof in China weerspiegelt. Het ontwerp van zo'n imposant project kan ook worden geïnterpreteerd als een verdoken manier van de architecten om commentaar te leveren op de economische ontwikkeling van China en de rol van de openbare ruimte in een snel veranderende samenleving.

02 Nantou Village

Urban Village, of cheng-zhong-cun (城中村, letterlijk vertaald ‘dorp in een stad’), is een fenomeen waarbij de overblijfselen van pre-industriële nederzettingen vergroeid zijn in het stedelijk weefsel van een moderne metropool. Het oude dorp Nantou toont dit eigenaardige deel van de gelaagde geschiedenis van de stad. Met wortels die bijna 1700 jaar teruggaan en een rijk verleden als politiek, economisch en militair centrum, werd het dorp de afgelopen decennia ‘opgeslokt’ door de snelle expansie van Shenzhen.

Het nieuwe stedelijke revivalprogramma voor Nantou maakt gebruik van de unieke locatie en geschiedenis om het om te vormen tot een nieuw centrum voor toerisme en vrije tijd in de stad. Deze fusie van oud en nieuw heeft ook een complex debat in Nantou aangewakkerd. Aan de ene kant is er een sterk verlangen om de historische architectuur van Nantou te behouden. Aan de andere kant is er een dringende behoefte om het leven van de huidige bewoners te verbeteren door de infrastructuur te verbeteren en meer leefbare ruimtes te creëren.

De 2017 Shenzhen-Hong Kong Bi-City Biennale (UABB) bood een unieke kans om deze uitdaging aan te gaan. Met het thema “Steden, groeien in verschil” vond de UABB een perfecte match in de inherente dualiteit van Nantou. De oude stad werd de belangrijkste tentoonstellingslocatie en diende als platform om de historische betekenis ervan te laten zien en tegelijkertijd als canvas voor het verkennen van de mogelijkheden van stadsvernieuwing.

De gekozen strategie, “urban curation” legt de nadruk op een langdurige, stapsgewijze aanpak van verbetering. In tegenstelling tot grootschalige herontwikkelingsprojecten richt “urban curation” zich op zorgvuldig geselecteerde ingrepen die de openbare ruimte en de algehele kwaliteit van leven voor bewoners verbeteren. Het economische model van Nantou Village is ook heel bijzonder: terwijl de overheid normaal gesproken land en gebouwen verhuurt aan ontwikkelaars voor gebruik, huurt de overheid dit keer het land en de gebouwen van de dorpsbewoners – voor een periode van 20 jaar – om de oorspronkelijke huizen en straten om te vormen tot een nieuwe wijk voor de stad, met behoud van de oorspronkelijke charme en het karakter van het historische erfgoed.

De eerste ingreep bestond uit het herstellen van het traditionele “kruispunt”-patroon in de lay-out van de oude stad door een belangrijk knooppunt te herconfigureren. Dit verbeterde niet alleen de verkeersdoorstroming, maar verbond ook op symbolische wijze het verleden

van Nantou met het huidige stedelijke weefsel. Een ander deel van het project richtte zich op het creëren van een netwerk van openbare open ruimtes doorheen de wijk. Deze ruimten, waarvan sommige zijn ondergebracht in gerenoveerde historische gebouwen zoals het Southern Gate Park en Ancient Academy Square, dienden als tentoonstellingsruimten tijdens de UABB en bieden de bewoners nog steeds de broodnodige ademruimte in de dichtbebouwde omgeving.

Maar de transformatie eindigde niet na de Biënnale, in 2019 werd het “Butterfly Transformation and Rebirth Plan” gelanceerd, dat zich richt op het restaureren van historische gebouwen en het versterken van Nantou als een culturele en creatieve hub voor de toekomst.

De gerenoveerde hoofdstraat was klaar in 2020. De gefaseerde aanleg respecteert de bestaande lay-out en zorgde voor duidelijke grenzen tussen openbare en private ruimtes. Zithoeken en uniforme bloembakken verbeteren de voetgangerservaring. Gerecyclede materialen van oude structuren vinden een nieuw leven in de moderne entrees. Lokale stenen bedekken de hoofdstraat en weerspiegelen het verleden van Nantou met een duurzaam tintje. De verbeteringen gaan verder dan esthetiek. Verbeteringen aan de infrastructuur pakken oneffen oppervlakken, blootliggende kabels en drainage aan. Zitgedeeltes verbergen deze voorzieningen op een slimme manier, terwijl bij de keuze van planten rekening wordt gehouden met de bestaande bodemniveaus.

Deze nieuwe transformaties hebben echter een sterk contrast achtergelaten tussen de nieuwe en oude delen van het historische dorp. Het blijft de vraag hoe het dorp zich in de toekomst zal ontwikkelen, hoe oud en nieuw hun evenwicht zullen vinden, hoe de oorspronkelijke bewoners ermee om zullen gaan dat hun dorp meer een toeristische en recreatieve bestemming wordt, terwijl de levensomstandigheden en de welvaart in het dorp en de omgeving duidelijk verbeteren.

02.1 NERI & HU Nantou Guesthouse

2021

De levendige steegjes van Nantou City vormden de inspiratie voor een uniek guesthouse. Neri&Hu's Nantou City Guesthouse viert het alledaagse leven en de rijke geschiedenis van dit stedelijke dorp. Het ontwerp is gebaseerd op de gewone scènes van Nantou-mensen, voorwerpen en hun dagelijkse omgeving. Om dit te weerspiegelen hebben de architecten de bestaande structuur van een flatgebouw van negen verdiepingen strategisch "opengesneden" om er een nieuwe openbare ruimte in te creëren. Deze opgraving, als een archeologische opgraving, onthulde lagen geschiedenis en werd een canvas voor een dialoog tussen verleden en heden door middel van nieuwe architecturale elementen. Het project belichaamt het concept "reflectieve nostalgie" van kunstenaar Svetlana Boym. In plaats van een oppervlakkige reproductie van het verleden te maken, gebruikt het gastenverblijf specifieke historische elementen om de hedendaagse cultuur te stimuleren. Dit wordt duidelijk in de contrasterende gevel – een lichtgewicht scherm en een zwaardere, expressieve "kap" op het dak.

Het dakontwerp erkent het unieke daklandschap van Nantou met zijn geïmproviseerde tuinen. Een plat, zwevend dak biedt een prachtig uitzicht op straat en een nieuwe openbare ruimte bovenop. Metalen structuren weerspiegelen de inheemse toevoegingen van het dorp, een

erbetoon aan de vindingrijkheid van de bewoners.

Binnen ontmoeten oud en nieuw elkaar in een feest van "ruïnes". Het ooit particuliere gebouw is opengesneden en onthult een verticale binnenplaats die baadt in natuurlijk licht. Een nieuwe metalen trap neemt gasten mee op een reis naar de kamers en de tuinen op het dak. Door de stedelijke omgeving te omarmen verandert het Nantou City Guesthouse zijn privégeschiedenis in een openbare ervaring en wordt het een integraal onderdeel van de stadsstroom. Deze transformerende "insnijding" opent een portaal naar het verleden en heden van Nantou.

02.² ^{MVRDV}Idea Factory Nantou

2021

De Idea Factory blaast nieuw leven in een in onbruik geraakt fabrieksgebouw. Dit project van MVRDV is meer dan alleen een kantoorruimte; het is een levendige creatieve gemeenschapshub van 12.600 m².

In plaats van sloop wordt het project duurzaam gerenoveerd. De bestaande structuur wordt verstevigd en wit geschilderd, terwijl de oorspronkelijke gevel wordt vervangen door een nieuwe die terug ligt ten opzichte van het betonnen frame. Dit creëert loopbruggen in de open lucht en bevordert de interactie binnen het gebouw. Een belangrijk element in het gebouw is de openbare trap. Deze trap, bekleed met hout en neonreclames, slingert zich een weg door het gebouw en biedt een blik op de activiteiten binnenin. Deze trap symboliseert transparantie en verbindt de Idea Factory met de omringende gemeenschap.

Het dak wordt omgetoverd tot een openbaar heiligdom, “The Green House”. Bamboe “muren” creëren een doolhofachtige layout, met verschillende kamers voor ontspanning en gezelligheid. Danszalen, een fitnessruimte, een theehuis en zelfs een schaakspel – allemaal te midden van weelderig groen.

02.³ Neighbourhood Centre Nantou

ATELIER FGJZ
2023

Het buurtcentrum, gelegen op de oorspronkelijke locatie van twee gemeenschapsvoorzieningen met daarboven woningen, is getransformeerd tot een levendig gemeenschapshuis waarin het ziekenhuis, de kantoren van de gemeenschap, lokale culturele tentoonstellingen, klaslokalen en vergaderzalen zijn geïntegreerd.

Openheid en heterogeniteit zijn de leidende principes voor het transformatieontwerp. De complexiteit van functies, diversiteit van volumes, vormen en materialen versmelten tot een hybride gebouw. Het gebouw refereert aan de morfologie van het stedelijke dorp en is opgedeeld in 4 volumes die verwijzen naar het omliggende stedelijke dorp. Elk volume is aangepast aan zijn specifieke functie, wat resulteert in een tapijt van complexe en hybride structuren en onderling verbonden ruimtes.

De openbare ruimtes reiken verder dan de begane grond en de buitentrappen worden gebruikt voor meer dan alleen circulatie. Ze kronkelen door het gebouw, verbinden ruimten visueel met elkaar en transformeren in openbare miniruimten. Overloop en bredere delen worden onverwachte plekken voor lichaamsbeweging, ontspanning of gezelligheid. Deze uitnodigende “trappenpleinen” bevorderen een sterk gemeenschapsgevoel, waardoor ze een onmisbare schakel vormen in het dagelijks leven van de bewoners.

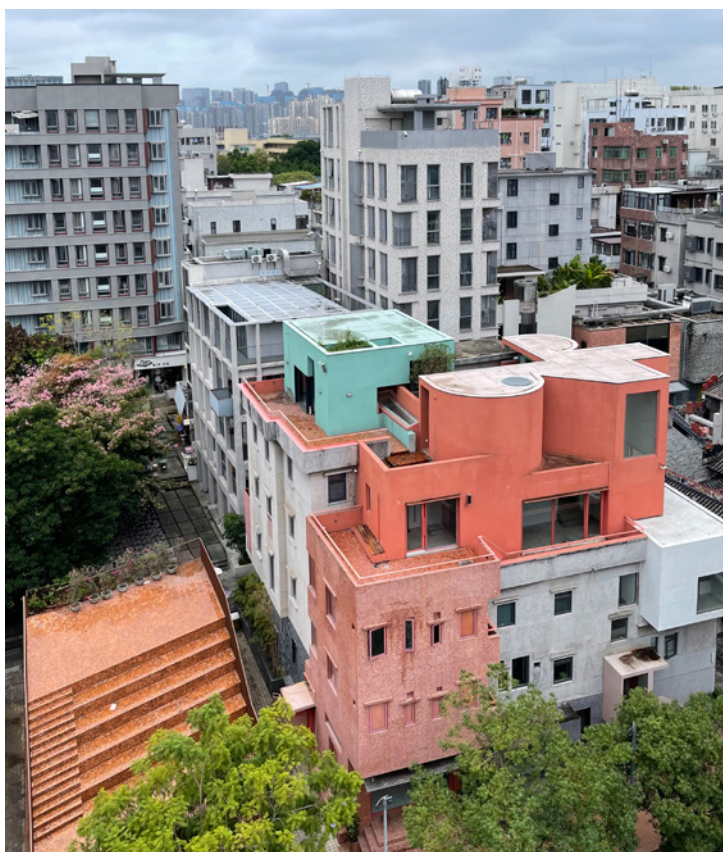

De gevel weerspiegelt het erfgoed van Nantou met een doordachte mix van traditionele grijze en rode bakstenen. De onderdelen van het gebouw passen zich aan de functie van elk volume aan, waardoor het concept van een “hybride ruimte” wordt versterkt. De architectuur van het project articuleert de open, diverse en inclusieve culturele essentie van Shenzhen binnen de historische grenzen van de stad Nantou.

02.⁴ URBANUS Hybrid Building Nantou 2023

Het Hybrid Building, gelegen in het hart van de oude binnenstad, is nog een interessant voorbeeld van een innovatieve benadering van stadsvernieuwing. Het gebouw is een fascinerende mengeling van geschiedenis; vijf individuele structuren, gebouwd in verschillende tijdperken, zijn geclusterd. Elk gebouw heeft een uniek architectonisch vocabulaire en laat de evolutie van de stad zien door zijn materialiteit en stilistische variaties. De renovatie is een eerbetoon aan dit ingewikkelde tapijt, waarbij de bestaande gevels zorgvuldig bewaard zijn gebleven om het historische verhaal van het dorp tot uitdrukking te brengen.

De aanpak van URBANUS belichaamt het concept van “Stedelijke coëxistentie”. Deze filosofie geeft prioriteit aan het eren van het verleden terwijl hedendaagse elementen worden geïntroduceerd voor een duurzame toekomst. Twee nieuwe volumes, een speelse juxtapositie van een rode, halfronde vaste vorm en een groene, rechthoekige lege ruimte, werden zorgvuldig geïntegreerd op het dak. Binnenin ligt een verborgen juweeltje – een rustige daktuin die een serene ontsnapping biedt aan de stedelijke drukte beneden.

De oorspronkelijke, ietwat chaotische verticale circulatie is omgevormd tot een centrale kern met levendige gemeenschappelijke ruimtes die zich naar buiten vertakken. Deze ruimtes lopen door in de gevel en hebben de vorm van roodijzeren stalen “plug-ins” die voor meerdere doeleinden dienen – deuropeningen, luifels, balkons en zelfs trappen. Dit innovatieve ontwerp creëert een dynamische reis door het gebouw en nodigt uit tot verkennen en ontdekken.

Vóór de renovatie hadden de vijf gebouwen hun eigen gescheiden circulatiesysteem. Het straatniveau van de vijf gebouwen zat vol met winkels en kraampjes, die een verscheidenheid aan programma’s en activiteiten aan de omringende openbare ruimte boden en bijdroegen aan de levendige stedelijke dorpsstijl. De renovatie versterkt deze energie door semi-buitenruimtes in te bouwen, waardoor een naadloze verbinding tussen de binnen- en buitenomgeving ontstaat. De bovenste verdiepingen, voorheen een doolhof van 29 kleine en overbevolkte appartementen, werden zorgvuldig gereorganiseerd om sociale interactie te bevorderen via doorgangen en gangen. Een slim “omsloten circulatiesysteem” verbindt ruimtes op verschillende hoogtes met elkaar en bevordert zo het gemeenschapsgevoel van de bewoners. Elk deel van het gebouw, van de winkels op straatniveau en de binnenruimtes tot het dakterras, straalt een dynamische spanning uit die leidt tot de ultieme openbaring: een mini “Verticaal Arcadië” dat zich uitgestrekt ontvouwt, een sereen toevluchtsoord verscholen boven de stedelijke drukte.

De Pingshan Art Museum, ontworpen door Vector Architects, is een cultureel project dat op eigenzinnige wijze de grens tussen een dichtbevolkte woonwijk en een uitgestrekt stadspark in Shenzhen verkent. Het museum werd in 2019 gebouwd, beslaat ca. 47.000 m² en strekt zich uit over zes verdiepingen en huivest niet alleen tentoonstellingsgalerijen, maar ook een educatiecentrum, een bibliotheek en een multifunctionele zaal. Het ontwerp kenmerkt zich met zijn gefragmenteerde volumetrische aanpak, waarbij het gebouw is opgedeeld in kleinere volumes die over verschillende niveaus zijn verdeeld. Deze stapeling van blokken creëert een openbaar platform op meerdere niveaus, waardoor de architectuur zowel doorlaatbaar als poreus wordt, en vrije beweging door de site mogelijk maakt.

Op de begane grond bevordert het ontwerp van het museum een naadloze integratie met de stedelijke omgeving. De hoofdingang wordt geflankeerd door commerciële ruimtes die dagelijkse interactie tussen het museum en de lokale gemeenschap aanmoedigen. Deze indeling zorgt voor een levendige en toegankelijke sfeer, waar bewoners en

bezoekers op elk moment van de dag het museum kunnen doorkruisen van de woonwijk naar het park. Een voetgangerspromenade loopt van de eerste naar de tweede verdieping, waar bezoekers worden geleid naar de inkomhal.

Een van de meest onderscheidende kenmerken van het Pingshan Art Museum is het gebruik van publieke platforms boven de tweede verdieping om verschillende tentoonstellingsruimtes met elkaar te verbinden. Deze platforms, waar bomen tussen staan, bieden natuurlijke ventilatie en beschutting tegen het subtropische klimaat van Shenzhen. Het ontwerp van deze overgangsgebieden vervaagt de grens tussen binnen- en buitenruimtes, opent zichtlijnen naar het aangrenzende park en versterkt de verbinding van het gebouw met de natuur.

De buitenkant van het museum wordt gekenmerkt door het uitgebreide gebruik van beton, wat het gebouw een imposante uitstraling geeft. De vorm van het gebouw wordt gearticuleerd door zijn gestapelde en uitstekende volumes, die dynamische ruimtes creëren die zowel functioneel als visueel aantrekkelijk zijn. Tentoonstellingsgalerijen zijn te vinden op alle zes verdiepingen en zijn strategisch ontworpen om uit te komen op terrassen bedekt met bamboe.

De Four-Roof Pavilion is ontworpen door de in Los Angeles gevestigde bureaus Found Projects en Schneider Luescher, in samenwerking met WEi Studio voor het landschap ontwerp. Als secundaire toegangspoort tot het park is deze drielaagse structuur van 1.200 vierkante meter ontworpen om naadloos op te gaan in de natuurlijke omgeving.

Het ontwerp van het paviljoen wordt gekenmerkt door een eenvoudige betonstructuur, opgebouwd uit een raster van kolommen en balken. Bovenop bevinden zich twee stalen daken aan de noord- en zuidgevels en twee betonnen daken die een buitentuin overdekken. Deze massieve daken bieden essentiële schaduw en beschutting voor de lokale gemeenschap. Het kleurenschema van het gebouw, geïnspireerd op 11e-eeuwse Chinese landschapsschilderijen, verenigt de architectonische elementen en versterkt de integratie met de weelderige omgeving van het park.

Transparantie en licht spelen een cruciale rol in het ontwerp van het paviljoen. De daken zijn gedeeltelijk bedekt met heldere polycarbonaat en geperforeerde metalen panelen, gerangschikt in ruit- en driehoekspatronen, die natuurlijk licht filteren naar het interieur en een zacht, gefilterd effect creëren dat doet denken aan de ervaring van een boomkruin. Binnenin bevordert het paviljoen sociale interactie met zijn open, luchtige ruimtes. Bezoekers worden door een eenlaagse ingang geleid naar een dubbelhoge hal die verlicht wordt door een oculus daklicht. De begane grond beschikt over een gang die zowel dienst doet als doorgang en als sociale ruimte, wat gemeenschapsbetrokkenheid stimuleert.

De snelle bevolkingsgroei van Shenzhen heeft geleid tot praktische uitdagingen zoals grondschaarste en onvoldoende onderwijsfaciliteiten. Deze problemen hebben echter ook tot een doorgedreven innovatie in schoolontwerp geleid. De school is ontworpen door Tsinghua professor Li Xiaodong om 2000 studenten en meer dan 200 docenten en medewerkers te huisvesten op een perceel van ongeveer 20.000 m² in het hart van de stad. De grote uitdaging van het project is niet alleen om een totaal vloeroppervlak van meer dan 100.000 m² inclusief alle onderwijsfaciliteiten, slaapzalen en appartementen voor het personeel op een efficiënte manier te huisvesten, maar ook om voldoende sportfaciliteiten, groenvoorzieningen en ademruimte te bieden op het krappe terrein.

De nieuwe campus maakt gebruik van het natuurlijke terrein om een plateau te creëren die de campus afschermt van de omliggende stad en zorgt voor voldoende privacy en integriteit. Zachte grenzen gevormd door waterpartijen, vegetatie en schaduwpartijen van het platform beschermen de campus maar maken uitnodigende overgangen naar de stedelijke ruimte mogelijk. Binnen de verschillende niveaus zijn twee buitenruimtes gedefinieerd, verbonden door trappen.

Verticaal integreert de campus ruimten van verschillende schalen, waardoor een gelaagde groei vanaf de grond ontstaat. De zone helemaal onderaan, inclusief de kernbinnenplaats zijn vergelijkbaar met de “wortels” van een gebouw. Daarboven zijn alle modulaire ruimtes gepositioneerd, waaronder een onderwijsgebouw van 8 verdiepingen, een slaapzaal van 13 verdiepingen en een faculteitsappartementenblok van 25 verdiepingen als de “bladeren” van het bouwwerk. Deze bovenste niveaus bieden een rustigere omgeving die geschikt is voor privélokalen en woonruimtes. De “stam” van het gebouw, de ruimte tussen het maaiveld en de torens, heeft een 5 km lange cirkelvormige baan die erboven hangt, met kunstklaslokalen en fitnessruimtes die het plateau energie geven en als verbinding dienen tussen de bovenste en onderste ruimtes.

Horizontaal verdeelt de centrale binnenplaats de campus in een noordelijke en zuidelijke zone, waarbij het zuiden de onderwijsruimten huisvest en het noorden gewijd is aan woon- en eetgelegenheden, verbonden door het dubbele maaiveld gevormd door het platform en de begane grond, waardoor de dagelijkse activiteiten van leren en wonen geïntegreerd worden. Het campusontwerp verweeft verticale en horizontale ruimtelijke expansie, zorgt voor verrassingen en dynamische interacties te midden van schaduwrijke bomen en jeugdige energie.

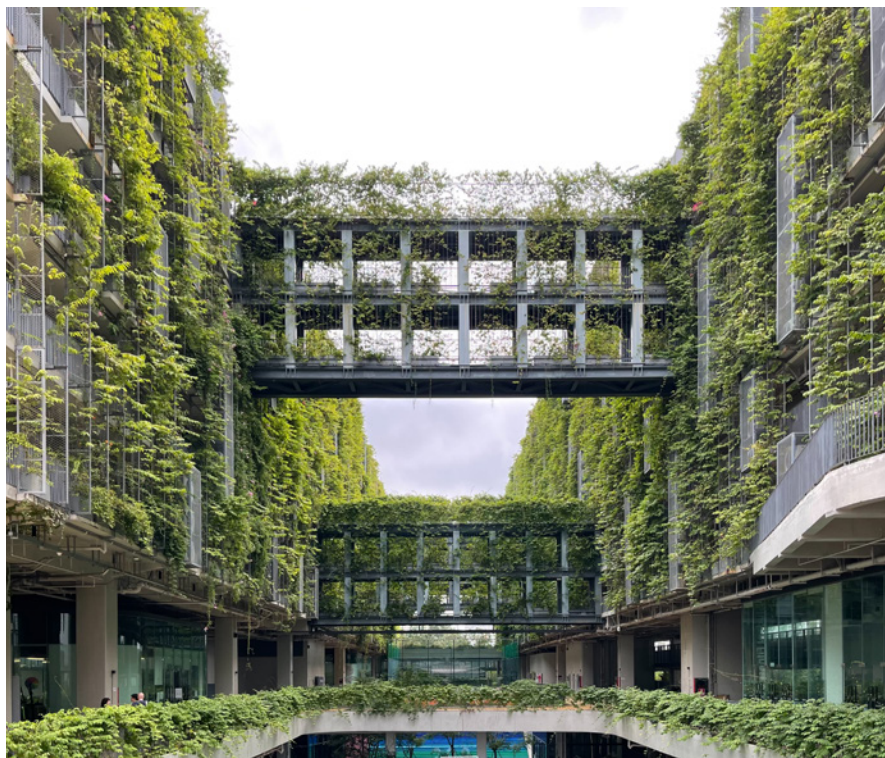

Formeel onderwijs en activiteiten in het dagelijks leven vinden plaats in specifieke, intensieve ruimten binnen de homogene ruimten van de torens op de bovenste verdiepingen. De smalle ruimte tussen het noordelijke en zuidelijke gebouw van het onderwijsblok wordt opgedeeld door de hangende bibliotheek en vijf ongelijkmatig verhoogde bruggen, waardoor continue ruimtelijke variaties ontstaan. Op een beperkt grondoppervlak verbetert het transformeren van circulatieruimten in “informele” functionele ruimten de efficiëntie van het ruimtegebruik.

Grootschalige ruimten zoals sportzalen, theaters en galerieën zijn ontworpen om uit te komen op binnenplaatsen, waardoor een continue luchtstroom wordt bevorderd en op perronniveau een doorlaatbare interface wordt gevormd met lager gelegen binnenplaatsen. Deze ademende ruimten reageren niet alleen op het klimaat van Shenzhen, maar creëren ook leefbare ruimten in een omgeving met een hoge dichtheid.

De groei van planten op de gevels van de gebouwen is niet slechts een bijzaak, maar een parallel proces, waarbij de voltooiing van de bouw het begin van de plantengroei markeert, waarbij gebouwen worden getransformeerd tot dragers voor aarde en klimplanten. Het verticale groen fungeert als een thermische luchtfilter op de gevels en de tweezijdige gangen van de onderwijsgebouwen creëren een zelf-beschaduwend systeem om warmte te verminderen en verblinding te voorkomen. Het groen fungeert ook als een natuurlijke barrière tussen de onderwijsruimten en de stedelijke buitenruimte, waardoor rustiger, meer private leeromgevingen worden bevorderd.

De nieuwe campus van de school is een bewijs van het potentieel van architectonisch ontwerp om kwalitatieve educatieve omgevingen te creëren binnen dichtbevolkte stedelijke omstandigheden. Deze benadering verbetert niet alleen de ondervinding, maar draagt ook bij aan het bredere discours over duurzame stedelijke ontwikkeling en de rol van onderwijsinstellingen daarin.

06

0-OFFICE

Hongling Experimental School

2019

Als ontwerp oplossing voor stedelijke omgevingen met een hoge dichtheid maximaliseert deze basisschool met 36 klassen de bruikbare ruimte binnen een beperkt grondoppervlak. Het concept is gebaseerd op een tweedelig, gespiegeld E-vormig gebouw dat de oppervlakte van het perceel verdrievoudigt.

De westelijke helft maakt gebruik van verplichte ruimte tussen de klaslokalen om verzonken “vallei”-binnenplaatsen te creëren met geïntegreerde groene hellingen. Deze sluiten naadloos aan op ondergrondse faciliteiten en zorgen voor voldoende natuurlijk licht en ventilatie. Dit zijn allemaal ontwerpstrategieën die inspelen op de stedelijke omstandigheden met een hoge dichtheid en het subtropische klimaat van het zuiden. De verfrissende oase geeft prioriteit aan interactie tussen studenten en fysiek welzijn. Bovenop de oostelijke helft ligt een atletiekbaan van 200 meter die studenten gemakkelijk kunnen gebruiken om te sporten. Onder de atletiekbaan zijn een auditorium met 300 zitplaatsen en een semi-buitenzwembad slim in het unieke complex gevouwen.

Traditionele rechthoekige klaslokalen worden vervangen door innovatieve drumvormige leereenheden. Deze gekoppelde units bieden een uitzonderlijke flexibiliteit, waardoor ze gecombineerd kunnen worden voor grotere samenwerkingsactiviteiten of gescheiden kunnen worden voor gerichte leeromgevingen. Het gebogen ontwerp zorgt voor natuurlijke ventilatie en creëert een dynamische semi-buitenleerruimte.

Het schoolgebouw maakt op ingenieuze wijze gebruik van de natuurlijke helling van het terrein om niveaoverschillen te creëren die leereenheden op elke verdieping met elkaar verbinden, wat de ruimtelijke ervaring verder verbetert. Twee stalen bruggen die in de binnenplaatsen zijn opgehangen bieden unieke uitkijpunten en moedigen fantasierijk spel aan.

07

URBANUS

Dafen Museum

2007

Het dorp Dafen staat bekend om zijn massaproductie en replica's van olieverfschilderijen. Dit proces begon in de jaren '90 met een groep kunstenaars die zich in dit oude, onderontwikkelde deel van de stad vestigden. Vandaag wordt de buurt nog steeds gekoloniseerd door kunstenaarsateliers, kleine ateliers en kunstgaleries die originele creaties en bijna authentieke kopieën verkopen van beroemde schilderijen van historische schilders zoals Van Eyck, Van Gogh of Da Vinci. Achter de schermen produceren nog steeds duizenden schilders een massa olieverfschilderijen die naar de rest van de wereld worden verscheept. Deze eigenaardige kunstkolonie inspireerde ook het verhaal achter de documentaire *'China's Van Gogh'* uit 2016.

Het Dafen Art Museum wilde de gemeenschap nieuw leven inblazen door een cultureel centrum te creëren dat voor iedereen toegankelijk was. De architecten verwierpen het idee van een steriele, elitaire kunstruimte. In plaats daarvan stelden ze zich een museum voor dat het bestaande karakter van Dafen omarmde, een multifunctioneel complex dat kunstmusea, galeries, winkels met kunstbenodigdheden en schilderijen, workshops voor kunstenaars en cafés huisvestte – allemaal onder één dak. Openbare paden slingeren door het gebouw en het is ontworpen om een podium te worden waar tentoonstellingen, kunstverkoop, schilderactiviteiten en zelfs woonruimtes voor kunstenaars naast elkaar bestaan. Pure tentoonstellingsruimtes van verschillende grootte en met verschillende manieren om natuurlijk licht te integreren, bieden uitdagende manieren om een verscheidenheid aan kunstwerken tentoon te stellen.

Het project is echter niet zonder hindernissen geweest. Aanvankelijk waren er twijfels over de rechtvaardiging van het museum, gezien het ontbreken van een specifieke collectie of budget. Het werd voltooid in 2007 na een bouwperiode van minder dan 10 maanden, waarbij honderden arbeiders de klok rond werkten. Nu het 15 jaar open is, beginnen de gebreken zichtbaar te worden, zowel op technisch als op bestuurlijk niveau. Hoewel het bedoeld was als platform voor interactie en uitwisseling, blijven veel van de tentoonstellingsruimtes leeg en is er weinig teken van actieve betrokkenheid van lokale kunstenaars.

Voor de Shenzhen-Hongkong Bi-City Biennale van 2022 diende de brouwerij als hoofdlocatie. Het 11.600 m² grote vervallen gebouw werd gered door URBANUS. Ze slaagden erin om een dynamische openbare ruimte te creëren van 266 meter lang met tentoonstellingszalen, bars, restaurants en optredens, die het tijdelijke gebruik van de Biennale overstijgt.

Het oorspronkelijke uitgestrekte brouwerijcomplex was gedeeltelijk afgebroken, er waren enkel verspreide restanten achtergebleven. De strategie van URBANUS bestond uit het integreren van deze fragmenten en het omringende landschap. Het project probeert het geheugen en de erfenis van de stad te bewaren en transformeert traditionele industriële complexen in nieuwe levende oriëntatiepunten voor het samenkomen van cultuur en kunst.

De bestaande structuren werden gerestaureerd en kregen een nieuwe invulling. Blootliggende betonnen muren zorgden niet alleen voor een esthetische uitstraling, maar beperkten ook de behoefte aan nieuwe materialen. Voldoende natuurlijk licht vermindert de afhankelijkheid van kunstlicht. Het project staat voor “ter plaatse maken”, een filosofie die bestaande structuren nieuw leven inblaast. Elk volume onderging een unieke transformatie, geïnspireerd door zijn specifieke kenmerken. Het contrast wordt versterkt door het ruwe beton en de nieuw geïntroduceerde materialen, zoals keramische tegels en terrazzovloeren, naast elkaar te laten bestaan.

Een belangrijk element van het ontwerp was de “sokkel”, een platform dat de ongelijke locatie verenigde, 1,65 m verhoogd aan de westkant en 3 m aan de oostkant. Deze sokkel, slim uitgehouwen in de bestaande structuren, werd een fundament voor vier verschillende interventies en nodigt bezoekers uit voor een ontdekkingsreis.

Het eerste gebouw (A) is het oriëntatiepunt en de observatietoren, die doet denken aan de gesloopte watertoren die op het terrein stond. De afgesloten ruimten van de afvaltank (B) en de beluchtingstank (C) werden opengemaakt, waarbij de gevlekte tegels op het stompe beton werden afgepeld. Vloer en trappen zijn bedekt met handgemaakte vuurkleurige bakstenen. Lichtgewicht metalen toevoegingen zijn de metalen tentoonstellingshal op gebouw B en de aluminium structuur met glinsterende verlichting op gebouw C, naar verluidt een knipoog naar de opstijgende gouden bubbels van het bier.

De meest symbolische industriële structuur op het terrein zijn de 33 witte roestvrijstalen fermentatietanks op het dak van gebouw D. Hieronder is de structuur getransformeerd tot een multifunctioneel

auditorium, een podiumruimte en een bierbar. Op het dak werden een tentoonstellingshal van twee verdiepingen en een openluchttheater geplaatst.

Het project verbetert de architectonische schoonheid door traditionele materialen zoals keramische tegels, groen glasbeton en terrazzo te combineren met innovatief schuim en gegoten aluminium, waardoor een opvallend contrast in texturen ontstaat en subtiel wordt verwezen naar het verleden van de brouwerij.

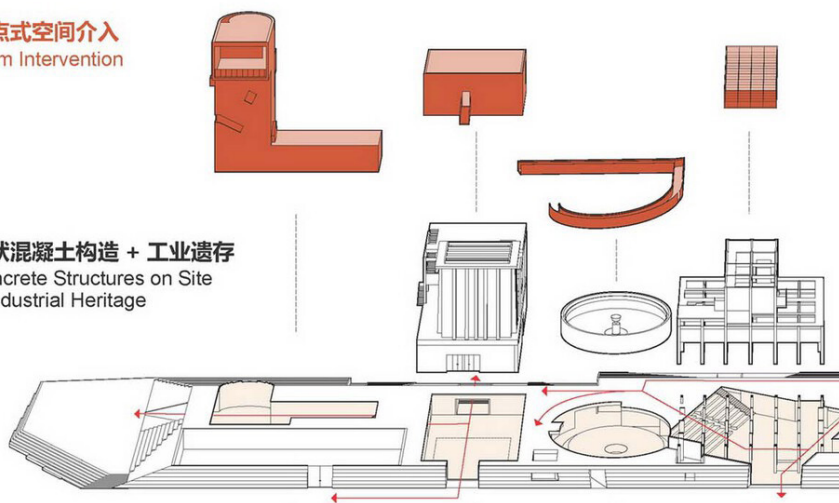
节点式空间介入 Form Intervention

观景平台
Vista Tower

加建展览空间
Exhibition Extension

在地铸造空间装置
Installation Cast-in-place

现状混凝土构造 + 工业遗存 Concrete Structures on Site + Industrial Heritage

空间叙事 (原基座) Plinth Excavation

下沉庭院 Sunken Garden
展览空间 Exhibition Space
基座平台 Plinth

A

原水塔
Water Tower (Demolished)

B

原污水站
Waste Water Treatment
原沉淀池
Sedimentation Tank

C

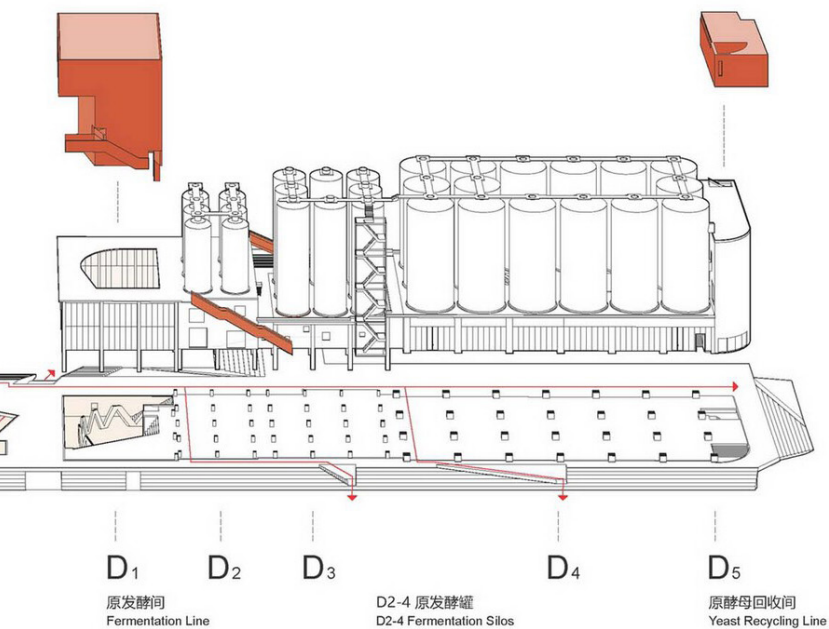
原曝气池
Aeration Pool

演讲活动空间
Auditorium / Media Hall

旋转楼梯 / 观光电梯
Spiral Stairs / Elevator

HONG KONG

香港

Hong Kong

Hong Kong, gelegen aan het zuidelijkste punt van het vasteland van China, bestaat uit drie hoofdgebieden: het eiland Hongkong, Kowloon en de Nieuwe Gebieden. Het is een van de belangrijkste financiële centra ter wereld, bekend om zijn open economie, minimale overheidsinterventie en lage belastingen. De stad huisvest bijna 7,5 miljoen mensen op een oppervlakte van iets meer dan 300 km², wat niet alleen de stad een van de dichtstbevolkte regio's ter wereld maakt (25000 inwoners per km²), maar ook een van de duurste.

Historisch gezien behoorde de regio al millennia onder keizerlijk toezicht en maakte deel uit van de provincie Guangdong (Kanton). In 1841 landde de Britse marine in Hong Kong, en volgend op de opium-oorlogen ondertekende de Qing-dynastie drie verdragen met Groot-Brittannië waardoor het grondgebied aan de Britten werd afgestaan.

Dit markeerde het begin van de Britse koloniale heerschappij en de vestiging van Hong Kong als handelshaven. De instroom van immigranten uit China en andere delen van Azië wakkerde de bevolkingsgroei en stedelijke ontwikkeling van de stad aan. Tegen het einde van de 19e en het begin van de 20e eeuw was Hong Kong uitgegroeid tot een belangrijke hub voor internationale handel, productie en financiën. De Victoria-haven werd een van de drukste havens ter wereld, terwijl de skyline van de stad werd gekenmerkt door torenhoge wolkenkrabbers en bruisende straten.

Ondanks de uitdagingen van de Tweede Wereldoorlog en de Chinese Burgeroorlog behield

Hong Kong zijn status als een sleutelcentrum voor financiën en handel in Azië in de 20e eeuw. In 1997 werd Hong Kong teruggegeven aan de Chinese soevereiniteit onder het principe van “één land, twee systemen”. Deze unieke regeling stelt Hong Kong in staat om een hoge mate van autonomie te behouden op domeinen als economie, cultuur en religie.

Het stedelijke model en de architectuur van Hong Kong is een studie in extreem stedelijke dichtheid en innovatieve ingrepen op beperkte ruimte. Met ongelooflijk dense woonomstandigheden hadden mensen geen andere keuze dan verticaal te bouwen, zichtbaar in de smalle straten van Hong Kong, omsloten door woontorens en wolkenkrabbers. De bergachtige topografie van Hong Kong geeft de stad een uniek karakter van wandelen door steile, smalle, volgepakte straten. De stad is uiteraard ook de thuisbasis van enkele van de meest iconische gebouwen van de 20e eeuw, met als voornaamste voorbeelden de Bank of China Tower van IM Pei en het hoofdgebouw van HSBC van Norman Foster.

HONG KONG

- 01 Tai Kwun, Centre for Heritage and Art
- 02 M+ Museum

Tai Kwun, Centre for Heritage and Art

2018

Tai Kwun, ooit een indrukwekkend complex met een gevangenis, politiebureau en magistratuur, heeft een opmerkelijke transformatie ondergaan tot een bruisend cultureel centrum. Dit project vertegenwoordigt een belangrijke verschuiving van de typische aanpak van het slopen van historische structuren ten gunste van hoogbouw. De bestaande structuren, gebouwd tussen 1864 en 1925, inclusief de gevangencellen met hun originele kenmerken werden in hun oorspronkelijke staat behouden. Deze toewijding om de geschiedenis van de locatie te eren wordt benadrukt door de beslissing om veel van het originele weefsel te behouden. Tai Kwun is echter niet alleen een museum van het verleden. Herzog & de Meuron hebben vakkundig twee nieuwe hedendaagse gebouwen geïntegreerd: een galerie voor hedendaagse kunst en een multifunctioneel auditorium.

De nieuwe gebouwen zijn bekleed met een opvallend gevelsysteem. Deze gevel is gemaakt van gerecycled aluminium en gegoten in modules die lijken op metselblokken, en is een eerbetoon aan de granieten muren van de omliggende historische gebouwen. De keuze van de architecten voor aluminium is niet alleen esthetisch; het biedt lichtheid, vormbaarheid en superieure prestaties vergeleken met traditionele materialen. Het gestructureerde oppervlak minimaliseert schittering en reflecteert licht, waardoor een dynamisch samenspel met de omgeving ontstaat. Het nauwgezette oog voor detail van het project is duidelijk terug te zien in de hoekoplossingen. In plaats van een eenvoudige verstek verbinding kozen de architecten voor een in elkaar grijpend ontwerp, waardoor een visueel intrigerende en structureel robuuste hoek ontstond. Deze benadering benadrukt de kruising van analoge en digitale technologieën, een thema dat Herzog & de Meuron vaak verkent. Tai Kwun is ontworpen als een “stad in een stad” en biedt een gevarieerd programma voor een breed scala aan interesses. Van kunsttentoonstellingen en filmvertoningen tot restaurants en winkels, het centrum bevordert een levendige sfeer voor culturele uitwisseling, educatie en ontspanning. Belangrijk is dat het complex en de openbare ruimte van Bureau Bas Smets open en uitnodigend zijn ontworpen, als een oase in het hart van het bruisende stadslandschap van Hong Kong. Tai Kwun staat symbool voor de veranderende identiteit van Hong Kong. De transformatie van een voormalig gevangeniscomplex in een ruimte gewijd aan artistieke expressie en publieke betrokkenheid weerspiegelt het streven van de stad naar vooruitgang met behoud van haar erfgoed.

Het M+ museum torent hoog uit boven het West Kowloon Cultural District (WKCD) en is een gedurfd statement. Het videoscherm, dat met een oppervlakte van meer dan 7.000 m² slechts het 7e grootste ter wereld is, draagt de aspiraties van M+ uit om een wereldleider te zijn in het tonen van 20e en 21e-eeuwse visuele cultuur.

In samenwerking met TFP Farrells en Arup won Herzog & de Meuron het project in een wedstrijd in 2012 met een ontwerp dat zowel opvallend als functioneel is. Andere deelnemers waren SANAA, Renzo Piano, Shigeru Ban, Toyo Ito en Snøhetta. Het masterplan voor het WKCD is opgesteld door Foster + Partners.

Het museum bestaat uit twee hoofdvolumes: een lang, horizontaal blok met een conventionele galerij-opstelling en het torenhoge scherm. In het openbare gedeelte tonen uitgestrekte galerijen een divers scala aan kunstvormen, van schilderijen en beeldhouwwerken tot designobjecten en bewegende beelden. De indeling van alle galerijen is gebaseerd op een orthogonaal raster waardoor het eenvoudig navigeren is. Een centrale binnenplaats biedt directe toegang tot de hele tentoonstellingsruimte. In 2023 ontving het 2,8 miljoen bezoekers, waarmee het in de top 20 van meest bezochte kunstmusea ter wereld staat.

De verticale toren van 66 meter is het kloppende hart van het museum. Hier verdiepen onderzoekers zich in de geschiedenis en context van de collecties, terwijl kunstenaars speciale studio's hebben om nieuwe werken te creëren. Geïntegreerd in de keramische tegels van de gevel die uitkijkt op de haven, activeert een LED-verlichtingssysteem het gebouw als een enorm billboard, waardoor het een zeer aanwezig onderdeel wordt van de skyline van Victoria Harbour.

Maar M+ heeft nog meer opmerkelijke kenmerken. De "Found Space", een uitgegraven ruimte onder het museum, was oorspronkelijk een tunnel die tijdens de bouw werd gebruikt. In plaats van te worden gesloopt, is deze ruimte omgetoverd tot een ruwe en onconventionele tentoonstellingsruimte die een vleugje industrieel chic toevoegt aan de museumbeleving. Natuurlijk licht is een belangrijk element in het hele gebouw, met strategisch geplaatste dakramen en grote ramen die de galerijen en openbare ruimtes in een warme gloed hullen. Tot slot biedt een tuin op het dak een rustige ontsnapping en een adembenemend uitzicht op Victoria Harbour, een van de meest iconische monumenten van Hong Kong.

Het verhaal van M+ heeft echter ook de nodige kritiek geogst. De hoge kosten van het project en de curatorische aanpak zijn twistpunten. Sommige critici zijn van mening dat, omwille van inmening van de Chinese centrale overheid, er onvoldoende nadruk wordt gelegd op politiek kritische hedendaagse kunst.

BIOGRAFIEËN

AIM Architecture

AIM ARCHITECTURE

AIM Architecture werd in 2005 opgericht door Wendy Saunders en Vincent de Graaf in Shanghai. Wendy is geboren in Brugge en heeft haar architectuuropleiding aan de Sint-Lukas Academie in Gent voltooid. Vincent studeerde architectuur en stedenbouw aan de Akademie van Bouwkunst in Amsterdam en behaalde daarna nog een Masters in interieurontwerp in Maastricht. Beiden deden eerst ervaring op in Nederland en België, voordat ze verhuisden naar Shanghai om AIM Architecture op te richten.

AIM Architecture is bekend van hun interieurontwerpen in de hotel- en retailsector. Het interieurontwerp voor het Jingdezhen Hyatt hotel en de Harmacy Flagship store in Shanghai, zijn voorbeelden van hun diverse portfolio. Hun ontwerpfilosofie legt de nadruk op het creëren van omgevingen die gemeenschapsgevoel, welzijn en connectiviteit bevorderen. Met hun fijnegevoelige ontwerpen, slaagt AIM er in om een symbiose tussen het architectuur- en interieurontwerp te verwezenlijken, waarbij een sterke relatie tussen interieur en exterieur centraal staat.

AI WEIWEI

Ai Weiwei, geboren in 1957 in Beijing, is een kunstenaar en architect wiens werk de grenzen tussen kunst, architectuur en politiek activisme overstijgt. Na zijn studie aan de Beijing Film Academy verhuisde Ai in de jaren 1980 naar New York, waar hij studeerde aan de Parsons School of Design en werd beïnvloed door de avant-garde kunstscene.

In Beijing, zijn geboortestad, heeft Ai Weiwei een belangrijk deel van zijn carrière opgebouwd. Zijn studio in Caochangdi, één

van de kunstenaarscommunes in de stad, was een belangrijk cultureel centrum en een ontmoetingsplaats voor kunstenaars en intellectuelen tot de studio in 2018 werd gesloopt door de overheid.

Ai Weiwei is vooral beroemd geworden door zijn kritiek op de Chinese regering en zijn openlijke strijd voor meer transparantie en rechtvaardigheid in China. Door de manier waarop hij kunst gebruikt als een vorm van sociaal en politiek commentaar, heeft hij een belangrijke stempel gedrukt op de kunstscene in binnen- en buitenland.

Minder bekend is dat hij ook actief als architect, zijn meest gepubliceerde architecturale werk is ongetwijfeld het ontwerp van het Beijing National Stadium, bekend als het "Vogelnest", dat hij samen met Herzog & de Meuron ontwierp voor de Olympische Spelen van 2008. Dit project werd een symbool van het moderne China, door innovatief ontwerp te combineren met traditionele Chinese symboliek.

ATELIER DESHAUS

Atelier Deshaus, opgericht in 2001 in Shanghai door Liu Yichun en Chen Yifeng, is uitgegroeid tot een toonaangevende stem in de hedendaagse Chinese architectuur. Beide oprichters zijn afgestudeerd aan de Tongji University in Shanghai, waar ze werden opgeleid binnen een strenge architecturale traditie. Voordat ze hun eigen bureau oprichtten, deden ze ervaring op bij "design institutes", grote architectuur- en ingenieursbureaus die grootschalige projecten uitvoeren. Dankzij deze ervaring ontwikkelden ze een dieper begrip van het Chinese architectuurlandschap.

Atelier Deshaus is vooral

Ai Weiwei

Atelier Deshaus

Amateur Architecture Studio

Atelier FCJZ

I.M. Pei

bekend om zijn minimalistische en contextgevoelige benadering, waarbij vaak wordt geput uit de rijke geschiedenis en cultuur van China. Hun meest opvallende projecten zijn onder andere het Long Museum West Bund in Shanghai, een meesterwerk van adaptief hergebruik dat modern ontwerp naadloos integreert met industrieel erfgoed. Het Modern Art Museum in Pudong is een ander belangrijk werk dat hun vermogen toont om ruimtes te creëren die zowel een moderne als traditionele esthetiek uitstralen. Het werk van Atelier Deshaus speelt een cruciale rol in de herdefiniëring van de moderne Chinese architectuur, waarbij de kloof tussen verleden en heden wordt overbrugd en architectuur bijdraagt aan de reputatie van Shanghai als internationaal centrum van design.

AMATEUR ARCHITECTURE STUDIO

Amateur Architecture Studio, opgericht in 1997 door Wang Shu en Lu Wenyu, is een van de meest invloedrijke architectenbureaus in China. Wang Shu, die studeerde aan het Nanjing Institute of Technology (nu Southeast University), en Lu Wenyu, zijn partner in leven en werk, staan bekend om hun diepe respect voor traditionele Chinese architectuur en vakmanschap.

Hun filosofie is geworteld in het idee van “amateurarchitectuur”, dat de nadruk legt op het gebruik van lokale materialen, traditionele technieken en een hands-on benadering van de bouw. Het werk van het bureau wordt gekenmerkt door zijn toewijding aan duurzaamheid en culturele continuïteit, waarbij vaak gerecycleerde materialen en inheemse vormen worden verwerkt. Het Ningbo History Museum, met zijn opvallend

gebruik van gerecycleerde bakstenen en tegels, is een bewijs van hun innovatieve benadering van materialen en historisch narratief. Wang Shu's ontvangst van de Pritzker Architecture Prize in 2012 bracht internationale erkenning voor hun werk, en benadrukte het belang van hun inspanningen om het architecturale erfgoed van China te behouden en opnieuw te interpreteren in een snel moderniserende samenleving.

ATELIER FCJZ

Atelier FCJZ, opgericht in 1993 door Yung Ho Chang en Lijia Lu, is een van de eerste onafhankelijke architectenpraktijken in China. FCJZ staat voor “Feichang Jianzhu” vrij vertaald “extraordinaire architectuur”.

Yung Ho Chang, die architectuur studeerde aan de University of California, Berkeley, en decan was van de architectuurfaculteit in MIT, is een sleutelfiguur in de Chinese architectuur. FCJZ was de eerste private architectuurbureau in China. Voordat hij FCJZ oprichtte, deed Chang uitgebreide ervaring op in de Verenigde Staten, waar hij werkte aan diverse projecten die kunst, architectuur en stedenbouw combineerden.

Atelier FCJZ staat bekend om zijn experimentele en interdisciplinaire benadering, die vaak architectuur vermengt met andere vormen van culturele expressie. Het werk van FCJZ heeft een cruciale rol gespeeld in de ontwikkeling van de hedendaagse architectuur in China, vooral op het gebied van culturele en educatieve gebouwen.

I.M. PEI

Yeoh Ming Pei, geboren in 1917 in Guangzhou, is een van de meest geveride architecten

Liu Jiakun

Li Xiaodong

van de 20e eeuw. Pei groeide op in Hong Kong en Shanghai en haalde al op jonge leeftijd inspiratie uit de tuinvilla's in Suzhou, het traditionele toevluchtsoord van de geleerde adel waartoe zijn familie behoorde. Hij verhuisde naar de Verenigde Staten om architectuur te studeren aan de University of Pennsylvania, maar hij stapte snel over naar het Massachusetts Institute of Technology (MIT). Hij was niet tevreden met de focus op beide scholen op Beaux-Arts-architectuur en bracht zijn vrije tijd door met onderzoek naar opkomende architecten, met name Le Corbusier. Na zijn afstuderen trad hij toe tot de Harvard Graduate School of Design (GSD) en raakte bevriend met de Bauhaus-architecten Walter Gropius en Marcel Breuer.

I.M. Pei & Associates richtte hij op in 1955 en met zijn bureau verwierf snel een reputatie voor zijn vermogen om modernistische principes te combineren met een diep begrip van context en geschiedenis. I.M. Pei's werk wordt gekenmerkt door zijn elegante geometrie, innovatieve materiaalgebruik en gevoeligheid voor de culturele context van elk project. Zijn meest iconische werken omvat het toegangspaviljoen van het Louvre in Parijs, dat op meesterlijke wijze modern ontwerp combineert met historische architectuur en de Bank of China Tower in Hong Kong, een symbool van de financiële macht van de stad. Zijn werk heeft een blijvende invloed gehad op de architectuurwereld wat gevierd werd in 1983, wanneer hij tot winnaar van de Pritzkerprijs werd uitgeroepen.

LIU JIAKUN

Liu Jiakun, geboren in 1956 in Chengdu en richtte in 1999 Jiakun Architects op. Liu Jiakun

studeerde schilderkunst aan het Sichuan Fine Arts Institute voordat hij zich richtte op architectuur, een achtergrond die zijn benadering van ontwerp sterk beïnvloedt. Voordat hij zijn eigen praktijk oprichtte, werkte Liu enkele jaren bij een "State Design Institute", waar hij een diep begrip ontwikkelde van de sociale en culturele contexten van de Chinese architectuur. Liu Jiakun's werk wordt gekenmerkt door zijn minimalistische esthetiek, sociale relevantie en respect voor lokale cultuur.

Liu's benadering van architectuur is diep humanistisch, met de nadruk op de behoeften van de mensen die de ruimtes gebruiken die hij creëert, waardoor hij een belangrijke figuur is in het landschap van de hedendaagse Chinese architectuur.

LI XIAODONG

Li Xiaodong, geboren in 1962, is een vooraanstaand Chinees architect en docent, bekend om zijn gevoelige en contextueel bewuste ontwerpen. Hij studeerde architectuur aan de Tsinghua University in Beijing en behaalde later een Ph.D. aan de Technische Universiteit Delft in Nederland.

In zijn eigen praktijk ontwikkelde hij een unieke benadering die traditionele Chinese elementen combineert met hedendaags ontwerp. Zijn werk legt vaak de nadruk op de relatie tussen architectuur en haar omgeving, waarbij ruimtes worden gecreëerd die zowel functioneel zijn als diep verbonden met hun culturele en natuurlijke contexten.

Het werk van Li Xiaodong is alom geprezen om zijn innovatie en culturele gevoeligheid, en heeft hem talloze onderscheidingen opgeleverd, evenals een prominente plaats in de wereld van de hedendaagse architectuur.

MAD Architects

Neri & Hu Design and Research Office

O-Office Architects

MAD ARCHITECTS

MAD Architects werd in 2004 opgericht door Ma Yansong (1975), een visionaire architect die studeerde aan het Beijing Institute of Civil Engineering and Architecture en later aan de Yale School of Architecture. Samen met partners Dang Qun en Yosuke Hayano is MAD Architects één van de meest vooraanstaande internationale architectenbureaus.

Het werk van MAD Architects wordt gekenmerkt door zijn futuristische, organische vormen die een balans proberen te vinden tussen menselijkheid, natuur en technologie. De Yuecheng Kindergarten is een iconisch project dat MAD's benadering van architectuur als een natuurlijke uitbreiding van het landschap illustreert, waarbij gebouwde vormen naadloos worden geïntegreerd met de omgeving. De ontwerpfilosofie van Ma Yansong is geworteld in het concept van "Shanshui City", dat erop gericht is de principes van traditionele Chinese landschapsschilderkunst te integreren met modern stadsontwerp. Deze visie heeft MAD Architects gepositioneerd als een leider in de hedendaagse architectuur, zowel in China als internationaal, met een portfolio die culturele, residentiële en commerciële projecten omvat die de grenzen van conventionele architecturale praktijk uitdagen.

NERI & HU DESIGN AND RESEARCH OFFICE

Neri & Hu Design and Research Office werd in 2004 opgericht door Lyndon Neri en Rossana Hu, een dynamisch duo dat een aanzienlijke invloed heeft gehad op het gebied van architectuur en interieurontwerp in China en daarbuiten. Lyndon Neri behaalde zijn graad

aan de Harvard Graduate School of Design. Nu staat Rosanna Hu aangesteld als het hoofd van de architectuurfaculteit aan de University of Pennsylvania, als eerste Aziatische vrouw in die rol in Amerika. Voordat ze hun praktijk in Shanghai oprichtten, werkten ze met verschillende opmerkelijke bureaus, waaronder Michael Graves & Associates, waar ze een sterke basis ontwikkelden in zowel architectuur als interieurontwerp.

Het werk van Neri & Hu wordt gekenmerkt door een interdisciplinaire benadering, waarbij architectuur wordt gecombineerd met interieurontwerp, productontwerp en onderzoek. Hun ontwerpfilosofie benadrukt de integratie van traditie en moderniteit, met de nadruk op het creëren van ruimtes die zowel cultureel resonant als functioneel innovatief zijn. Het werk van Neri & Hu is alom erkend voor zijn innovatie en bijdrage aan hedendaags ontwerp, en heeft hen talloze internationale prijzen en een reputatie als toonaangevende architecten in de wereldwijde designgemeenschap opgeleverd.

O-OFFICE ARCHITECTS

O-Office Architects, opgericht in 2007 door He Jianxiang en Jiang Ying, is gevestigd in Guangzhou en heeft een aanzienlijke bijdrage geleverd aan het gebied van architectuur in Zuid-China. Beide oprichters studeerden architectuur aan de South China University of Technology, waar ze een diep begrip ontwikkelden van de unieke culturele en milieuhet context van de regio. Voordat ze O-Office oprichtten, deden ze ervaring op bij lokale ontwerp bureaus en internationale firma's, waar ze hun vaardigheden in zowel architecturaal ontwerp als stedenbouw verfijnden.

OPEN Architecture

Studio Zhu Pei

O-Office staat bekend om zijn op onderzoek gebaseerde benadering van architectuur, waarbij vaak de relatie tussen de gebouwde omgeving en regionale cultuur wordt verkend.

Het werk van O-Office wordt gekenmerkt door de doordachte integratie van architectuur met zijn omgeving, en het creëren van ruimtes die zowel functioneel als cultureel betekenisvol zijn. Hun benadering van ontwerp heeft een aanzienlijke impact gehad op de ontwikkeling van hedendaagse architectuur in Zuid-China, vooral op het gebied van adaptief hergebruik en cultuurbewoud.

OPEN ARCHITECTURE

OPEN Architecture, opgericht in 2008 door Li Hu en Huang Wenjing, is een in Beijing gevestigd bureau dat bekend staat om zijn innovatieve en contextueel responsieve ontwerpen. Li Hu, die studeerde aan Tsinghua University en Rice University, diende eerder als partner bij Steven Holl Architects, waar hij waardevolle ervaring opdeed met internationale projecten. Huang Wenjing, een afgestudeerde van Tsinghua University, heeft ook een achtergrond in stedelijk ontwerp en architectuur. Samen richtten ze OPEN Architecture op met de missie om duurzame en sociaal betrokken architectuur te creëren die reageert op de uitdagingen van het hedendaagse stedelijke leven. Hun werk wordt gekenmerkt door een experimentele benadering en een toewijding aan de integratie van architectuur met de natuurlijke omgeving.

Het werk van OPEN Architecture is alom erkend voor zijn bijdrage aan het debat over duurzaam ontwerp en de impact ervan op de toekomst van stedelijke ontwikkeling in China.

STUDIO ZHU PEI

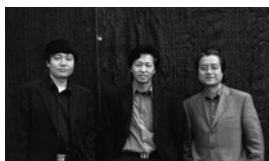
Studio Zhu Pei, opgericht door Zhu Pei in 2005, is gevestigd in Beijing en staat bekend om zijn gedurfde, sculpturale ontwerpen die vaak inspiratie putten uit traditionele Chinese vormen en materialen. Zhu Pei studeerde architectuur aan de Tsinghua University en later aan UC Berkeley, waar hij werd beïnvloed door de organische architectuur van Frank Lloyd Wright en de contextuele gevoeligheid van het modernistische ontwerp. Voordat hij zijn eigen praktijk oprichtte, werkte Zhu Pei aan een verscheidenheid van projecten in de Verenigde Staten en China, waarbij hij ervaring opdeed in zowel grootschalige openbare gebouwen als intieme residentiële ontwerpen.

Het werk van Studio Zhu Pei wordt gekenmerkt door de nadruk op vorm en materialiteit, waarbij vaak de relatie tussen architectuur en zijn culturele context wordt verkend. Het Jingdezhen Imperial Kiln Museum en het Minsheng Museum of Modern Art in Beijing behoren tot zijn meest opmerkelijke projecten, die beide zijn vermogen tonen om ruimtes te creëren die zowel visueel opvallend als diepgeworteld zijn in Chinese culturele tradities. Het werk van Zhu Pei is alom erkend voor zijn innovatie en bijdrage aan het gebied van hedendaagse architectuur, vooral op het gebied van culturele en openbare architectuur.

TJAD (TONGJI ARCHITECTURAL DESIGN)

TJAD (Tongji Architectural Design) Institute, verbonden aan de Tongji Universiteit, is een van de meest prestigieuze en invloedrijke Design Institutes in China. Opgericht in 1958, heeft TJAD een cruciale rol gespeeld in

Urbanus

Vector Architects

het vormgeven van het landschap van moderne architectuur in China. Het instituut staat bekend om zijn multidisciplinaire benadering, waarbij architectuur, stedenbouw, landschapsontwerp en engineering worden gecombineerd om uitgebreide ontwerp oplossingen te creëren.

De projecten van TJAD beslaan een breed scala aan schalen en typologieën, van grootschalige stedelijke ontwikkelingen tot gedetailleerde architecturale werken. Het werk van het instituut wordt gekenmerkt door zijn toewijding aan innovatie, duurzaamheid en culturele gevoeligheid. Opmerkelijke projecten zijn onder meer de Shanghai Tower, het hoogste gebouw van China, en het Ningbo Museum, ontworpen door Wang Shu, dat TJAD's vermogen weerspiegelt om modern ontwerp te integreren met traditionele Chinese esthetiek. De invloed van TJAD strekt zich uit voorbij individuele projecten, aangezien het instituut een instrumentele rol heeft gespeeld in het vormgeven van architectonisch onderwijs en praktijk in China, en heeft bijgedragen aan de ontwikkeling van een nieuwe generatie Chinese architecten.

URBANUS

Urbanus, opgericht in 1999 door Liu Xiaodu, Meng Yan en Wang Hui, is een architectenstudio gevestigd in Shenzhen en Beijing. Alle drie oprichters zijn afgestudeerden van Tsinghua University, waar ze een gedeelde interesse ontwikkelden in het verkennen van de kruispunten van architectuur, stedenbouw en sociale ruimte. Urbanus staat bekend om zijn onderzoek gedreven benadering, waarbij vaak de uitdagingen en kansen worden onderzocht die worden geboden

door de snelle verstedelijking van China. Hun werk wordt gekenmerkt door innovatief gebruik van ruimte en materialen, evenals een toewijding aan het aanpakken van sociale en culturele kwesties door middel van ontwerp. Het werk van het bureau is alom erkend voor zijn bijdrage aan de ontwikkeling van de hedendaagse Chinese architectuur, vooral op het gebied van openbare en residentiële architectuur.

VECTOR ARCHITECTS

Vector Architects werd in 2008 opgericht door Dong Gong, een afgestudeerde van Tsinghua University die later studeerde aan de University of Illinois. Dong Gong deed uitgebreide ervaring op door te werken in zowel China als de Verenigde Staten, als partner bij Steven Holl, voordat hij zijn eigen bureau oprichtte.

Vector Architects staat bekend om zijn contextgedreven benadering, met de nadruk op de relatie tussen architectuur, milieu en menselijke ervaring. De projecten van het bureau worden gekenmerkt door hun gevoeligheid voor de locatie en de naadloze integratie van architectuur met het natuurlijke landschap. Het werk van het bureau weerspiegelt een diep begrip van de culturele en milieuccontext waarin het opereert, en draagt aanzienlijk bij aan het debat over duurzame en contextueel responsieve architectuur in China.

